

**PANDEMİ DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİMDE KONUŞMA
BECERİSİNİN DİL İŞLEVLERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

Honar M. Ameen

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇENİN ÖĞRETİMİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

AĞUSTOS, 2021

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 (on iki) ay sonra tezdən fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Honar
Soyadı : M. Ameen
Bölümü : Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi
İmza :
Teslim Tarihi :/...../2021

TEZİN

Türkçe Adı: Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitimde Konuşma Becerisinin Dil İşlevleri Açısından Değerlendirilmesi

İngilizce Adı: Evaluation of Speaking Skills in Distance Education in Terms of Language Functions During the Pandemic Period

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Honar M. Ameen

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Honar M. Ameen tarafından hazırlanan "Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitimde Konuşma Becerisinin Dil İşlevleri Açısından Değerlendirilmesi" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı 'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Aliye Uslu ÜSTTEN

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Nezir TEMUR

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Mete Yusuf USTABULUT

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Bayburt Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 13/07/2021

Bu tezin Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Bilim Dalında Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü:

Prof. Dr. Yücel Gelişli

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, kıymetli bilgilerini benimle paylaşan, kullandığı her sözcüğün hayatıma kattığı önemi asla unutmayacağım, sabırlı, merhametli saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN'e, değerli hocalarım Doç. Dr. Yusuf UYAR ve Prof. Dr. Mehmet KARA'ya, uygulama yapmama izin veren Gazi TÖMER Müdürü Prof. Dr. Nezir TEMUR'a, Öğr. Üyesi Dr. Mete Yusuf USTABULUT, Doç. Dr. Yusuf UYAR, Prof. Dr. Mehmet KARA, Öğr. Gör. Dr. Tarık DEMİR, Öğr. Gör. Nihal KÜMÜŞTAŞ, Öğr. Gör. Dr. Şeyda YEŞİLYURT ve Öğr. Gör. Dr. İlknur BAYRAK İŞCANOĞLU hocalarıma teşekkürü borç bilirim. Her zaman yanımda olan aileme, kardeşim Benaz'a teşekkür eder, sevgilerimi sunarım. Yoğun çalışmalarım süre zarfında sabır gösterdiği ve bana katlandığı için nişanlım Şadi'ye teşekkür ederim. Uluslararası öğrencilere sevgiyle kucak açan güzel ülke Türkiye'ye ve Yurt içi yüksek lisans burs programı çerçevesinde, öğrenimim boyunca yararlandığım burs için Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı'na (YTB) sonsuz teşekkür ederim.

**PANDEMİ DÖNEMİNDE UZAKTAN EĞİTİMDE KONUŞMA
BECERİSİNİN DİL İŞLEVLERİ AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

Honar M. Ameen
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ağustos 2021

ÖZ

Bu çalışmada, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen öğrencilerin konuşma becerisini değerlendirmek amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubunu Ankara ili, Gazi TÖMER’de 15.01.2021-15.05.2021 tarihleri arasında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesi öğrencileri oluşturmaktadır. B2 seviyesinin konuşma çalışmalarını değerlendirebilmek için öğrencilerin B2 kurunu tamamlamış olmaları göz önünde bulundurulmuştur. Çalışma B2 kurunda bulunan 20 öğrenci ile yürütülmüştür. Öğrencilerin girdiği çevrim içi konuşma kulübü ve konuşma dersleri araştırmacı tarafından kaydedilerek bu kayıtlar Google Doküman aracılığıyla yazıya dökülmüştür. Öğrencilerin konuşmaları sırasında kullandıkları ifadeler, Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı’nda belirtilen “Dil İşlevleri Listesi”nde uygun işlevin olduğu satırda işaretlenmiştir. İşaretlenen işlevlerin frekans ve yüzde analizleri SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Windows 2.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca konuşma kaygı durumuna yönelik anket ile öğrencilerin konuşma kaygıları değerlendirilmiştir. Anket, alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda hazırlanmıştır.

Araştırma sonunda öğrencilerin konuşma kaygı durumlarına bağlı olarak kullandıkları dil işlevlerinin ilişkisinin de açıklanması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Yabancılarā Türkçe ğretimi, konuşma becerisi, dil işlevleri,
uzaktan eğitim

Sayfa Adedi : xvii + 143

Danışman : Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN

EVALUATION OF SPEAKING SKILLS IN DISTANCE EDUCATION IN TERMS OF LANGUAGE FUNCTIONS DURING THE PANDEMIC PERIOD

(Master Thesis)

Honar M. Ameen

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

August 2021

ABSTRACT

In this study, it is aimed to evaluate the speaking skills of students learning Turkish as a Foreign Language. In this direction, descriptive method was used, The study group of this research consists of B2 level students who learned Turkish as a foreign language between 15.01.2021 and 15.05.2021 at Gazi TÖMER in Ankara. In order to evaluate the speaking studies of the B2 level, it was taken into account that the students had completed the B2 level. The study will be carried out with 20 students in B2 level. The online speaking club and speaking lessons attended by the students were recorded by the researcher and these records were transcribed via Google Document. The expressions used by the students during their speeches are marked on the line with the appropriate function in the “List of Language Functions” specified in the Program for Teaching Turkish as a Foreign Language prepared by the Turkish Maarif Foundation. The frequency and percentage analyses of the marked functions were analysed using the SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Windows 2.0 program. In addition, students speaking anxiety was evaluated with a survey form. The survey form was prepared in line with the opinions of field experts. At the end of the research, it was aimed to explain the relationship between the language functions used by the students depending on their speech anxiety.

Key Words : Teaching Turkish to foreigners, speaking education, language functions, distance education

Page Number : xvii + 143

Supervisor : Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xvi
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	xvii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	3
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Varsayımlar.....	5
1.5. Sınırlılıklar	6
1.6. Tanımlar	6

BÖLÜM II	8
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	8
2.1. Yabancı Dil Eğitimi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	8
2.1.1. Dil, Ana Dili, Yabancı Dil	8
2.1.2. Yabancı Dil Öğretimi ve Önemi	9
2.1.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi	10
2.1.4. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler.....	12
2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Dört Temel Dil Becerisi.....	13
2.2.1. Dinleme Becerisi.....	13
2.2.2. Okuma Becerisi.....	15
2.2.3. Yazma Becerisi.....	16
2.2.4. Konuşma Becerisi	19
2.2.5. Konuşma Eyleminin Gerçekleşmesi.....	19
2.2.6. Konuşma Becerisi İçin Seviye Belirleme.....	20
2.2.7. Konuşma Becerisi ve Motivasyon.....	21
2.2.8. Konuşma Becerisinde Telaffuz ve Beden Dili	22
2.3. Ana Dili ve Yabancılar Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi.....	24
2.3.1. Konuşmanın Özellikleri.....	24
2.3.2. Konuşmanın Önemi.....	25
2.3.3. Konuşma Becerisinin Diğer Dil Becerileri ile İlişkisi	26
2.3.3.1. <i>Konuşma-Dinleme</i>	27
2.3.3.2. <i>Konuşma-Okuma</i>	29
2.3.3.3. <i>Konuşma-Yazma</i>	31

2.4. Yabancı Dil Öğretiminde Konuşmanın Zorluğu	32
2.4.1. Konuşma sorunu	32
2.4.2. Yabancı Dil Öğrenimi ve Konuşma Kaygısı	34
2.5. Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Dikkat Edilecek Hususlar.....	37
2.5.1. Konuşma Becerisini Geliştirmek için Yapılabilecek Etkinlikler.....	37
2.5.1.1. Sınıf İçi Etkinlikler.....	38
2.5.1.2. Sınıf Dışı Etkinlikler.....	40
2.5.2. Konuşma Becerisinde Kullanılan Teknikler	41
2.5.2.1. Konuşma Öncesinde Kullanılan Teknikler	41
2.5.2.2. Konuşma Esnasında Kullanılan Teknikler	42
2.5.2.3. Konuşma Sonrasında Kullanılan Teknikler.....	42
2.6. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde Konuşma Becerisi.....	43
2.7. Türkiye Maarif Vakfı Programı'nda Konuşma Becerisi	45
2.8. Konuşma Becerisi ve Dil İşlevleri	45
2.9. İlgili Araştırmalar.....	48
BÖLÜM III.....	51
YÖNTEM	51
3.1. Araştırmanın Modeli.....	51
3.2. Çalışma Grubu	51
3.3. Veri Toplama Araçları	52
3.3. Verilerin Toplanması.....	52
3.4. Verilerin Analizi	52

BÖLÜM IV	54
BULGULAR VE YORUM	54
4.1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	54
4.2. Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşmalarına İlişkin Bulgular.....	55
4.3. Öğrencilerin Hazırlıklı Konuşmalarına İlişkin Bulgular.....	66
4.4. Öğrencilerin Kullandıkları Dil İşlevlerinin Kullanılış Sırasına Göre İncelenmesi	75
4.5. Öğrencilerin Konuşma Kaygı Durumlarının Konuşma Becerisine Etkisine İlişkin Bulgular.....	76
BÖLÜM V	81
SONUÇ VE ÖNERİLER	81
5.1.1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar	81
5.1.2. Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşma ve Hazırlıklı Konuşmalarına İlişkin Sonuçlar	82
5.1.3. Öğrencilerin Konuşma Kaygı Durumlarının Konuşma Becerisine Etkisine İlişkin Sonuçlar.....	83
5.1.4. Irak'ta Türkçe Öğretimi Açısından Sonuçlar.....	84
5.2. Öneriler	85
KAYNAKLAR	87
EKLER	94
Ek-1. Dil İşlevleri Listesi	95
Ek-2. Konuşma Kaygı Durumuna Yönelik Anket	99
Ek-3. Uygulama Görüntüleri	100

Ek-4. Öğrencilerin Konuşma Metinlerinin Deşifreleri ve Kullandıkları Dil İşlevleri	102
Ek-5. Gazi TÖMER Uygulama İzni	142
Ek-6. Etik Komisyonu Formu.....	143

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. <i>Düzeyle GÖre Konuşma Becerisi</i>	44
Tablo 2. <i>B2 Seviyesinde Konuşma Diline Nitel Bakış Açısı</i>	45
Tablo 3. <i>Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaşlarına İlişkin Veriler</i>	54
Tablo 4. <i>Öğrencilerin Ülkelerine İlişkin Veriler</i>	55
Tablo 5. <i>Öğrencilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Veriler</i>	55
Tablo 6. <i>“Aşk mı Mantık mı?” Konulu Hazırlıksız Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i> ..	56
Tablo 7. <i>“Uzaktan Eğitim” Konulu Hazırlıksız Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	61
Tablo 8. <i>“Ülkenizdeki Tarihî Binalar Modernize Edilmiş Mi?” Konulu Hazırlıksız Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	64
Tablo 9. <i>“Ülkenizde Bulunan İlginç Binaları Sınıf Arkadaşlarınıza Anlatınız” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	66
Tablo 10. <i>“Zaman Makinesi” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	68
Tablo 11. <i>“Obezite” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	69
Tablo 12. <i>“Baykal Gölü” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	70
Tablo 13. <i>“Aile İçi Şiddet” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	71
Tablo 14. <i>“Boşanmanın Çocuk Üzerindeki Etkisi” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	72
Tablo 15. <i>“Çocuk Yetiştirme Yurtları ve Huzurevleri” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri</i>	73
Tablo 16. <i>Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşmalarında Geçen Dil İşlevlerinin Kullanılış Sırası</i>	75

Tablo 17. Öğrencilerin Hazırlıklı Konuşmalarında Geçen Dil İşlevlerinin Kullanılış Sırası.....	76
Tablo 18. Öğrencilerin Konuşma Kaygı Durumlarına İlişkin Bulgular.....	77

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Temel dil becerileri arasındaki ilişki.....	27
--	----

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

MÖ	Milattan Önce
Ar.	Arapça
YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
TÖMER	Türkçe Öğretim ve Araştırma Merkezi
CEFR	Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni
TDK	Türk Dil Kurumu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Tarihsel süreçte temas hâlindeki toplumlar birbirlerinin dillerini öğrenmeye ihtiyaç duymuştur. Bu nedenle insanoğlu eskiden beri yabancı dil öğrenme gayreti içindedir. Sümer ülkesi yaklaşık MÖ 2225 yıllarında Akad Samileri tarafından işgal edildikten sonra, Akadlı yöneticiler gelişmiş bir medeniyete sahip olan Sümer'in dilini öğrenmeye başlamışlardır (Demircan, 2013, s. 151). Bu da insanlık tarihinde yabancı dil öğrenmenin başlangıcı olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojinin gelişmesi, ticarî ve kültürel ilişkilerin çoğalması, dünyanın küçülmesi, iletişimin yoğunlaşması ve başka ülkelerde iş bulma imkânı gibi nedenlerle yabancı dil öğrenimi daha da önem kazanmış ve başka ülkelerin dillerini öğrenme ihtiyacı daha fazla hissedilir olmuştur (Kara, 2010, s. 2; Demirel, 2011, s. 1).

Dünyada yabancı dil öğretiminin oldukça eski dönemlere kadar uzandığı bilinmektedir. Ama yabancı dil olarak Türkçenin tarihçesine bakıldığında 11. yüzyılda Kaşgarlı Mahmud'un Divan-ı Lügati't Türk'ü ve dil bilgisi kitapları ile sözlükler dışında sistemli bir öğretim yapılmamıştır. 1950'lerde üniversitelerde verilen derslerle sistemli bir uygulamaya başlanmıştır. Ankara Üniversitesine bağlı olan Türkçe Öğretim Merkezinin 1984 yılında kurulmasıyla başlayan öğretim, dünya ölçeğinde ilk sistemli Türkçe öğretimi olarak görülmektedir (Açık, 2008, s. 2). Diğer ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de yabancılara Türk dilini öğretmek ve kültürünü tanıtmak çabasıyla ciddi çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalar ilk olarak Türk Cumhuriyetlerinde, daha sonra dünyanın birçok ülkesinde eğitim amaçlı öğrenci projeleri olarak yürütülmüştür (Şimşek, 2011, s. 33). Günümüzde de

Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) tarafından düzenlenen Türkiye Bursları Programı aracılığıyla her yıl yaklaşık beş bin yabancı uyruklu öğrenci dünyanın dört bir yanından Türkiye'ye gelmektedir. Türkçe bilmeyen öğrenciler TÖMER'lerde bir yıl Türkçe eğitimi aldıktan sonra lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimi almaya başlamaktadırlar. Böylece dünyada her yıl Türkçe öğrenenlerin sayısı artmaktadır.

Covid-19 salgını döneminde dünyanın her yerinde olduğu gibi Türkiye'de de dil merkezleri, okul ve üniversitelerde uzaktan eğitim sistemi uygulanmıştır. Tarihî bağlamda salgın hastalıkların yarattığı kimi önemli pandemiler ele alındığında bunlar arasında; Kara ölüm, Çiçek hastalığı, İspanyol gribi, Ebola ve Covid-19 pandemileri dikkat çekmektedir. Çin'in Wuhan şehrinde 2019 yılı aralık ayında ortaya çıkarak tüm dünyaya hızla yayılan ve tezin hazırlık sürecinde hâlâ devam etmekte olan Covid-19 pandemisi, salgın hastalıklar dönemindeki son etkin hastalık olarak varlığını devam ettirmektedir (Telli, S. G. ve Altun, D. 2020, s. 144). 2020 yılında dünya genelinde gerçekleştirilen "uzaktan eğitim" kavramının tanımına bakacak olursak; "Birtakım kısıtlılıklar dolayısıyla örgün şekilde eğitim imkanı olmayan kişilere yönelik, eğitim faaliyetlerini sürdürenler ve öğrenenler arasında iletişimin kurulduğu, özel olarak oluşturulmuş eğitim kapsamının farklı ortamlarla belirli bir merkez tarafından sunulduğu öğretim metodudur." (Alkan, 1987'den aktaran Kör, 2013, s. 269).

Bu çağın en dikkat çeken özelliklerinden biri sürekli öğrenmedir. Eğitim kurumlarında öğretim etkinlikleri yüz yüze verilirken teknolojinin gelişmesiyle alternatif öğretim yöntemi ile öğretme işlevi gerçekleştirilebilmektedir. İhtiyaç duyulan alt yapının oluşturularak sağlam bir temel üzerinde gerçekleştirilen uzaktan eğitim metodunda ülke ekonomilerinin geleceğe dönük kâr elde etmelerini sağlanabilmektedir. Ekonomik katkısıyla beraber kişilere sunulan fırsat eşitliği ve kendi öğrenme kapasitesinde öğrenme imkânı sunması, uzaktan eğitim faaliyetlerini devletler için daha çekici hâle gelebilmektedir. Dolayısıyla uzaktan eğitim faaliyetlerinin ortaya çıkışı yaklaşık olarak 18. yüzyıla dayandırılabilir. Dünya çapında uzaktan eğitim gelişim süreci beş ana adımda değerlendirilebilir (Demiray ve İşman, 2002'den aktaran Uşun, 2006).

- Mektup yolu ile uzaktan eğitim öncesi dönem
- Mektup aracılığı ile haberleşme evresi (basılı kaynaklar)
- İşitsel ve görsel medya kaynaklarının kullanıldığı dönem
- Çift yönlü etkileşim ile haberleşmenin sağlandığı dönem (video konferans sistemleri ile iletişim)
- Bilgisayar, uydular ve geleceğin teknolojileri

Yukarıda kısaca anlatılan gerekçeler, Gazi TÖMER B2 seviyesinde uzaktan eğitim alan öğrencilerin konuşma becerisinin değerlendirilmesi problem durumu olarak belirlenmiştir. TÖMER'deki programın öğrencilerin konuşma becerisini geliştirmeye yeterli olup olmadığı, Türkçe seviyelerinin belirlenen düzeye gelip gelmediği ve bu süreçte konuşmalarında Maarif Programı'nda yer alan dil işlevlerindin ne kadarını kullanabildikleri araştırılmıştır. Öğrencilerin konuşma düzeyleri ölçülmüş ve durum tespiti yapılmıştır. Elde edilen bulgular araştırmacı tarafından incelenmiştir.

1.1. Problem Durumu

Türkiye'deki ekonomik ve kültürel alandaki gelişmelerle birlikte Türkçeye de ilgi artmıştır. Bu nedenle hem Türkiye'de hem de yurt dışında Yunus Emre Enstitüsü ve Maarif Vakfında çalışmalar yürütülmüştür. Ayrıca üniversitelerde Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezleri (TÖMER) de bulunmaktadır. Bu kurumlar yabancılara Türkçe öğretiminin yanı sıra Türk kültürünü de tanıtarak Türkiye'ye hizmet etmektedir.

Gazi TÖMER'de öğrenim gören öğrencilerin amaçları Türkiye'de okul, lisans, yüksek lisans ve doktora eğitimini almaktır. Bu amaçlar, öğrencilerin temel dil becerilerini geliştirmeyi gerekli kılmakta ve bu beceriler arasında da konuşma becerisinin önemini öne çıkarmaktadır. Çünkü 19. yüzyılda yabancı dil bilmek okuma, anlama, çeviri yapma ile sınırlıyken 20. yüzyılın ikinci yarısından bu yana yabancı dil bilmek hedef dili konuşabilme olarak görülmektedir (Aktaş, 2008, s. 5). İnsan; kendini ifade etmek, bir konu ile ilgili görüşünü belirtmek ve duygusunu aktarabilmek için konuşmak zorundadır

(Doğan, 2009, s. 187). Bunun için yabancı dil öğrenenler, örgün veya uzaktan eğitimde okuduğunu anlama, dinlediğini anlama ve yazmanın yanı sıra sözlü iletişimin önemli bir parçası olan konuşmayı da öğrenmeleri gerekmektedir.

Tarihî süreçte yabancı dil öğretimi geleneksel yöntemler ile başlamıştır. Teknolojinin gelişmesi ile bu yöntemler kendini yenilemiştir. Dil öğretiminde teknolojiden yararlanma 1950’li yıllarda daha da gözle görülür hâle gelmiştir. İşitsel-görsel araçların ortaya çıkması dil öğretimine katkı sağlamıştır (Gün, 2015, s. 45).

Günümüzde işlev merkezli dil öğretimi önem kazanmaktadır. Yabancı dil öğrenenlerin öncelikle iletişim kurma, sosyal yaşama dâhil olma ve kendilerini doğru bir şekilde ifade etme gibi gereksinimlerini karşılayacak dil unsurlarının belirlenmesi, işlev odaklı dil öğretiminin de temelidir. Dil işlevi; dilin kullanılmasıyla ortaya çıkan ve dil öğrenenlerin dil öğrenme amaçlarını, dil ihtiyaçlarını yansıtan bir olgudur (Blundell, Higgins ve Middlemiss, 1982, s. V). Bu süreçte kullanılan dil işlevleri de kurulan iletişimin amacına göre farklılık göstermektedir. Dil işlevlerinin öğrenilmesi hedef dili anlamının ve yorumlamanın temel şartıdır. Bu da dört temel beceriye bağlı olarak farklı ortamlarda dile maruz kalan öğrencilerin karşılaştıkları dil yapılarını öğrenmeleriyle başlar.

Çin’in (Wuhan) şehrinde ortaya çıkan ve oradan bütün dünyaya yayılıp koronavirüs (covid-19) olarak adlandırılan virüs tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Bu pandemi, insanların sosyal yaşamları, iş hayatları ve eğitim alanlarını oldukça etkilemektedir. Türkiye’de mart ayında ilk Covid-19 vakasına rastlanılmıştır. Zamanla vaka sayısı arttığı için bütün eğitim süreci önce üç hafta ertelenmiş, daha sonra 2019-2020 Güz dönemi bitene kadar uzaktan eğitim yöntemi ile devam edilmesine karar verilmiştir (Kaysi, 2020, s. 18). Covid-19 salgını nedeniyle TÖMER’de de örgün eğitime Mart 2020’de ara verilmiştir. Bu süreçte uzaktan eğitime geçilmiş ve Türkçe öğretimine uzaktan eğitimle devam edilmiştir.

“Pandemi döneminde uzaktan eğitimde konuşma becerisinin dil işlevleri açısından değerlendirilmesi” başlıklı çalışma aşağıdaki alt problemlere cevap aranmaktadır:

1. Pandemi sürecinde Gazi TÖMER’de eğitim alan B2 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerisi hangi düzeydedir?
2. Öğrencilerin konuşma becerisi, konuşmaya yönelik ilgilerine bağlı olarak farklılaşmakta mıdır?
3. Öğrenciler konuşma becerisinde konuşma kaygısı yaşamakta mıdır?
4. Öğrencilerin en fazla kullandıkları dil işlevleri nelerdir?
5. Öğrencilerin kullandıkları dil işlevlerinin söz dizimi sırası nasıldır?

1.2. Araştırmanın Amacı

İletişimde mektup, radyo, televizyon, gazete ve dergiler gibi araçlar kullanılırken bilgi ve iletişimin yaygınlaşmasıyla günümüzde bilgisayar ve özellikle internet daha önemli bir yer tutmaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte internet sayesinde yüz yüze eğitim olanağı bulamayanlar uzaktan eğitim sistemi ile eğitim alabilmektedir (Kör, 2013, s. 268).

Bu çalışmanın amacı, pandemi sürecinde Gazi TÖMER B2 seviyesinde uzaktan eğitim gören öğrencilerin konuşma becerilerinin belirlenen seviyeye ulaşp ulaşmadığı, konuşmalarında kullandıkları ifadelerin hangi dil işlevinde yer aldığı ve öğrencilerin dil işlevleri kullanma yeterliliğinin konuşma kaygıları ile ilişkisini değerlendirmektir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Alanyazın taramasında, Pandemi sürecinde Gazi TÖMER B2 seviyesinde uzaktan eğitim alan öğrencilerin konuşma becerisinin değerlendirilmesi ve dil işlevlerinin kullanımı ile ilgili çalışmaların olmadığı görülmüştür. Bunun için böyle bir çalışmanın yapılması önem arz etmektedir.

1.4. Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan öğrencilerin, konuşma dersi içeriklerine göre eğitim aldığı,
2. Çalışmada kullanılan ölçme araçlarını doldururken samimi bilgiler verdikleri,

3. Konuşma performanslarının değerlendirilmesinde araştırmaya katılan öğrencilerin gerçek konuşma düzeyleri varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. 2020-2021 eğitim-öğretim yılında Gazi TÖMER’de B2 seviyesinde uzaktan öğrenim gören öğrencilerle,
2. Konuşma dersinde yaptıkları hazırlıklı ve hazırlıksız konuşma sunumlarıyla,
3. Öğrenciler tarafından doldurulan anket formu ve elde edilen verilerle,
4. Öğrencilerin konuşma sırasındaki davranışları ve bu davranışları etkileyen koşullar ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Uzaktan Eğitim: İşman (2011)’a göre “Uzaktan eğitim, öğrenen ve öğreticinin farklı ortamlarda bulunduğu eğitim öğretim etkinliklerinde iletişim teknolojileri ve e-posta hizmetlerini kullanarak gerçekleştirilen faaliyetler” olarak tanımlamaktadır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni: “Avrupa ülkelerinde dil ve dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlayan bir dil değerlendirme ve referans sistemidir.” (MEB, 2009).

B2 Seviyesi: “Avrupa Ortak Başvuru Metnine göre, bağımsız dil kullanıcısı içerisinde yer alan “orta” seviyeyi temsil eder.”

Konuşma Becerisi: “Ses, yapı, cümle ve anlam bilgisini kullanarak bir dili konuşabilme yeteneğidir.” (Gün, 2015: s.7).

Hazırlıksız Konuşma: “Yeri ve zamanı önceden bilinmediğinden herhangi bir ön hazırlık yapmadan, bir metin oluşturmadan yapılan konuşmalardır. Bu konuşmalara günlük konuşmalar da denilmektedir.”

Hazırlıklı Konuşma: “Hazırlıklı konuşmaları önceden hazırlanmış bir metin çerçevesinde yapılan konuşmalardır.” (<https://cdn-acikogretim.istanbul.edu.tr>)

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, araştırma probleminin, yönteminin, bulgu ve sonuçlarının daha kolay anlaşılabilmesi için yabancı dil eğitimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisi ve eğitimi, dil işlevleri hakkında bilgiler yer almaktadır.

2.1. Yabancı Dil Eğitimi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

2.1.1. Dil, Ana Dili, Yabancı Dil

TDK’de dilin tanımı: “Bireylerin duygu ve düşüncelerini aktarmak için sözcük ya da işaretlerle sağladıkları anlaşma, zeban, lisan.”, “Duygu ve düşünceleri ifade etmek için kullanılan herhangi bir anlatım aracı.” olarak ifade edilmiştir. “Bireylerin birbirleri ile etkileşim kurmasına yardımcı olan doğal bir araç, kendisine özgü kurallara sahip ve ancak bu kanunla kapsamında gelişen canlı bir varlık, alt yapısının oluşum süreci bilinmeyen gizli anlaşmalar sistemi, ses örüntülerinden meydana gelen içtimai bir müessesedir.” (Ergin, 2013, s. 3). Yapılan tanımlardan yola çıkarak iletişim kurmayı sağlayan ve hayatımızın her alanında önemli olan dilin, bir anlaşma aracı olduğunu söylemek mümkündür.

“Ana dili” terimindeki ana kelimesi doğrudan anne ile ilişkili olduğundan en kısa ifadeyle bireyin annesinden edindiği dilanlamına karşılık gelmektedir. Biraz daha kapsamlı bir

ifade ile “ana dil” için bireyin annesinden, ailesinden, toplumsal çevresinden tabii yollarla kazandığı, en iyi kullandığı ve egemen olduğu dil olarak ifade etmek mümkündür. Gramer Terimleri Sözlüğü’nde Korkmaz (1992, s. 8): “Kişinin dünyaya geldiği ve yaşamını sürdürdüğü aile ve içinde yer aldığı toplumsal çevreden kazandığı, kendisi ile toplum arasındaki ilişkilerden en önemli bağı meydana getiren dil”, Açıklamalı Dil Bilim Terimleri Sözlüğü’nde Vardar (2002: s. 17): Bireyin içinde dünyaya geldiği ve varlığını sürdürdüğü ve toplumsal çevresinden ilk kazandığı dil.” olarak açıklanmaktadır.

Son olarak ele alacağımız kavram ise “yabancı dil” kavramıdır. Edindiğimiz birikimimize eklediğimiz dil, yabancı dil kavramı ile açıklanmaktadır. Başka bir millet ile iletişime geçmek için öğrenilmesi gereken, insanların doğduğu ülkede konuşulmayan dil veya dillere yabancı dil denilmektedir. Türk Dil Kurumuna göre “Ana dilin dışında olan dillerden her birine yabancı dil” olarak tanımlanmaktadır.

2.1.2. Yabancı Dil Öğretimi ve Önemi

İnsanın yabancı dil öğrenme arzusunun tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Günümüzde de yabancı dil öğrenmek bir zorunluluk hâline gelmiştir. Pek çok insan ilgi alanlarına, eğitimlerine veya mesleğine bağlı olarak en az bir yabancı dil öğrenmeye ihtiyaç duymaktadır. Küreselleşen bir dünyada, toplum ve bireylerin hızlı etkileşimi, bir yabancı dili bilmesi ve öğrenmesi gerekenlerin sayısı her geçen gün artırmaktadır. Tüm bu gelişmeler ışığında yabancı dil bilmenin artık bir ayrıcalık değil, herkesin sahip olması gereken basit bir özellik olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Emam, 2020, s. 10). Bir dilin yabancı bir kişi tarafından kazanımı söz konusu ülke için pek çok yönden bir kazanımdır. Bunun bilincinde olan pek çok gelişmiş ülke son dönemlerde kendi yurttaşlarına farklı dilleri kazandırma noktasında imkânlar sunarken bir taraftan da ana dillerinin çeşitli ülkelerin yurttaşlarınca öğrenilmesine katkı sağlayacak çalışmalar yapmaktadırlar.

İnsan doğduğu andan itibaren duygularını, düşüncelerini ve isteklerini ifade etmek için farklı etkileşim yöntemleri arar. İlk olarak beden dilini, ilerleyen süreçte ise daha sistematik bir yapıya sahip olan “ana dili”ni ve diğer toplumlarla etkileşimde bulunmak için yabancı dilleri öğrenir (Kuşçu, 2017, s. 213). Anlaşmayı sağlayan ve insanlığın gelişmesinin en büyük nedeni dildir. Duygu, düşünce, durum ve olaylar sadece dil aracılığıyla anlatılabilir. Bilimde, teknolojiye, sanatta ve tıpta kat edilen mesafe, yeniliklerin dünyaya sunulması, bilginin aktarılması dil ile mümkün olmaktadır.

2.1.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Dünya dilleri içerisinde resmî dil sıralamasında Türkçe 1980 yılında UNESCO’nun ortaya çıkardığı verilere göre en fazla kullanılan beşinci; ana dil sıralamasında ise üçüncü sırada yer almaktadır (Güzel ve Barın, 2013, s. 17). Tarihsel açıdan geçmiş dönemlerden bugüne dünya genelinde geniş bir coğrafya da konuşulan Türk dilini öğretmek adına yazılmış en eski eser bilinen eser Kaşgarlı Mahmut’un Araplara Türkçe öğretmek için yazdığı Divanu Lügati’t-Türk isimli eserdir. (Güzel ve Barın, 2013, s. 20). Bu kapsamda oluşturulmuş bir başka çalışma ise 15. yüzyılda Ali Şir Nevai’nin hazırladığı Muhakemetü’l-lügatayn isimli eseridir (Göçer, 2013, s. 16). Bu eserden sonra uzun bir müddet genellikle yabancı Türk dil bilimcilerinin oluşturduğu farklı sözlük ve dil bilgisi kaynakları haricinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda bir çalışma bulunmamaktadır. 1960 yılı ve daha sonrasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ortaya koyulan araştırmalar tekrar hızlanmıştır. Bu dönemlerde Türkçe öğretimine ilişkin farkı eserler hazırlanmıştır. Bu eserlerden bazıları şu şekildedir:

- Kenan Akyüz, *Yabancılar İçin Türkçe Dersleri Konuşma, Okuma*, Ankara Üniv. Yayınları, 1965.
- Hüseyin Aytaç ve M. Agah Önen, *Yabancılar İçin Açıklamalı Uygulamalı Türkçe*, Ankara, 1969.
- Sermet Sami Uysal, *Yabancılar İçin Türkçe Dersleri*, İstanbul, 1979.

- Kaya Canan, *Yabancılar İçin Türkçe-İngilizce Açıklamalı Türkçe Dersleri*, ODTÜ, 1981.
- M. Hengirmen Koç, *Türkçe Öğreniyoruz*, Ankara, 1982.
- Tahir Nejat Gencan, *Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin Türkçe*, İstanbul, 1981
- Nurettin Koç, *Yabancılar İçin Dil Bilgisi*, Ankara, 1994.
- Mehmet Hengirmen, *Yabancılar İçin Türkçede Bilgisi*, Ankara, 1999 (Barın 2004, s. 15)

Bu kaynaklarla beraber ülkemizde Türk dili konusu üzerinde çalışmalar yapmış yabancıların Türkçeyi öğretmek için İngilizce hazırladıkları kaynaklar da vardır:

- Herman H. Kreider, *Essentials of Modern Turkish*, Amerikan Neşriyatı Bürosu, 1954.
- G. L. Lewis, *Turkish Grammar*, Oxford, 1967.

Türkçenin yabancılar için öğretimi çalışmalarını çağdaş anlamda gerçekleştiren ilk önemli kuruluş ise Ankara Üniversitesi kapsamında açılan TÖMER dil öğretim merkezidir. Ardından kurulan Ege TÖMER, Gazi TÖMER ve Bolu İzzet Baysal TÖMER gibi kuruluşlar ile yaygın hâle gelmeye başlayan bu çalışma bazı özel kurslar kapsamında da gerçekleştirilmektedir. Ocak 2002 tarihinde Ankara Üniversitesi TÖMER, HİTİT *Yabancılar İçin Türkçe* aldı dil öğretim setini hayata geçirmiştir. Bunun yanı sıra 2003 yılında M. Özbay - F. Temizyürek'in yazmış olduğu *Türkçe öğreniyoruz-ORHUN* isimli eser TİKA yayını olarak basılmıştır.

Sovyet Rusya rejiminin 1991 yılında dağılmasından sonra kurulan yeni devletlerle kültürel, ekonomik ve politik açıdan birçok iş birliğinde bulunulmasına zemin hazırlayan Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı (TİKA) 1992-1993 yılları arasında “Büyük Öğrenci Projesi” adıyla bir çalışma ortaya koymuştur (Güzel ve Barın, 2013). Proje çerçevesinde yüzlerce öğrenci ülkemizde açılan Türkçe Öğretim Merkezlerinde Türkçe öğrenimini gerçekleştirmiştir.

Ülkemizde yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi TÖMER'ler tarafından sağlanırken, diğer ülkelerde elçilik onaylı Türkçe Öğretim Merkezleri, Türk Kültür Merkezleri dil öğretimi konusunda hizmet sunmaktadırlar. Günümüzde ise Yunus Emre Enstitüsü bu konuda önemli çalışmalar gerçekleştirmektedir.

Yaşanan bütün bu gelişmelerle beraber üniversitelerde yükseköğrenim kurumlarında ilk olarak Türkçe Öğretimi bölümlerinde ders olarak verilen, ardından yüksek lisans ve doktora alanları açılarak öğretim elemanı ve akademisyen yetiştirilen bir alan durumuna gelen Türkçenin, ana dili dışında yabancı dil olarak öğretimi konusu üzerinde son dönemlerde çalışmaların arttığı; kongre ve sempozyumlara konu olan bir alan hâlini almış olması sevindirici bir durumdur (Yıldırım, 2016, s. 14).

Sonuç olarak, tarihi çok eski zamanlara kadar uzanan bir yabancı dil olarak Türkçenin öğretilmesi çalışması, son 20-25 yılda önemli gelişmelerin yaşandığı bir alan hâline geldi. Son yıllarda bu alandaki çabaların hem uygulama hem de bilimsel üretim açısından geliştiğini söylemek yerinde olur.

2.1.4. Yabancı Dil Öğretiminde Temel İlkeler

Yabancı dil öğretimi konusunda yapılan araştırmalarda ilk olarak yabancı bir dil öğretilirken takip edilecek yöntemin nasıl olduğu sorusuna yanıt arandığı dikkati çekmektedir. Bu da hangi teknik ve yöntemden yararlanılacağı sorusunu akla getirmektedir. Bunun öncesinde dil öğretiminin hangi esaslar kapsamında yapılacağı üzerinde durulmalıdır; zira hangi teknik, yöntem veya yaklaşımdan yararlanılırsa yararlanılsın, dil öğretimi konusunda bazı kuralların esas kabul edilmediği bir öğretimde ölçülü bir dil eğitiminden söz edilemez.

Yabancı dil öğretimi konusunda ilk ve en önemli basamak öğretim esaslarının gerçekleştirilme şeklini belirlemektir. Bu konuyla ilgili yabancı dil öğretiminde üzerinde durulması gereken ilkeler Demirel (1996, s. 55)'in belirttiği üzere tüm dil becerilerini geliştirme, kolaydan zora; somuttan soyuta gitme, görme ve işitme duyusuna hitap eden

araçlardan yararlanma, öğrencileri cesaretlendirme ve aktif olmalarını sağlama, bir kerede tek yapıyı verme, kişisel farklılıkları göz önünde bulundurma, ölçme ve değerlendirme konusunda birlik, dil öğretimini sınıf ortamından gerçek yaşama aktarma ve dil öğretiminin tasarlanması olarak sıralanmıştır.

2.2. Yabancı Dil Öğretiminde Dört Temel Dil Becerisi

Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde; yazma, konuşma, okuma ve dinleme olmak üzere dört beceri bulunmaktadır. “Temel dil becerisinden olan anlama, dinleme ve okumayı, anlatma ise konuşma ve yazmayı kapsamaktadır.” (Özbay, 2005, s. 16). Anlatma becerileri bireyin fikir ve duygularının yazılı ya da sözlü şekilde aktarılmasıdır. Anlama yetileri ise, sözlü bir ifadeyi ya da yazılı bir metni kavrayabilme becerileridir. Diğer kişilere ilişkin duygu ve düşüncelerin okunarak ya da duyularak kavranmasını sağlamaya ilişkin yetiler, anlama yetilerinin alt yapısını meydana getirir.

Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde dört temel dil yetisinin istenilen düzeyde öğretilmesi ve geliştirilmesi öncül amaçlardandır. Tüm bu beceriler birbirine bağlı olarak öğretilmelidir; zira bir becerinin gelişimi diğer becerinin gelişimini doğrudan etkilemektedir. Hagevik (1999), “İnsanların vakitlerinin %9'unu yazmaya, %16'sını okumaya, %35'ini konuşmaya ve %40'ını dinlemeye ayırdığını ifade etmektedir (Akt. Cihangir, 2004). Bu bölümde kısaca temel dil becerilerinden bahsedilecektir.

2.2.1. Dinleme Becerisi

Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretiminde asıl amaç, öğrencilerin dört temel beceri konusunda dil yetilerini geliştirmektir. Temel becerilerden dinleme, anlama ve kavramayı esas alan bir beceridir. Dinleme öğretiminin asıl amacı, öğrencilerin gerçek hayatta karşılarına çıkabilecek muhtemel doğal dinleme ortamları ile baş edebilme becerilerini geliştirmektir. Yabancı dilde iyi bir etkileşim sağlayabilmek dinleyicinin, konuşan kişinin

verdiği mesajı ne düzeyde kavradığı ile doğrudan alakalıdır. Dolayısıyla dinleme becerisi bilhassa iyi bir iletişim becerisi için son derece önemlidir (Özbal ve Genç, 2019, s. 199).

Dört temel dil becerisi geliştirilirken edinilen ilk beceri dinlemedir. İnsan dünyayı dinleme ile tanımakta ve diğer dil yetilerini dinleme becerisi üzerine oturtmaktadır. Eğitim sürecinde dinleme aracılığı ile öğrenme gerçekleşmekte, dinleyerek konuşma becerisini sergileyebilmektedir. Dolayısıyla en çok üzerinde durulması ve önem verilmesi gereken dil becerisi olarak işaret edilmektedir. Dinleme becerisi pek çok araştırmacı tarafından tanımlanmıştır. Sever (2011, s. 10) dinlemeyi “Kişinin duyduğunu anlaması ve hafızaya atması veya kavramak için dikkat sarf etmesi” olarak açıklamaktadır.

İnsan yaşamının önemli bir kısmını dinleme ile harcar. Pek çok bilgi dinleme sayesinde edinilir. Yazma, konuşma ve okuma kadar önemli olan dinleme, bu eylemlerin en iyi şekilde gerçekleşmesi için gereklidir.

Bireyin edindiği ilk ve en önemli beceri, dinlemedir. “Anne karnında başlayarak, aile ortamında gelişen, okul yaşamında devam eden ve yaşamın pek çok alanında faydalanan dinleme becerisi, bir bakıma sesleri okuma ve anlam kazandırmadır. Her ne kadar sağlıklı bir birey doğduktan sonra duyu organları arasından çoğunlukla gözlerinden faydalansa da anne karnındaki süreçte kulakları ile çevresini algıladığından bir bakıma insan dünyaya gözlerinden ziyade kulaklarını açar.” (Emiroğlu, 2013, s. 271).

Dinleme, bireyin başarısında en önemli paya sahiptir. Dinlemenin en sık ve en çok faydalanan dil becerisi olduğu dikkate alındığında, dinleme becerisi gelişmiş öğrencilerin eğitim yaşamındaki başarılarında bununla birlikte yükseleceğini söylemek mümkündür.

Eğitimin alt yapısını meydana getiren dinleme, kendi kendine gelişen bir beceri olarak anlaşılmakta, bu becerinin eğitime ihtiyaç olmadığı değerlendirilmektedir. Oysaki dinleme eylemi ile başlayan eğitim evresi, kişinin tüm eğitimini ve toplumsal hayatını etkilemektedir. “Yapılan çalışmalar, bir bireyin diğer insanlarla bir arada geçirdiği zaman diliminin %42’sini dinlemeye harcadığını, öğrencilerin okul içerisinde arkadaş ve öğretmenlerini günde ortalama 2,5-4 saat dinlediklerini, eğitim yaşamındaki başarısının da

öğrencinin dinleme becerisine son derece bağlı olduğunu ortaya koymaktadır” (Göğüş’ten akt. Emiroğlu, 2013, s. 771). Dinleme eğitimine gösterilen önem arttıkça çocukta duygusal, ruhsal ve zihinsel yönden gelişmeler yaşanmaktadır. “Çocuklar dinleme sayesinde öğrenme eylemini gerçekleştirirler. Dinleme yazma, okuma ve konuşa gibi diğer becerilere de altyapı sağlar. Çocuklar öğrenirken aynı zamanda zihinsel niteliklerini geliştirmek için dinleme becerilerinden faydalanırlar. Dinleme aracılığı ile öğrencilerin zihinsel becerilerini geliştirmeleri, öğrenmeleri ve etkileşimde bulunmaları kolaydır” (Özbay, 2009, s. 81).

2.2.2. Okuma Becerisi

Okuma becerisi genellikle iki basamaklı bir süreç şeklinde tanımlanır. “Basit bir ifadeyle okuma, yazılı bir belgenin anlamını çözme, grafiklerle kodlanmış bir belgeyi çözme”, “Geniş anlamda ise okuma, yazılı olarak sunulmuş bir parçayı yorumlamak anlamına gelmektedir.” (Günay, 2007, s. 15). Okumanın amaçları iki başlık altında incelenir: bilgi edinme ve haz alma. Bilgi edinme amacıyla yapılan okumada bir hedef belirlenir; öğrenci dersleri için, kişi kendi mesleği, kendi alanında gelişmek için okur. Haz alma amaçlı okumada ise kişi edebî veya edebî olmayan bir yazıyı rahatlatmak ve zevk almak için okur. (Şen, 2015, s. 68).

Okuma, okur ile yazar arasındaki iletişimi gerekli kılan, karmaşık ve aktif bir süreci ifade etmektedir. Okuma, anlama ve parça içerisinde yer alan sözcüklerin seslendirilmesinin dışında, bu sözcüklerin ortaya çıkardığı anlamların ve genel itibarı ile parçanın tamamının aktarmak istediği mesajın okuyucu tarafından doğru şekilde kavranması temeline dayalıdır. Bu kapsamda sözcük bilgisi parçayı kavrama düzeyini direkt olarak etkilemektedir (Karatay, 2007, s. 146).

Yabancı dil öğretiminde yeni sözcük, sözcük grubu ve dil bilgisi konularının öğretimi, dil öğretiminin temelini meydana getirmektedir. Günay (2003)’a göre ise okuma, dil odaklı bir algılama sürecidir. Dil odaklı kavramanın iki ana becerisinden birini ifade eden okuma, okurun parça karşısındaki düşünsel bir faaliyetidir. Dar anlamı ile yazılı bir metnin

anlamını ortaya çıkarma, grafiklerle kodlanmış bir bildirinin anlamını çözmektir. Geniş anlamda ise, yazılı bir metni yorumlamak anlamına gelmektedir (Günay, 2003, s. 9).

Bu tanımlardan yola çıkarak yabancı dil öğretim sürecinde alıcılar, “Okuma yetilerini ilerletmek için esasında öğrendikleri yeni sözcük ve oluşumlarla metin içerisindeki derin anlamı ortaya çıkarmaya çalışırlar” denilebilir (Kara, İpek ve Başutku, 2020, s. 5). Ancak, pek çok alıcı metnin genel anlamından çok, yeni sözcük ve oluşumların manalarına, bunların ne olduklarına ne anlam ifade ettiklerine yoğunlaşır. Yukarıda ifade edilen tanım ve saptamalardan da çıkarılabileceği gibi okuma bu kadar basit bir süreç anlamına gelmemektedir. “Okuma, uzun ve karmaşık bir süreç olmakla beraber sesli ve sessiz harfleri çözmenin haricinde bilgiyi ya da duyguyu algılama ve anlama aşamasıdır” (Şen ve Boylu, 2017, s. 224). Dolayısıyla okuma süreci sonlandığında anlamın kavranmış olması gerekmektedir. Aksi durumda okuma değil seslendirme ve yüzeysel anlamda harf kodlarının çözümlemesi sağlanmış olur. Öğrenilmek istenen dili kavramak için gayret gösterenler, bir taraftan öğrendikleri dilin fonksiyonel ve yapısal boyutlarını öğrenirken bir taraftan da dilini öğrendikleri toplumun hayat biçimini, duygu ve düşünce dünyası ile kültürel yapılarını kavramaya çalışır.

2.2.3. Yazma Becerisi

Yazma becerisi en etkili iletişim araçlarından biridir. Bu beceri, günlük hayatta pek çok alanda karşımıza çıkmaktadır. “Söz uçar, yazı kalır.” atasözü yazma becerisinin önemini en anlamlı şekilde anlatmaktadır. İnsanlar iş, eğitim, aile vb. günlük yaşamın her alanında yazma becerisine ihtiyaç duymaktadırlar. Araştırmacılar yazmayı pek çok şekilde tanımlamışlardır. Göçer (2010, s. 178) yazmayı: “Herhangi bir konuya ilişkin kendine özgü düşünceleri, hayal ve duyguları belirli bir sistem ve bütünlük dahilinde yazıya aktarma eylemi” şeklinde ifade etmiştir.

Yazma, insanın düşüncelerini, duygularını, durumlarını ve çeşitli taleplerini bazı sembollerle anlatma davranışı şeklinde açıklanabilir. Kendini yazılı şekilde anlatan insan,

sosyal, kültürel ve sosyal deneyimlerini kalıcı duruma getirmiştir. Tarihsel süreçte sosyal etkileşimi hızla artan toplumlar kendilerini ikinci dil ile yazılı şekilde aktarma ihtiyacı duymuştur.

Yabancı dil eğitiminde yazma becerisi, tam yeterliliğin sağlandığı bir beceri şeklinde tanımlanabilir. Bu bağlamda, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler, akademik başarı ve dili etkili bir şekilde kullanmak için yazma becerilerine ayrı bir gayret göstermeye teşvik edilebilir.

Yazma becerisinde öğretim sürecini iki ayrı aşamada ele almak gerekmektedir: edinme ve geliştirme. Edinme aşaması, temel bilgileri öğrenmek ve becerileri kullanılabilir bir düzeyde kazanmakla ilgilidir. Yazma bakımından değerlendirirsek tümcelerin, sözcüklerin, hecelerin ve harflerin ne olduğunu ve nasıl yazılacağını öğrenmek edinme süreci ile alakalıdır. Öğrenilen yetilerin etkili bir yazılı ifadeye nasıl kullanılacağını öğrenmek ise gelişim aşaması ile alakalıdır (Akyol, 2006, s. 93).

Şimşek (2021, s. 270), ikinci dil yazma etkinliklerinde görsellerden faydalanma, grafik, tablo ve şemalardan faydalanma, kopyalama, bağdaşıklık çalışmaları, haritaları kullanma, cümle düzenleme eylemleri, imla ve yazım çalışmaları, özetleme, tamamlama (sözcük, tümce ya da paragraf), güdümlü yazma, kontrollü yazma, not tutma, beyin fırtınası, yorumlama, tepki verme gibi metotları ifade etmektedir. Açıklanan metotlarda öğrenci seviyesi temel alınmıştır. Basit dikte, kopyalama cümle düzenleme faaliyetlerinin temel düzeylerde; tematik yazma ve kompozisyon çalışmalarının ise daha ileri düzeylerde kullanılabileceği anlamına gelmiştir. Noktalama ve imla kuralları ise her seviyede öğrencilere anlatılması gereken bir konu kapsamıdır. Bu sıralama doğrultusunda öğrencilere kolaydan zora yönelik bir sıralama ile yama faaliyetleri uygulanabilir. Yaratıcı yazma ve betimleme çalışmaları ise ileri düzey öğrencileri için tercih edilebilir. Görüldüğü üzere öğrencinin düzeyinin dikkate alınması yabancı dilde yazma becerisi için en önemli kriterler arasında kabul edilmektedir. Öğrencinin düzeyinin üzerinde bir yazma eylemi ile onun dil öğrenme konusundaki motivasyonu düşerken aynı zamanda özgüveni de

sarsılacaktır. Dolayısıyla yazma faaliyetlerinin düzeyi, hangi zihinsel ve iletişimsel yetileri kazandırdığı son derece önem teşkil etmektedir.

Yazma becerisi oldukça karmaşık ve çok boyutlu bir beceri olması nedeniyle bu becerisi edinebilmek ve başkalarına edindirebilmek eğitim-öğretim sürecinde bulunan kişilerin sabırlı ve dikkati olmasını gerekli kılmaktadır.

Dili somut hâle getiren bir beceri olan yazmanın öğretimi belirli süreçlerden ve adımlardan meydana gelmektedir. Yazma öğretimi süreçleri; metin, paragraf, cümle, sözcük ve alfabe öğretimi olarak ifade edilebilir. Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretim sürecinde ise motive etme ve ön bilgilendirme, örnek metin değerlendirme, hazırlık, taslak hazırlama, düzenli şekilde yazma, düzeltme ve yayımlama adımlarından meydana gelmektedir (Tiryaki, 2013, s. 38-44). Bu adımların sonunda dili edinen birey veya bireylerin yazma becerisini kazanmış olmaları beklenmektedir. Çakır'a (2010, s. 167) göre, yazma becerisinin şu amaçların gerçekleştirilmesine yardımcı olduğu ifade edilebilir:

- Öğrenme evresini kontrol altına almaya,
- Öğrencilerin düzeylerini tespit etmeye,
- Öğretilen sözcük ya da yapıların pekiştirilmesine,
- Dil yanlışlarının görülmesine,
- İmla hatalarının öğretilmesine,
- Diğer becerilerin daha iyi kavranmasına,
- Öğrencilerin dil becerilerinin ilerletilmesine,
- Öğrencilerin yaratıcı fikir geliştirmelerine,
- Kazanılan konuların kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe transfer edilmesine,
- Öğrencilerin becerilerini pratiğe aktarmalarına katkı sağladığı ifade edilebilir.

Bu açıdan değerlendirildiğinde yazma becerisinin edinilme sürecinin zor olduğu ve bununla beraber bu süreçte öğreten ve aynı zamanda öğrenene önemli sorumluluklar düştüğünü söylemek mümkündür.

2.2.4. Konuşma Becerisi

İletişim ve aktarım aracı olan konuşma becerisi; anlam, cümle, yapı ve ses bilgisinden faydalanarak bir dili konuşabilme becerisi şeklinde ifade edilebilir (Gün, 2015, s. 17). Bireylerin günlük yaşamının önemli bir bölümünü kapsayan konuşma, hem günlük hayatta hem de eğitimde sıklıkla kullanılan bir beceridir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrenciler için de oldukça önemlidir. Türkçe öğrenenler için konuşma becerisinin dili öğrenmedeki yeri ve öneminin farkında olmaları gerekir. Özellikle bu konuşma becerisini kullanırken ilgili, dikkatli ve sosyal iletişime açık olmalıdırlar. (Emiroğlu, 2013, s. 277). Konuşma, insanı diğer varlıklardan ayıran bir şekillenmeye dayanmaktadır. İnsandaki dil varlığının en önemli göstergesini oluşturan konuşma, toplum bireylerinin arasındaki karşılıklı anlaşmayı sağlamaktadır. (Korkmaz, 2021, s. 4).

Yabancı dil öğretiminde dört temel beceri esastır. Türkçe'nin yabancılara öğretimi de bu beceriler temel alınarak gerçekleştirilir. Bu beceriler arasında konuşma becerisi farklı bir yere sahiptir. Yabancı dil öğretiminde edinilen bu dilde konuşabilmek son derece önemli bir göstergedir. Türkçe öğrenen birey dili konuşmaya ve toplumsal hayatından kullanmaya başladığında özgüveni, dil öğrenme konusundaki istek ve inancı da o düzeyde artmaktadır (Çelik, 2019, s. 32).

Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisinde bazı zorluklar bulunmaktadır. Bu zorlukları şu başlıklar altında değerlendirmek mümkündür:

2.2.5. Konuşma Eyleminin Gerçekleşmesi

Konuşma davranışının gerçekleştirilebilmesi, pek çok organın takım hâlinde çalışmasını gerekli kılmaktadır. Ancak konuşma yalnızca basit bir ses çıkarmadan ibaret değildir. Konuşma davranışı bir süreç olarak gerçekleşmektedir. İlk olarak zihinde bilgiler kapsam, konu ve amaçlara göre yapılandırılarak aktarım için belirlenir. Bilgiler sıralama, sınıflama, ilişki kurma, eleştirme, tahmin etme, analiz-sentez yapma ve değerlendirme işlemleri sonucunda düzenlenir ve bu bilgiler seslere, hecelere, kelimelere ve cümlelere aktarılır. Bir

dili konuşabilmek yalnızca söz konusu dilin seslerini algılayıp çıkarabilmek, söz konusu dilin sözcük dağarcığına hâkim olmak ve bu sözcüklerden tümce yaratabilmek için tümce yapısını bilmek demek değildir.

Yabancı dil konuşan kişi yalnızca akıcı ve doğru konuşmaya yoğunlaşmamalı, bunun yanında kültürel ve toplumsal bakımdan da dile egemen olmalıdır. Özetle, yabancı bir dil konuşan birey, bu dilin seslerine, kelime varlığına aynı zamanda konuştuğu dilin ortaya çıktığı kültüre de hâkim olarak konuşması gerekmektedir.

Konuşmanın amacı ise bir düşünce veya isteği ifade etme, pazarlık yapma, bir durumu ya da sorunu açıklama, arkadaşlık ve toplumsal ilişkiler gibi belli bir amaca ya da sonuca varmak için tercih edilmektedir. Dolayısıyla konuşma becerisi son derece mühim bir beceridir (Çelik, 2019, s. 35). Türkçe öğrenen kişinin bu dili konuşabilmesi için öncelikle Türkçe sözcük ve dil kurallarına hâkim olması gerekmekte, bunun yanı sıra doğru ve güzel ifade edebilmesi için de telaffuzunun doğru bir şekilde ve tonlamada yapılması gerekmektedir. Bu sürecin sonucunda konuşma davranışı gerçekleşmiş olur.

2.2.6. Konuşma Becerisi İçin Seviye Belirleme

Konuşma becerisini geliştirmek için ulaşılabilecek düzeylere göre bir amaç belirlenmeli ve bu düzeylere ulaşıp ulaşılmadığının ortaya konulması gerekmektedir. Bu seviye ve amaçların tüm dünyada bir standardının olması niteliği geliştirecektir. Avrupa ülkeleri bu kapsamda, dil öğretim metotlarına bir standart koymak için Avrupa Ortak Başvuru Metnini hazırlamışlardır. Avrupa Ortak Başvuru Metni, yabancı dil öğrenen bireylerin dil yeterliliklerini ilerletmeleri ve öğreticilerin kültür ve dil transferi için gereken yöntem ve malzemelere bir çerçeve oluşturmaktadır. Ayrıca, yabancı dil edinen bireylerin öğrenme sırası ve sonrasında öğrenme düzeylerini ölçmek için dil yeterlilik seviyeleri de açıklanmıştır. Bu seviyeler A1, A2, B1, B2, C1, C2 olmak üzere altı düzeyden meydana gelmektedir. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde, konuşma yetisi düzeylere göre tanımlanmıştır (Avrupa Konseyi, 2013, s. 61).

2.2.7. Konuşma Becerisi ve Motivasyon

Dil, düşünce ve kültür ilişkisi, öğrencinin kendini mutlu hissedebileceği öğrenim koşullarının oluşturulması, öğrencide öğrenme arzusunun artırılması, yanlış yapma kaygısından uzaklaştırılması dil öğretimine etki eden unsurlardandır (Aslan vd., 2010, s. 181). Dil öğrenim sürecinde bireyin istekli olması oldukça önemlidir. Muhakkak ki yapılan her işte motivasyon koşulu şarttır. Yabancı dil öğretiminde motivasyon düzeyi ne derece artarsa başarı oranı da o kadar artacaktır. Burada en önemli sorumluluk, öğreticindir. Konuşma becerisi başta olmak üzere alıcı güdülenebildiği düzeyde rahat konuşma sergileyecektir. Dil öğreticisi her zaman olumlu bir yaklaşım göstererek sınıfın öğrenme arzusunu en üst düzeyde tutmalıdır.

Dil öğretim sürecinde konuşma becerisinin gelişmesindeki en ciddi problemlerden birisi konuşma esnasında yanlış yapma endişesidir. Söz konusun endişenin üstesinden gelinmesinin en önemli koşulu dil öğrenen kişinin özgüvenli olmasıdır. Bu özgüven de çok iyi bir şekilde motivasyonla mümkündür. Kişinin kendine güveni arttıkça konuşma becerisi de hızla artacaktır.

Türkçe öğrenen kişinin ihtiyaç duyduğu motivasyonun sağlanması için söz konusu dili öğrenme gerekçesi ve bunun getirilerinin kendisine sürekli olarak hatırlatması ve isteğini canlı tutması önemlidir. Bu noktada öğretici de öğreneni desteklemelidir. Konuşma sırasında yaşanan hataların konuşan kişiyi öğrenmekten vazgeçirecek derecede düzeltmenin aksine onu daha da cesaretlendirecek şekilde son derece nazik bir yaklaşımla ifade edilmelidir. Bu konuyla ilgili Türkçe öğreten kişi titiz yaklaşmazsa öğrenen kişinin hevesi kırılmış olur. Erişkin bireyler başta olmak üzere dil kazanımı sürecinde özellikle konuşma sırasında yanlış yapma endişesi daha çok ağır basmaktadır. Bu nedenlerden dolayı yabancı bir dili erişkin bir yaşta öğrenenlerin, daha küçük yaşlarda öğrenenlere kıyasla konuşma becerileri daha azdır. Erken yaşta ana dili dışında yabancı bir dil edinen kişi, söz konusu dili aksansız konuşabilme becerisine sahip olabilir.

Bireyin motivasyonunu sağlamak ve bu beceriyi ilerletmek için de ders sırasında devamlı olarak Türkçe konuşmak mühimdir. Yabancı dil öğretim sürecinde gramer bilgisi önemli olsa bile gramer odaklı devam eden dil öğretimi sürecinde konuşma becerisi oldukça zor gelişmektedir. Bu durum özellikle erişkin bireylerde görülmektedir. Erişkin bir birey öğrendiği dilin gramer bilgisini de tamamlayınca artık konuşmaya hazır olduğunu zannetmektedir ancak süreç bu şekilde gelişmez. Dili konuşma pratik yaparak edinilir. Küçük yaşlardaki bir çocuk, ana dili dışında bir dil konuşan akranlarının bulunduğu bir ortamda yer aldığı bir süre sonra çocuğun herhangi bir eğitim sürecine maruz kalmadan söz konusu yabancı dili konuşmaya başladığı görülür. Benzer şekilde sınıf içerisinde de yabancılara Türkçe öğretim sürecinde eğitim verilirken kullanılan dil yalnızca Türkçe olmalı ve öğrenen kişileri de Türkçe konuşmaya teşvik edip cesaretlenmeleri sağlanmalıdır. Sonuçta ezberleyerek ve taklit ederek de olsa dili konuşmaya başlayan kişi grameri de o süreçte kavrayacaktır (Çelik, 2019, s. 37).

Yabancı dil öğretim sürecinde birey bazen motivasyon düşüklüğü yaşarken dili öğreten kişi pek çok yöntem ve metodu deneyerek dil öğrenen bireylerin motivasyonunu en üst düzeyde tutmak için çabalamalıdır.

2.2.8. Konuşma Becerisinde Telaffuz ve Beden Dili

Konuşma becerisinin esas özellikleri şöyle ifade edilebilir: uygunluk, bütünlük, cümle vurgusu ve konu, sözcük zenginliği, doğruluk, söz dizimi, anlaşılabilirlik, akıcılık, üslup, ahenk ve telaffuz, ritim ve vurgu, tonlama ve ses tonudur. Konuşma becerisinin edinilmesi için dille ilgili esasları yani telaffuz ve dil bilgisine iyi derecede hâkim olmak ve bunun yanı sıra bunların her biri ile ilişkili şekilde aktarmak gerekmektedir. İlk olarak konuşma ve dil bilgisi öğretilerek ardından telaffuzla ilgili hatalar üzerine odaklanma fikri yanlıştır. Zira telaffuz da konuşma becerisi esnasında düzeltme gerektiren ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen kişiye kazandırılması gereken konuşma becerisinin bir alt becerisi olarak kabul edilebilecek bir beceridir.

Tonlama ve telaffuzun öğretimine yeteri kadar özen gösterilmemesi hâlinde dil öğrenen bireye özensizce kazandırılan tonlama ve telaffuz gelecekte onarılması güç bir hâl alacaktır. Ayrıca karşısındaki bireyle etkileşime geçmede sözel olmayan tutumlar da oldukça önemlidir. Öğrencilerin yalnızca dilin kurallarını ve kelimelerin doğru telaffuz edilmesini öğrenmesi de yetersiz kalmakta; sözel olmayan bazı davranışları da edinmeleri gerekmektedir. Bu sözel olmayan davranışlar da beden dili olarak ifade edilmektedir (Köksal vd., 2014, s. 299; 2015, s. 24).

Yukarıda söz edilen konuşma dilinin esas niteliklerinin anlaşılıp kullanılması beceri kazanımı için fayda sağlayacaktır. Bunlardan bir tanesinin eksik olması durumunda konuşmada yanlışlara neden olur. Söz gelimi; konuşma sırasında dil bilgisi yanlışları doğru cümle oluşturmamaya, sözcük dağarcığının azlığı da ifade edilmek istenen duygu ve düşüncenin karşdakine yeterli düzeyde ifade edilememesine, tonlama ve telaffuzun yerinde kullanılmaması sözcüklerde anlam bozulmasına ya da farklı anlamlara kaymasına, beden dilinin hatalı kullanımı anlatılmak istenilen karşı tarafa anlatılanın oldukça farklı şeyler olmasına yol açar.

Beden dili de konuşma becerisinde üzerinde yoğunlaşılması gereken unsurlardan biridir. Kişinin beden dilini yerinde kullanması, dil kazanımının tam anlamı ile gerçekleşmesi için gereklidir. Her toplumun mimik ve beden hareketleri çeşitlilik göstermektedir. Muhakkak ki birbirleri ile benzerlik gösteren veya evrensel olarak kabul edilecek beden dili hareketleri mevcut olmakla beraber, toplumların dini, kültürel vb. farklılıkları nedeniyle ve birbirinden ayrı coğrafyalarda yaşamaları sebebiyle duygu ve düşüncelerini ifade etmekte yararlandıkları beden dilleri de çeşitlilik sergilemektedir.

2.3. Ana Dili ve Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Konuşma Becerisi

2.3.1. Konuşmanın Özellikleri

Konuşma, yalnızca bireyler arasında duygu ve düşüncelerin ifade edildiği iletişim odaklı bir süreç değildir. Konuşma beraberinde sosyal, duygusal, zihinsel, anlama ve öğrenme becerilerini geliştirmek için önemli bir alandır. Çocuklar konuşma ile farklı bilgileri edinmekte, gerek konuşma gerekse zihinsel yetilerini geliştirmektedirler. Yani konuşma oldukça karmaşık ve çok boyutlu işlemleri kapsayan bir niteliğe sahiptir. Dolayısıyla estetik, antropoloji, politika, halkla ilişkiler, hukuk, felsefe, edebiyat, mantık, dil bilim, sosyoloji, psikoloji gibi disiplinlerin inceleme alanı kapsamına girmekte ve konuşmayı her bir disiplin kendi açısından değerlendirmektedir. Farklı disiplinler tarafından kabul edilen ortak nitelikler ise şöyle sıralanmaktadır:

Fiziksel özellikler: Konuşma, kulak, dişler, dudak, damak, büyük dil, küçük dil, ses dalgaları, ses telleri, akciğerler, sinir sistemi, beyin gibi organların iş birliğinde yaşanan bir süreçtir.

Psikolojik özellikler: Kişinin psikolojik nitelikleri sevinç, korku, öfke gibi hisleri konuşmalarına taşımakta, ses tonunu, hızını, kullanılan sözcükleri etkileyici olmaktadır. Yani konuşmada kişi iç dünyasını kelime ve seslere taşımaktadır. Bu da doğal olarak jest ve mimiklerine de yansımaktadır.

Toplumsal özellikler: İnsanlar bir aramaya yaşamlarını sürdürmeye başladığı günden bu yana konuşarak etkileşim kurmaktadırlar. Konuşma resmi toplantı, arkadaş çevresi, toplum, aile gibi durumlarda farklı şekillerde gerçekleşmektedir. Dolayısıyla konuşma kişinin gelişimi, sosyalleşmesi, diğer bireylerle etkileşim kurması şekli açısından öğreticidir (Güneş, 2013, s. 12).

2.3.2. Konuşmanın Önemi

Konuşma, dil öğrenmede bireyin zihnini düzenlemeye yardımcı olan bir öğrenmedir. Öğrenci çevresi ile etkileşim sağlayarak konuşarak, dinleyerek bakış açısını oluşturur ve bunları zihninde yapılandırır. Yani dil öğrenen kişi konuşma ile öğrendiklerini aktif şekilde zihninde şekillendirmektedir. Dolayısıyla dil öğrenenler, konuşma ile fikirlerini oluşturma ve zihninde şekillendirme imkânı bulmaktadır. Gündelik hayatta farklı görevleri gerçekleştirmeleri için onlara, konuşma becerisini geliştirmede dil işlevlerinden nasıl faydalanacakları aşılmalıdır.

Yapılandırıcı yaklaşıma göre konuşma becerisi, dil öğrenen bireylerin iş birliği içinde öğrenmelerinin en önemli anahtarıdır. Öğrenme evresinde tartışma ve konuşma, düşüncelerin, yeniliklerin, bilgilerin hızla aktarılmasına yardımcı olmaktadır. Öğrenci, diğer bireyleri dinlerken ve kendi düşüncelerini aktarırken fikirlerini ifade etmeyi öğrenmekte, açıklamada bulunmak için en uygun sözcükleri ortaya çıkarmaktadır. Bunun yanı sıra kendi düşüncelerine güvenmeyi ve bunları geliştirmeyi öğrenmektedir. Konuşma, bireyin fikirlerine açıklık getirme, problemleri tespit etme ile tartışma sorumluluğunu geliştirmektedir. Konuşma özetle, öğrencinin zihinsel anlamda iletişim kurmasına yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla dil öğrenenlerin konuşma becerileri geliştirilmeli, fikirlerini açık bir şekilde dile getirmelerine imkân sunulmalı ve bir fikre tepki verme metotlarını geliştirmeleri sağlanmalıdır. Dil öğreticisi, öğrencilerin konuşma yetilerini incelemeli ve grup içerisinde doğal şekilde anlatma durumlarını gözlemlemelidir.

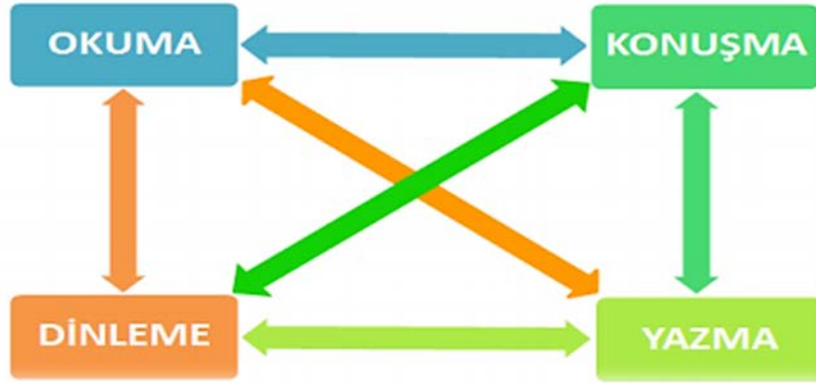
Sınıf ortamında veya gündelik hayatta genel olarak iki tip konuşma vardır. Bunlar doğal olarak, hazırlıksız veya kendiliğinden gerçekleştirilen konuşmalarla (grup etkileşimi, tartışma vb.), planlı veya hazırlıklı konuşmalardır (sözlü sunum, görüş sunma, savunma vb.). Bu konuşmalar öğrencilerin görüşlerini ve bilgilerini akranları ile paylaşmalarına, etkin ve akıcı konuşma becerilerini geliştirmelerine imkân tanır. Gündelik hayatta etkin ve akıcı konuşma becerisi önemli bir yere sahiptir. Akıcı konuşma becerisini ilerleten kişiler, bilgilerini de artırmaktadırlar. Böylelikle diğer kişilerle etkili iletişim kurmaktadır.

Sözlü veya sözel olmayan etkileşim sürecine düzenli şekilde dâhil olmak öğrencinin zihinsel ve dilsel becerilerini artırmaktadır. Öğrencilerin akıcı konuşma becerisini ilerletmek için farklı eğitim faaliyetlerinde bulunulmalıdır. Bu faaliyetler dâhilinde:

- Fikirlerini dile getirme ve dili kullanma,
- Dinleyici kesime anlamlı sunumlar yapma,
- Farklı amaçlara yönelik dilden faydalanma (ikna etmek, bilgilenmek, eğlenmek gibi),
- Diğer insanların düşüncelerini öğrenme,
- Düşüncelerini oluşturmak için etkin metotlar kullanma,
- Bireysel fikirlerini değerlendirme ve genişletme,
- Kendi bakış açılarına ilişkin yanlış ya da doğrulukları tespit etme,
- Bilgi gereksinimlerini tespit etme vb. faaliyetlere eğilim göstererek öğrenciler motive edilmeli ve konuşma yetileri geliştirilmelidir (Güneş, 2013, s. 16)

2.3.3. Konuşma Becerisinin Diğer Dil Becerileri ile İlişkisi

Birey, düşünce ve duygularını aktarmak için konuşma ve yazmadan faydalanır. Diğer bireylerin duygu ve düşüncelerini algılama için okuma ve dinleme gereksinimi hisseder. Anlama (dinleme-okuma), anlatma (konuşma-yazma) yetilerinin hedefine ulaşabilmesi için becerileriyle ilgili eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Bu eğitimler sunulurken becerilerin birbirleri ile etkileşimi göz ardı edilmemelidir.

Şekil 1. Temel dil becerileri arasındaki ilişki. Arıcı, A, Taşkın, Y. (2019). Okuma becerisinin diğer dil becerileriyle ilişkisi. Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi, 5(2), 185-194.

2.3.3.1. Konuşma-Dinleme

Konuşma, kişiler arasındaki iletişimin alt yapısını meydana getirir. Bireyler işittiklerini, gördüklerini, bilgilerini, hayallerini, fikirlerini ve duygularının diğer insanlara aktarma gereksinimi hissederler. Böylece konuşma becerisi aynı zamanda dinlemeyi gerektirir. Dinleme eyleminin sağlanabilmesi için de konuşmaya gereksinim duyulmaktadır. “Konuşma, bilgilerin, duyguların ve düşüncelerin seslerden meydana gelen dil vasıtası ile dışavurumudur” (Demirel, 1999, s. 40). Taşer’e göre ise “Konuşma, istek, duygu ve düşüncelerini işitsel ve görsel unsurlar vasıtası ile karşısındakine aktarmasıdır; farklı bir ifadeyle açıklamadır” (Taşer, 2012, s. 27).

Konuşma eyleminin meydana gelmesi için sese gereksinim duyulmaktadır. Ses, insan vücudundaki pek çok organın uyumlu hâlde işlevlerini gerçekleştirmesi ile meydana gelir. Bu organlar, diyaframdan dile kadar uzanmaktadır. Beyin, tüm bu ses organlarını yönetmektedir. Beyin, konuşmanın yalnızca fiziksel değil, zihinsel boyutunu da ortaya koyar. “Konuşma becerisi; yazma, dinleme ve okuma becerilerine kıyasla daha karmaşıktır. Bu beceri fiziksel olarak tıpkı iç içe geçmiş, küçük bir düzeneğin birbiri ile uyumlu hâlde çalışması neticesinde gelişir” (Yalçın, 2002, s. 101).

Konuşma becerisi dinleme becerisinden sonra edinilen ve kişinin dünyaya geldikten sonra kullanmaya başladığı dil yetisidir. “Araştırmalara göre konuşma, çocukların edindikleri ilk dil becerilerinden biri olarak, dinlemeden sonra en çok kullanılan beceridir. Dinleme becerisinin çocuğun doğmadan önceki süreçte yedi aylık dönemden itibaren başladığı günümüzde açıkça bilinen bir gerçektir. Konuşma becerisinin ise çocuğun dünyaya geldikten sonra çıkardığı ilk seslerle beraber başladığı bilinmektedir” (Temizyürek vd. 2011, s. 201). Çocuklar ilk olarak çevrelerinde yer alan sesleri algılamayı ve bunları birbirinden ayırmayı öğrenirler daha sonra da tanıdığı sesleri anımsamaya başlarlar. Çocuk bu süreçlerden geçerek dinleme becerisini kullanmak durumundadır. Çocuğun konuşması çıkardığı ilk seslerle başlayarak, okul süresine dek gelişir. Okul sürecine geldiğinde çocuk çevresi ile etkileşim kurmak için iletişime geçmektedir. Bu aşamada konuşmaya gereken değer verilerek konuşmanın olgunlaşması sağlanmalıdır.

Konuşma eylemi, dinlemeden sonra en fazla kullanılan dil becerisidir. Zira insan yaşamının vazgeçilmez bir unsuru olan iletişimin başarılı olabilmesi konuşma ve dinleme ile mümkündür. Dinleme ve konuşma becerisi gelişmemiş bireylerin insanlarla etkileşim kurması olumsuz açıdan etkilenmektedir. İnsanlar gereksinim ve ilgilerini ifade etmek, bilgi elde etmek ve eğlenmek gibi farklı gerekçelerle iletişime geçerler. İletişim esnasında bireyler karşısında bulunan kişiyi anlamak, söz konusu kişiye dair bilgi edinmek için dinlemek zorundadır.

“Konuşma becerisi ile dinleme becerisi doğrudan alakalıdır. Bu durumun başlıca nedenleri arasında konuşmanın birden çok kişi arasında gerçekleşmesi ve tarafların birbirlerini dinlemek durumunda olmaları yer almaktadır. Konuşma eylemi dinleme olmadan olmayacağı gibi, dinleme becerisi gelişmemiş kişilerin etkili konuşmaları da olanaksızdır.” (Özbay, 2009, s. 61). Konuşma becerisini kullanabilmek için öncelikle dinlemek önemlidir. Her sesin doğru bir söyleniş şekli vardır. Sesler sözcükleri meydana getirdiğinden sözcükleri doğru ifade etmek için işitmek, anlamak gerekir. Dinlenen her sözcük doğru şekilde kodlanmalı ve konuşma esnasında işitildiği şekilde aktarılmalıdır.

İşitme organlarında herhangi bir sorun olan bireylerin ideal bir konuşma yetilerinin olması mümkün değildir.

Konuşmak bir bakıma anlamının alt yapısıdır. “Çocuk sözcükleri ilk olarak işiterek öğrenir. Seslerin yalnız dinleyerek ayırt edebilir. İşitme problemleri olan çocuklar sözcüklerin ses algısına hâkim olmadıkları için sesletim bozukluğu gelişebilir” (Temizyürek vd. 2011, s. 157).

Dinleme-konuşma yetileri üzerine odaklanılırken konuşmanın anlık bir eylem olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Konuşmayı meydana getiren sözcükler uçucudur. Dolayısıyla konuşma davranışında, yazma veya okumada olduğu üzere herhangi bir tekrarlardan bahsetmek mümkün değildir. Dolayısıyla dinleyici, karşısındaki konuşmacının konuşmasını dinlemek ve o sırada algılamak durumundadır. Okuma esnasında okur içerikten uzaklaşsa da fark ettiği sırada başa dönerek tekrarlama şansına sahiptir. Böyle bir durum, dinleme esnasında olanaksızdır. Söz gelimi; kişinin, bir konferans sırasında dikkatinin dağılması konudan uzak kalması durumunda, konuşma süresince aktarılan bilgileri yeniden dinlemesi mümkün değildir. Dinleyici, konuşma esnasında konuşmayı durdurarak, kavrayamadığı veya merak ettiği noktaları sorma fırsatına sahiptir. Böylelikle dinleyici geri dönüş elde edebilmektedir. Dinleyici tarafından konuşmanın düşünce ve sorularla yönetebilmesi için takibi önemlidir. Bu konuşmalar anlamayı pekiştirirken, dinleme eylemini hedefine ulaştırmaktadır.

2.3.3.2. Konuşma-Okuma

Okuma eylemi, kişiye çeşitli konularla ilgili bilgi birikimi kazandıracağı gibi diğer bireylerin yaşam tecrübelerinden faydalanma fırsatı sunar. Bunun yanı sıra farklı olguları, durumları, olayları doğru ve tam anlamı ile bir şekilde anlama yetisi aşılar. İstekleri, hayallerin, fikirlerin, duyguların anlaşılır, açık, etkileyici ve güzel bir şekilde ifade edilebilmesinin ilk koşulu da öncelikle bunları doğru ve tam anlamı ile kavrayabilmektir.

Dolayısıyla okuma, etkin bir yazılı ve sözlü ifadenin kilidi durumundadır (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2017, s. 204).

Okuma, konuşma eylemi için temel bir ihtiyaçtır. Akademik başarı konusunda iyi bir konuşma becerisi gerekirken aynı zamanda başarılı bir konuşma için de iyi bir okuma becerisine gereksinim vardır. Bu bakımdan konuşma ile okuma becerisinin birbirini tamamlayan bir bağa sahip olduğunu ifade etmek mümkündür. Okuma, konuşmayı telaffuz etme açısından ilerletirken aynı zamanda kapsam bakımından da olumlu açıdan etkilemektedir. Konuşmanın içeriğinin tatmin edici ve kaliteli olması, iyi bir okuma ile doğrudan ilişkilidir. Başka bir deyişle iyi bir konuşmacı şüphesiz iyi birer okurdur. Konuşma ve okuma arasındaki etkileşimi ortaya çıkarmak için yapılan çalışmalarda Frith ve Frith çoğunlukla iyi okurların iyi söyleyişe, zayıf okurların da zayıf söyleyişe sahip olduklarını ifade etmektedir. Harris ve Sipay, konuşmayı semantik (anlam) bilgi, sentaks (cümle) bilgi, morfolojik (yapı) bilgi ve fonolojik (ses/seletim) bilgi ile ilişkilendirmektedir. Bu ilişkilendirme göz önünde bulundurularak okumanın bunlarla ilişkisi olduğundan söz edilebilir (Arıcı, 2018, s. 14).

Okuma ile konuşma arasındaki en açık ilişki sesli okuma etkinlikleridir. Bu etkinliklerde aslında iki beceri iç içe geçmiş durumdadır. İkisinin birbirinden ayrı değerlendirilmesi olanaksızdır. Eğitim-öğretim alanında sık sık başvurulmuş bu metot, yaşamın her alanında karşı karşıya kalabileceğimiz bir durumdur. Descartes'ın "Tüm iyi kitapları okumak, bu kitapların yazan geçmiş asırların en nitelikli insanlarıyla konuşmak gibidir." Sözü okuma ile konuşma arasındaki bağlantının en özet ifadesidir.

Bir başka ilişki ise kişide farklı gerekçeler dolayısıyla gelişen konuşma bozukluklarıdır. Konuşma bozukluklarının ortadan kaldırılmasında başvurulmuş metotlardan birisi okuma parçaları üzerinde gerçekleştirilen diksiyon aktiviteleridir. Bilhassa verilen okuma parçalarında gerçekleştirilen seslendirmeler, yapılan konuşmanın karşıdaki kişiler tarafından doğru kavranması bakımından son derece önemlidir. Hızlı konuşan kişilerin konuşmasını normal bir hıza çekmek için küçük parçalar üzerinde ya da tonlama ve vurgu

yanlışları olan kişilerle çeşitli metinlere ilişkin sesli okuma etkinliğinde bulunulabilir. Sesli okumalarda özellikle diyalog geçen parçaların seçilmesi, kişilerin okumuş olduğu karaktere göre seslendirmede bulunması, konuşmalarını olumlu açıdan ilerletecektir. Okuma eylemleri ile bireylerin sözcük dağarcıkları artar. Bu birikimden yola çıkarak da bireylerin konuşmaları şekillenir. Neticede okuma kişiye fikir verir. Birey yardımcı düşünceleri, ana düşünceyi, konuşma konusunu yani genel olarak düşünceyi okuma ile sağlar. Okuma ile konuşma arasındaki ilişkinin gücü okumanın azalması durumunda konuşma becerisini de zayıflatır (Arıcı, Taşkın, 2019, s. 191).

2.3.3.3. Konuşma-Yazma

Konuşma ile yazma arasında, dilin anlatma becerileri olmaları bakımından önemli bir ilişki bulunmaktadır (Temizyürek, vd., 2011, s. 205). Konuşma, konuşanı veya dinleyeni aynı anda etkilemesi bakımından çok önemlidir. Kişi, karşısında konuşan kişinin konuşmasından veya okuduğu yazıdan keyif almak ister. Kelimeleri yerinde ve doğru kullanan kişiler, başarılı bir konuşmacı, başarılı bir yazar, iyi bir arkadaş olur. Kısacası anlatma becerisi gelişmiş insanlar her zaman toplum tarafından takdir görür.

İster hazırlıklı olsun ister hazırlıksız olsun bütün konuşmalarda, konuşmanın planlanma aşamasında, yazma becerilerini geliştirmek için kullanılan yöntemler ve teknikler aynen geçerlidir. Konuşma ve yazma becerileri anlatma becerisini oluşturduğu için bu iki becerinin planlama ve sunum aşamaları birbirine benzemektedir (Yalçın, 2002, s. 98).

Konuşma ve yazmada insan zihni önce düşünür sonra düşündüklerini anlamlı ve kurallı bir şekilde ifade eder. Konuşma becerisi, öğrencilere mantıklı düşünme ve doğru anlatma yolları kazandırarak yazma becerisinin gelişimini de sağlar (Temizyürek, vd., 2011, s. 206).

“Söz uçar, yazı kalır.” atasözü, bize yazının gücünü anlatır. Söz insanların konuşarak birbirine anlatması demektir. Bu yüzden söz üzerinden belli bir zaman geçtikten sonra unutulmaya mahkumdur. Oysa yazı kalıcıdır. Örneğin ansiklopediler, roman, hikye gibi

yazılı eserler aradan çok uzun bir zaman da geçse unutulmazlar. Çünkü onlar yazılı eserdir. Uygarlıkların gelişiminde bilgi birikiminin son derece önemi büyüktür. Bilgiyi kuşaktan kuşağa ulaştırmanın en etkin yolu onu kayıt altına almaktır. Bilgi, en iyi yazılı olarak kayıt altına alınır. Tarihsel bağlamda değerlendirildiğinde her milletin bilgilerini korumak için gayret gösterdiği görülmektedir. İlkel uygarlıklar mağara duvarlarına resimler çizmiş, Hititler kil tabletler üzerine yazılar yazmış, Mısırlılar papirüs bitkisini kâğıt olarak kullanmış, Fenikeliler ilk alfabeyi oluşturmuştur. Tüm bu çalışmalar yazının gelecek kuşaklara ulaşacağı anlayışından kaynaklanmaktadır.

Geçmiş dönemler ele alındığında yazıya aktarılan bilgilerin bugün de varlığını deva ettirdiği görülmektedir. Ancak yazıya aktarılmayan ve sözel olarak aktarılan bilgilerin büyük bir kısmı unutulmuştur. Zira söz geçici, yazı ise kalıcıdır. Yaşadığımız dönemde de yazı benzer şekilde önemini korumayı sürdürmektedir, bunun sebebi yazı kadar önemli ve etkili bir bilgi saklama metodunun olmamasıdır. Yazma, geçmiş geleceğe taşımaktadır.

2.4. Yabancı Dil Öğretiminde Konuşmanın Zorluğu

Yabancı dil öğretiminde, öğrencilerin öğrendikleri dili anlaşılır bir şekilde konuşabilmesi genel amaçlarından biri belki de en önemlisidir. Ancak dört temel beceriden biri olan konuşma, öğrencinin ve öğretmenin geliştirmekte en çok güçlük çektiği beceridir. Bu beceri öğretilirken ve geliştirilirken bazı sorunlar yaşanır. Araştırmacıların tespit ettikleri zorlukların bazıları şunlardır:

2.4.1. Konuşma sorunu

Türkçe yazıldığı gibi okunan bir dil olması dolayısıyla telaffuz bakımından kolay gibi değerlendirilse de öğrenciler Türkçedeki (ı-i-o-ö-u-ü-ğ) seslerinin çıkarılmasında zorluk çekmektedirler. Ayrıca ana dili Arapça olan öğrenciler (p) sesinde zorlanırlar. Ama bu sorunu telaffuzun ötesinde söz varlığından doğan bir durum olarak nitelendirmek gerekir. Bireyin öğrendiği yabancı dilin konuşulduğu ülkede yaşıyor olması çelişki yaratmaktadır.

TV’de, sokakta, yurttta, okulda ve her alanda Türkiye Türkçesi konuşulmasına karşın bireylerin konuşma problemiyle karşı karşıya olmalarını iki nedenle dile getirmek mümkündür. İlk neden kişinin kendisinden kaynaklanmaktadır. Aynı ülkeden gelen kişilerin Türk arkadaşları ile kaynaşmak ve Türkçe konuşmak yerine kendi ana dillerinde veya “İngilizce veya Arapça” dillerinde etkileşim sağladıkları görülmektedir. Bu durum bilhassa TÖMER’de dil öğrenimi gördükleri ilk dönemlerde ciddi problemlere neden olmaktadır (Açık, 2008, s. 6; Büyükikiz, 2013, s. 909).

Yapılan araştırmalarda, öğrenciler Türkçe konuşmanın zorluklarından bahsetmişlerdir. Bu zorluğunu nedenleri de Türkçede çok fazla ekin bulunması, sözcüklerin ifade şeklinin güç olması, Türkçenin dil bilgisi yapısına uygun cümle oluşturmanın zorluğu ve edinilen sözcükleri yerinde ve doğru kullanmanın zorluğudur. Arapçayı ana dili olarak konuşan öğrencilerin bu dildeki bazı sözcüklerin Türkçede yer almasının konuşma sürecine olumlu açıdan bir katkısının bulunduğu, ancak her iki dilde ortak olan sözcüklerin Türkçede başka anlamlar taşıyor olmasının konuşma becerisini olumsuz açıdan etkilediği ifade edilebilir. Ana dili Arapçadan farklı olan kişilerin ise ana dillerinin yapı bakımından Türkçeden ayrı olması dolayısıyla konuşma becerisinin ilerleme kaydetmesinde herhangi bir katkısının bulunmadığı ifade edilebilir (Büyükikiz 2013, s. 906-910).

Türkçe olarak öğrencilerin kendilerini anlatma düzeyi, onların iletişim becerilerinin de gelişimini sağlayacaktır. Kendilerini yeterince anlatamayan öğrencilerin ise kaygı seviyesi artacak; bu durum genel anlamda Türkçeye, özelde ise konuşmaya ilişkin olumsuz yaklaşıma yol açacaktır. Çevresi ile iyi bir etkileşim içinde bulunmayan kişinin, becerilere ilişkin kaygı seviyesi artacak; bu da sosyal bir fobinin ortaya çıkmasına neden olacaktır. Konuşmaya bir tepki olarak geliştirilen konuşma kaygısı; kızgınlık, korku, üzüntü biçiminde duygusal ya da kalbin hızlı çarpması ve terleme olarak da fiziksel açıdan kendini gösterebilir. Söz konusu tepki, sınav için hazırlı/hazırlıksız konuşma, ders içinde yapılan konuşma faaliyetleri ya da hazırlıklı konuşma ödevi gibi konuşma zorunluluğunun bulunduğu durumlarda ortaya çıkmakla beraber konuşmadan uzak durma gibi konuşma

zorunluluğunun bulunmadığı hallerde de gelişebilir (Gerlinde'den akt. Melanlıoğlu, 2013, s. 391-392).

2.4.2. Yabancı Dil Öğrenimi ve Konuşma Kaygısı

Kaygı; endişe, üzüntü hissedilen düşünce, tasa manalarına karşılık gelmektedir (TDK, 2005, s. 1115). Kişinin geleceğe ilişkin belirsizlikler yaşadığı ve beklentilerinin yanıtını alamadığı hallerde kendi iç dünyasında ortaya çıkan huzursuzluk ve korku şeklinde ifade edilebilecek bu duygusal durum kaygı olarak ifade edilmektedir. Kaygı, nedenleri ve sonuçları bakımından belirsiz durumları kapsamaktadır. Kişi kontrol altına alamadığı olaylar karşısında kaygı hissetmektedir. Bireyler tüm konularla ilgili kaygı hissedebilirler. Öğrenim konusundaki kaygılar; sözlü anlatım kaygısı, sınır ortamı kaygısı, olumsuz değerlendirilme kaygısı, sınav kaygısı olarak örneklendirilebilir. Bireyin yaşamında sürekli olarak mevcut olan, yabancı dil öğreniminde de ortaya çıkmaktadır. Özellikle yazma, okuma, dinleme, konuşma becerileri üzerinde etkisini gösteren kaygı dil öğreniminde daha fazla dikkat çekmektedir.

Gardner ve MacIntyre, yabancı dil kaygısının; konuşma, dinleme ve öğrenmeyi de içeren ikinci dil kazanımı ile özellikle alakalı olan endişe ve gerginlik duygusu şeklinde açıklanabileceğini ifade etmektedirler. Yabancı dil yaklaşımı, kişilerin yabancı dille ilgili birbirinden ayrı duygular, inançlar, deneyimler ve altyapılara sahip olması dolayısıyla çeşitli formlarda ortaya çıkabilmektedir. Bazen bir grup karşısında yabancı dil ile konuşmak ya da sınıf içinde öğretmen veya öğrencilerle yabancı dil ile egzersiz yapma sırasında bu kaygı ortaya çıkabilir (Gardner ve MacIntyre, 1994; aktaran Tunçel, 2014, s. 127).

Kaygı oranı arttıkça başarı düzeyi düşmekte, kaygı seviyesi düştükçe başarı düzeyi artmaktadır. İyi bir etkileşim yöntemi olan konuşma, insanı diğer organizmalardan farklı kılan bir beceridir. Bunu yazılı şekilde yaparken sözlü olarak da yapmaktadır. Çeşitli iletişim yöntemleri ile anlatılamayan fikirlerin etkili olarak vericiden alıcıya transferi konuşma ile olanaklıdır. Kişinin başarısını, özel, eğitim ve iş yaşamında önemli düzeyde etkileyen, yön veren etkinlik, kişiler ve birey-toplum arasında ortaya çıkan sözlü iletişim şeklinde ifade edilebilecek konuşmadır. İletişim ne kadar açık, düzenli ve etkili olursa aynı düzeyde başarı elde edilmiş olur. Başarılı bir iletişimin kaynağı ise etkili konuşma anlaşılır

olma ve sesi etkin şekilde kullanmadır (Kurudayıoğlu, 2003, s. 288). Bu nedenle gerek ana dil taşıyıcıları için gerekse yabancı dil öğrenenler için edinilmesi en önemli becerilerden biri konuşmadır. Türkçe sözlüğünde konuşma, “Bir dilin kelimeleriyle düşüncesini sözlü olarak anlatmak” (TDK, 2005) şeklinde açıklanmaktadır.

1. Öğrenciye kuralların metinle, tümcelerle ve örneklerle anlatılması,
2. Kuralı anlayan öğrenciye söz konusu kural ve tanımla ilgili bilgi aktarılması,
3. Kuralı öğrenen kişinin edindiklerini çevirmesinin sağlanması önceliklidir (Erdem ve Çelik, 2011, s. 1034).

Bu nedenle öğrencilere pek çok kural öğretmekten çok dinleme, okuma, yazma ve konuşma becerilerinin aşılması hedeflenmelidir. Bireyin çoğunlukla konuşma yoluyla kendini anlatma gereksinimi hissettiği ve en fazla bu becerisi ile alakalı endişeler duyduğu değerlendirilirse bu kaygıların belirlenmesi yararlı olacaktır. Bu kaygıların minimum düzeye çekilmesi ve kontrol altına alınması için öğrencilerin yanı sıra öğretmenlere de önemli görevler düşmektedir.

Birey, ana dili dışında yabancı bir dil ile kendini anlatmak durumunda kaldığında, fikirlerini alıcıya doğru bir şekilde ifade edemeyeceği kaygısı yaşar. Bu kaygı, ikinci bir dil öğrenen bireyi olumsuz açıdan etkilerken aynı zamanda konuşma becerisinin de gelişmesine engel oluşturmaktadır. Eğitim sürecinde konuşma becerisinin ilerletilmesiyle alakalı aksamalar ve konuşmada akıcılığın yakalanamaması, konuşmayla ilgili negatif tutumlara yol açmaktadır. Konuşma kaygısı, kişiyi konuşma becerisinin tüm süreçlerinde etkiler ve kaygı oranı yükseldikçe kişi konuşmaktan zevk almaz. Bu durum bir kere yaşandığında kişinin konuşma kaygısını tespit etmek ve konuşma becerisini ilerletmek için artık geç olabilir. Özellikle ana dili haricinde farklı bir dil öğrenen kişilerin konuşma kaygısı hissetmesi, bu yetene alanında gelişim sergilemeyi ciddi düzeyde etkiler (Melanlıoğlu ve Demir, 2013, s. 392).

Yabancı dilin doğal olmayan yollarla öğretildiği sınıflar, öğrencilerin kendilerini zayıf hissetmelerine neden olmaktadır. Sınıf içerisinde öğrenciler yeni edindikleri yabancı dili

etkili şekilde konuşamazlarsa öğretmenlerinin eleştirisine maruz kalacaklarını, düzeltileceklerini veya arkadaşlarının alaycı yaklaşımlarıyla karşılaşacaklarını düşünmektedirler. Kendilerini kaygılı ve güvenli olmayan bir ortamda bulan dil öğrenen kişiler, yabancı dil konusunda etkileşim kurmaya psikolojik bakımdan kapanmakta ve bu durum şayet daha ileri düzeye varırsa da öğrenmenin engellenmesine neden olabilmektedir (Sallabaş, 2012, s. 2202).

Kaygı yaratan bir başka önemli faktör ise kültürdür. “Hedef kültür, yabancı dil öğrencileri üzerinde bazı duyuşsal etkilere yol açmakta ve hedef kültür ile kaynaşma evresinde ortaya çıkan duyuşsal durumlar; yabancılık çekme, üzüntü, kendine acıma, kızgınlık, panik, duygusal gerileme şeklinde ifade edilmektedir” (Aydın ve Zengin, 2008, s. 86). Bu nedenle hedef kültüre yönelik hissedilen yabancılık, öğrencide kaygıya yol açmakta, bu da öğrencinin sınıf ortamında göstereceği konuşma becerilerini olumsuz açıdan etkilemektedir.

Konuşmaya yönelik ortaya koyulan bir tepki olan konuşma kaygısı; korku, kızgınlık, üzüntü gibi duygusal veya terleme ve hızlı kalp atışı gibi fiziksel olarak gözlenebilir. Konuşmaya yönelik ortaya koyulan bu tepki, sunulan bir hazırlıklı konuşma ödevi, ders içerisinde gerçekleştirilen bir konuşma faaliyeti veya sınav için hazırlıklı/hazırlıksız konuşma gibi konuşmanın zorunlu olduğu durumlarda da gelişebilir (Melanlıoğlu, Demir, 2013, s. 392).

Yazma, konuşma ve duyduklarını anında kavrama beklentileri aşırı kaygıya yol açabilmekte ve bu da kişilerin yabancı dildeki başarılarını, buna bağlı olarak da yabancı dil derslerine karşı yaklaşımlarını olumsuz şekilde etkileyebilmektedir. Bu kapsamda, yabancı dil öğrenme sürecinde kişilerin kaygı seviyelerinin tespit edilerek anlaşılmasının, daha etkin ve kaygıdan uzak bir dil öğrenme sürecini yaratacağı düşünülmektedir (Baş, 2013, s. 53).

2.5. Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Dikkat Edilecek Hususlar

Literatür incelendiğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik eğitimin, daha nitelikli hâle nasıl getirilebileceği konusunda az sayıda da olsa çalışmaların ve çeşitli önerilerin bulunduğu görülmektedir. Yakın tarihli bir çalışmada Çelik (2019, s. 35-40) daha nitelikli bir konuşma eğitimi için şu önerilerde bulunmaktadır:

- Konuşma Becerisi için hedef ve seviye belirleme: bu düzeyler A1, A2, B1, B2, C1, C2 olarak ifade edilmiş altı seviyeden meydana gelmiştir.
- Konuşma becerisi ve motivasyon: Konuşma becerisinde motivasyon oldukça önemlidir. Motivasyonu sağlamak ve bu becerisi ilerletmek için de ders dahilinde devamlı olarak Türkçe pratiği yapmak yani konuşmak gerekmektedir.
- Konuşma becerisinde telaffuz ve beden dili: Konuşma becerisini edinen bireylerin yalnızca dilin kurallarını ve kelimelerin doğru ifade edilmesini öğrenmesi de yetersiz kalmakta; sözel olmayan bazı davranışları da edinmeleri gerekmektedir. Bu sözel olmayan davranışlara da bilinen dili adı verilmektedir.

Yukarıda söz edilen konuşma dilinin temel niteliklerinin anlaşılıp gerçekleştirilmesi becerisinin iyi şekilde edinilmesine yardımcı olacaktır. Bunlardan birinin eksik olması durumunda konuşmada yanlışlar ortaya çıkar. Söz gelimi; dil bilgisi yanlışları konuşma sırasında doğru cümle kuramamaya, kelime dağarcığının azlığı ise ifade edilmek istenen duygu ve düşüncelerinin karşıya yeterli seviyede açıklanamamasına, tonlama ve telaffuz kurallarının doğru kullanılmamasına, sözcüklerin anlamsız hâle gelmesine veya farklı anlamlara kaymasına, beden dilinin hatalı kullanımı ifade edilmek istenenle karşıdakinin anladığının başka şeyler olmasına yol açar.

2.5.1. Konuşma Becerisini Geliştirmek için Yapılabilecek Etkinlikler

Konuşma becerisinin ilerletilmesinde sınıf içerisinde ve dışında gerçekleştirilecek olan faaliyetler, yararlanılacak olan strateji ve teknikler son derece önemlidir. Dil öğretene kişiyi farklı kılan en dikkat çekici nokta sınıf içinde gerçekleştireceği faaliyetlerdir. Sınıf bir

bütün şeklinde dili deneyimleyerek edinmelidir. Bu da yalnız sınıf içerisinde ve sınıf dışarısında gerçekleştirilecek faaliyetlerle mümkün olabilir. Yapılacak faaliyetler planlanırken öğrencilerin sosyal durumları (maddi gelir, yetiştikleri çevre gibi), dinî inançları, cinsiyetleri, yaş aralığı, sınıfın dil düzeyi oldukça önemlidir. Konuşma becerisinin kazandırılması için sınıf içerisinde ve dışarıda gerçekleştirilebilecek başlıca faaliyetler şunlardır:

2.5.1.1. Sınıf İçi Etkinlikler

- Konuşma öncelikle diyaloglar şeklinde başlamalı, kendini tanıtmaya, tanışma, birini tanıtmaya şeklinde başlangıç konuşmaları ile öğrenci konuşmaya başlatılır. Kitaptan bir konuşma okutulur ve dinletilir. Ardından yarım kalmış ya da bazı bölümleri eksik kalan konuşma parçalarının tamamlanması istenir, daha sonra öğrencilerin kendilerinin diyalog hazırlamaları beklenir. İlk haftalar bu diyaloglar üzerinde yoğunlaşılır.
- Öğrenci alfabeyi tam anlamı ile anladıktan sonra okumaya da yoğunlaşabilir. Okumalar sınıf içinde sesli ve sessiz okuma olarak gerçekleştirilir. Genel olarak sesli okuma yaptırılmalıdır, böylelikle harf ve sözcükleri telaffuz ederken yapılabilecek yanlışları düzeltme şansı doğar.
- A4 kâğıdı üzerine basılmış bir resim duvara asılır ve öğrencilerin bu resimle ilgili konuşmaları beklenir. Burada öğrenci basit cümlelerle resimden anladıklarını yorumlamaya başlar. Bu etkinlik ileri seviyelerde de uygulanabilir. Daha ileri seviyelerde öğrenciden resmi daha ayrıntılı bir biçimde yorumlaması, resme baktığında hissettiklerinin neler olduğunu açıklaması istenebilir.
- A1 seviyesindeki öğrenciden ailesini tanıtmaya istenir. Aile fertlerinin karakterlerini açıklamaları beklenebilir. B1 ve B2 seviyelerinde kendi kentlerini, ülkelerini ve benzerlerini tanıtan sunum oluşturmaları istenir.
- Sınıf içi oyun faaliyetlerinde bulunulur. Yabancılar Türkçe öğretimi sürecinde her seviyede oynanabilecek oyun mevcuttur. Ancak düzey arttıkça oynanabilecek oyun

sayısı ve türü de fazlalaşacaktır. Aşağıda örnek olarak verilen oyunların B1 seviyesinden itibaren uygulanması daha etkili olacaktır.

- Evet-hayır yarışması: Bir sunucu öğrenciye farklı sorular yönelterek yanıtlamasını ister. Ancak bu soruları “evet-hayır” şeklinde cevaplamaması gerekmektedir. Burada sunucu ilk etapta Türkçe öğretmeni olabilir, ancak oyunun ilerleyen sürecinde öğrenciler arasından biri belirlenerek sunuculuk yaptırılır.
- Hadi anlat bakalım: sınıf iki gruba ayrılır ve her iki gruptan birer kişi sırayla çıkarak öğretmenin verdiği kelime veya cümleyi kendi grubuna konuşmadan açıklamaya çalışır, grup arkadaşları da bunun ne olduğunu anlamaya çalışır.
- Tabu oyunu: Sınıf iki gruba ayrılır, her iki gruptan bir kişi sırasıyla çıkarak kendi grubuna tabu kağıdında bulunan sözcüğü anlatmaya çalışır, puanlama yoluyla maksimum puanı alan grup birinci olur.
- B2 seviyesinden itibaren herhangi bir konuya ilişkin (düğün törenleri, komedi konulu oyunlar vb.) basit bir skeç oluşturmaları ve sınıf içerisinde bunu performansa dökmeleri istenir. Konu tespit edildikten sonra bir hafta zaman tanınır ve bu zaman diliminde öğrenciler oyunlarına hazırlık yaparlar. Daha sonra planlanan bir zamanda oyunlarını sergilerler.
- Sosyal içeriğe sahip bir olay izletilir veya dinletilir, sonra bu olayla ilgili öğrencilerin yorumda bulunması istenir. Bu uygulama A2 seviyesinden itibaren uygulanabilir. Burada olay belirlenirken olayın kapsamı küresel ısınmanın ne olduğunu açıklayan kısa bir film, hayvanlara eziyet etmekle alakalı bir video vb. olabilir. Öğrencilerden bu içeriklerle ya da dinledikleri olaylarla ilgili toplumsal ilkeler doğrultusunda yorum yapmaları beklenir.
- Bir konuyla alakalı video görsel izletilir veya dinletilir ardından görüntü yarıda kesilerek devamı sorulur. Burada amaç öğrenciden olay örgüsünü sürdürmesini beklemektir.
- Bir konu tespit edilir (örneğin; kızlar erken yaşta evlenebilir ve kızlar erken yaşta evlenemez vb. konular olabilir) sınıf iki gruba ayrılarak bir grup tartışmanın olumlu

boyutunu, diğeri olumsuz boyutunu savunur ve konu karşılıklı şekilde tartışılmaya başlanır. Ardından karşılıklı sorular yöneltilir. İzleyiciler de soru yöneltir. Sonucunda izleyicilerin yaptığı oylama ile kazanan grup açıklanır.

Sınıf içerisinde belirlenen örnek skeç, tartışma, olay vb. tüm çalışmalarda tercih edilen konularda çok seçici davranılmalıdır. Konular belirlenirken toplum yapısı iyi değerlendirilmiş olmalı ve sınıf ortamında önemli tartışmalara neden olacak durumlara fırsat verilmemelidir. Farklı kültür ve değer yargılarına sahip bireylere Türkçe öğretildiği unutmamalı ve buna göre yaklaşımda bulunulmalıdır.

2.5.1.2. Sınıf Dışı Etkinlikler

- Sınıf ortamında okuma pratikleri yapılırken aynı zamanda ev ödevi şeklinde okuma parçaları da verilir. Ancak dikkat edilmesi gereken evde yüksek sesle okuma yapılması gerektiğidir, bu şekilde gerçekleştirilen okumalarda öğrencinin okuması ve harfleri telaffuzu hızla düzelir
- Bir konuyla ilgili dışarıdaki kişilerle röportaj gerçekleştirmeleri istenir. Bir konu tespit edilir ve iki öğrenciye kamerayla kaydedilerek röportaj yaptırılır. Daha sonra sınıf içerisinde bu röportaj izlenerek yanlışlar varsa tespit edilir. Bu uygulama çeşitli sınıflardan birden çok grup oluşturularak da gerçekleştirilebilir.
- Whatsapp grupları açılır. Bu gruplarda Türkçeyle ilgili her türlü paylaşım yapılabilir. Ancak burada yalnızca Türkçe konuşmaları istenir.
- Türk arkadaşlıklar kurmaları istenebilir. Şayet Türkçe eğitimi Türkiye’de gerçekleşiyorsa bu durum pek fazla problem yaratmayacaktır, çünkü öğrenci dışarıda sosyal yaşamda sürekli olarak Türklerle muhatap olabilecektir. Ancak Türkçe öğretimi yurt dışında gerçekleşiyorsa Türkçe öğrenen bir kimsenin sınıf haricinde Türkçe pratiği zor olduğundan olabildiğince Türklerle tanışıp konuşmaya yönlendirilmelidir (Çelik, 2019, s. 40).

2.5.2. Konuşma Becerisinde Kullanılan Teknikler

Güzel ve doğru konuşmak için birtakım metotlardan faydalanılmaktadır. Bunlar konuşmayı hazırlama, bilgileri kontrol etme, düzenleme, konuşmayı yönetme, konuşmayı değerlendirme gibi sıralanmaktadır. Öğretmen, öğrencilere konuşma becerilerini ilerletmek için yöntemleri ne zaman, nerede ve nasıl kullanacaklarını açıklamalıdır. Bunun yanı sıra bir amaca varmak için yöntemleri belirleme veya değiştirme yolu da sunmalıdır. Öğrenciler farklı uygulamalarla konuşma yöntemlerini öğrenmeli ve konuşmanın amacına göre bunlardan uygun ve ihtiyaç duyulanları tercih etmelidirler.

Konuşma teknikleri konuşma öncesi, konuşma sırası ve sonrası olarak gruplandırılmaktadır. Bu teknikler birtakım çalışmalar çerçevesinde belirlenmiş tekniklerdir. Öğretmen bu teknikleri aşilayarak öğrencilerin teknik kullanma alışkanlığını yaratmalıdır.

2.5.2.1. Konuşma Öncesinde Kullanılan Teknikler

Konuşmayı Planlama Teknikleri

- Konuyla alakalı ön bilgilerini harekete geçirme,
- Tartışma veya beyin fırtınası yöntemini kullanma,
- Konuşma gerekçesini saptama,
- Konuşma kapsamını belirleme,
- Konuşmanın çerçevesini oluşturma,
- Bir plan doğrultusunda bilgileri gözden geçirme,
- Konuşmaya dikkat çekici bir giriş seçme,
- Konuşmaya dikkat çekici bir sonuç seçme,
- Dinleyicinin sorularıyla ilgili tahmin yürütme,
- Dinleyicinin dikkatini devam ettirmek ve yönetmek için farklı araçlar kullanma.

Konuşmayı Düzenleme Teknikleri

- Konuyla ilgili parçaları kontrol etme,
- Grafik, kavram haritaları vb. şeklinde bilgiyi hazırlama,
- Konuşmayı destekleyecek görsel materyaller oluşturma.

2.5.2.2. Konuşma Esnasında Kullanılan Teknikler

Konuşmayı Yönetme Teknikleri

- Vurgu ve tonlamaya dikkat etme,
- Konuşma hızı ve şekline dikkat etme,
- Beden diline özen gösterme,
- Notlarına bakma,
- Konuşmayı yapma,
- Anlama ve düşündürmeye yön veren ifadeler kullanma,
- Konuşma esnasında farklı görsellerden yararlanma.

2.5.2.3. Konuşma Sonrasında Kullanılan Teknikler

Konuşmayı Değerlendirme Teknikleri

- Konuşmanın amacına ulaşmasını değerlendirme,
- Konuşmayı değerlendirmek (Güneş, 2013, s. 33).

Konuşma esnasında uygulanan teknikler yalnızca bahsedilen tekniklerle sınırlı kalmamaktadır. Yalnızca önemli olan tekniklerden bahsedilmiştir. Konuşma becerilerini geliştirebilmek adına farklı tekniklerden de faydalanılabilir.

Kişi, duygularını ve fikirlerini ifade etmek adına konuşma ile yazma yöntemlerini kullanır. Bir başkasının duygu ve fikirlerini anlayabilmek adına o kişinin yazdıklarını okumaya ya da konuşmasını dinlemeye ihtiyaç duyar. Anlama (okuma ve dinleme), anlatma (yazma ve konuşma) becerilerinin hedefe ulaşabilmek adına beceri alanlarına uygun eğitimlerin verilmesi gerekmektedir. Söz konusu eğitimler sırasında beceri alanlarının birbirleri ile

ilişkisi göz ardı edilmemelidir. Aşağıda konuşma becerisinin diğer beceri alanlarıyla olan ilişkisi incelenmiştir.

2.6. Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde Konuşma Becerisi

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde (CEFR) konuşma becerisi birtakım başlıklar altında ele alınmıştır. Bu başlıklardan “Üretken Etkinlik ve Stratejiler”, konuşma ve yazma becerilerini birlikte ele almaktadır. Konuşma sırasında konuşmacının sözlü bir metin oluşturduğunu ve dinleyicilere aktardığı belirtilmiştir. Bu nedenle konuşma ve yazma becerilerini birbirinden bağımsız birer beceri olarak yer verilmemiştir. Konuşma etkinlikleri şu örneklerle verilmiştir (Avrupa Konseyi, 2013, s. 60):

- Kamu duyuruları (bildiri, yönerge)
- Bir topluluk önünde yapılan planlı veya plansız konuşmalar (satış sunumları, spor, gösteri, eğlence, vaaz, üniversite derslerindeki konuşmalar, halka açık konuşmalar)

Bu etkinlikler aşağıda verilen alt becerileri içermektedir:

- Bir metin okuma,
- Görsel kullanma, yazılı metin ya da bir not okuyarak konuşma yapma
- Daha öncesinde çalışılan bir rolü oynama,
- Spontane gerçekleşen bir konuşma
- Şarkı söyleme

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni, seviyelere göre konuşma becerisini aşağıda verilen tablodaki gibi tanımlamaktadır (Avrupa Konseyi, 2013, 61):

Tablo 1

Düzeylelere Göre Konuşma Becerisi

C2	Anlaşılır, akıcı ve iyi yapılandırılmış bir dil kullanabilir. Konuşmasını; dinleyicilerin noktaları algılamalarını ve akıllarında tutabilmelerini kolaylaştırıcı, oldukça mantıklı bir şekilde yapılandırabilir.
C1	Karmaşık konuyla ilgili olguları anlaşılır ve ayrıntılı olarak betimleyip sunabilir, alt konuları da ekleyerek belirli noktaları açıkça anlatıp uygun bir sonuca bağlayabilir.
B2	Konuyla ilgili olguları anlaşılır ve ayrıntılı olarak betimleyip sunabilir; önemli noktaları uygun ayrıntılarla destekleyerek ön plana çıkarabilir. Kendi ilgi alanından geniş kapsamlı konular hakkında anlaşılır, ayrıntılı betimlemeler ve sunumlar yapabilir, düşüncelerini açıklar ve alt noktalara da değinerek uygun örneklerle destekleyebilir.
B1	Belli noktaları art arda sıralayarak kendi ilgi alanından konular hakkında karmaşık olmayan; ama birbiriyle bağlantılı, oldukça akıcı betimlemeler yapabilir.
A2	İnsanlar, yaşam ya da iş koşulları, gündelik işleri, hoşlandıkları ya da hoşlanmadıkları şeyler vb. hakkında kısa ve art arda sıralanmış basit deyimler ve tümceler kullanarak basit betimlemeler yapabilir.
A1	Basit ve çoğunlukla kalıplaşmış deyimler kullanarak insanları ve mekanları anlatabilir.

Türkçe eğitiminde gerçekleştirilen tüm çalışmalarda bu düzeylelere dikkat edilmektedir. Elbette ki söz konusu kriterlerin yabancılara Türkçe öğretiminde tamamen örtüştüğünü ifade etmek doğru olmayacaktır. Eğer Türkçe eğitimi herhangi bir akraba Türk topluluklarında gerçekleştiriliyorsa bu düzeylerin karşılığı olan amaçlar ve materyalleri çeşitlilik gösterecektir. Akraba dil olmasından dolayı öğrenim öngörülenden daha hızlı gerçekleşecek ve düzeyler de ileri seviyede olacaktır. Örnek vermek gerekirse İngiliz bir bireye Türkçe eğitimi verilirken A1 seviyesindeki kitabı, akraba Türk topluluklarından bir bireyin eğitiminde kullanmak basit bir düzeyde kalabilir. Yine örnek vermek gerekirse Kırgız bir bireye verilecek Türkçe eğitimi bünyesinde aynı anda A1 ve A2 Türkçe eğitimi verilebilir. Dolayısıyla söz konusu durumların göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni kapsamında konuşma becerisinin değerlendirilmesi anlamında kullanılması gereken alt başlıklara ait bir ölçüt bulunmaktadır. Söz konusu ölçüt, konuşma becerisinin değerlendirme aşamasında öğrenenin dil düzeyi

hakkında bilgi sunmaktadır. Tabloda sadece B2 düzeyiyle alakalı açıklamalar yer almaktadır (CEFR'den akt. Gün, 2015, s. 32).

Tablo 2

B2 Seviyesinde Konuşma Diline Nitel Bakış Açısı

Sual ama	Kullanacağı kelim el eri fazla araştırmadan., bir takım karmaşık cümleler kullanarak, en genel konularda düşüncelerini ifade etmek ve açık bir tanımlama yapabilmek için yeterli bir yabancı dil seviyesine sahiptir.
Doğruluk	Dil bilgisi kurallarına hakimiyeti vardır. Yanlış anlaşılmaya sebep verecek hatalar yapmaz. Kendi hatalarını da düzeltir.
Akıcılık	Örnek cümleler ve ifadeler bulmaya çalışırken duraksamalar olsa bile dilin uzunluğunu ve kısalığını oldukça düzgün bir tempo ile ayarlayabilir.
Etkileşim	Bir konuşmayı başlatabilir. Sırası gelince ve gerekirse, uygun olduğu zaman konuşmaya son verebilir. Diğerlerine tartışılan konuyu anladığını göstermek için bir tartışmaya katılabilir.
Uyum	Uzun bir yazıda bazı çekingenlikler olmasına rağmen sözlerini bir konuşmaya açık bir şekilde bağlamak için sınırlı sayıdaki bağlaçları kullanabilir.

2.7. Türkiye Maarif Vakfı Programı'nda Konuşma Becerisi

Konuşma becerisi, Türkiye Maarif Vakfı Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nda “Sözlü etkileşim” ve “Sözlü Üretim” olarak geçmekte. “Sözlü etkileşim: Herhangi bir lisan ile karşılıklı bir şekilde konuşma ile gerçekleşen iletişim şekli.” “Sözlü Üretim: Bir bireyin herhangi bir konu kapsamında kendisinin, fikir, duygu ve hayallerinin anlatılmasını kapsayan dil becerisi.” olarak ifade edilmektedir (Gültekin, 2020, s. 38-125).

2.8. Konuşma Becerisi ve Dil İşlevleri

Dil, insanların birbirleriyle etkili iletişim kurmasını sağlayan temel unsurdur. İnsanlar arasında iletişimin gerçekleşmesine zemin hazırlayan ve düşüncenin taşıyıcısı olan dil insanların en değerli varlığıdır. Farklı toplumların ve kültürlerin yüzyıllardır farklı diller üzerinden anlaşmaları da insanların gelişiminde önemli bir yere sahiptir. Dil ve iletişim birbirinin ayrılmaz bir parçasıdır. Bu parçalar, insanların gelişmesinde ve toplumların kurulmasında temel bir unsur olarak öne çıkmaktadır. İnsanların birbirleriyle kaynaşmasını

sağlayan ve günümüze getiren etkinin dil olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle dilin işlevlerini öğrenmek günümüz şartlarında oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Günlük hayatın çoğu dil kullanılarak geçmektedir. Ancak kullanım konusunda dil, amaca göre değişiklik göstermektedir. Dil işlevleri hem sözlü hem de yazılı iletişimde bulunur. Gerçek hayattaki konuşmalarda hafta sonumuzu tanımlamamız, bir restorana nasıl gideceğimizi açıklamamız veya bir arkadaşımızı bir projede bize yardım etmesi için ikna etmemiz gerekebilir. Bu dil işlevlerini nasıl kullanacağımızı bilmek, bu konuşmalara tam olarak katılmamızı sağlar. Öğretmenler, öğrencilerden çeşitli konular hakkında konuşmalarını istediğinde öğrenciler çok sayıda dil işlevi kullanır. Örneğin: Anlaşma ve katılmama, özür dileme, yardım veya yol tarifi isteme, müsaade isteme, sınıflandırma, emir verme/talimat verme, karşılaştırma, eleştirme, inkâr, açıklama, değerlendirme, açıklama, beğenip beğenilmediğini ifade etme, sebebi ifade etme, konum ifade etme, tanımlama, planlama, tahmin, onaylama, reddetme, sıralama, uyarı ve önerme.

Bir dil işlevi, birinin neden bir şey söylediğini açıklar. Sınıfta ders veren bir öğretmenin belli durumlarda talimat vermesi gerekir. Bunlar, “talimat verme” dil işlevidir. Dil işlevleri daha sonra belli bir dil bilgisi konusunu gerektirir. Örneğin talimat vermek için “Kitaplarınızı açın”, “Biletini internetten alın.” gibi cümlelerde emir kipinin kullanılmasını gerektirir. Öğrencilerin, derslerde dil bilgisi açısından doğru cümle kurabilmeleri fakat gerçek iletişim ortamında dili işlevsel olarak kullanamamaları yabancı dil öğretiminde iletişimsel ve işlevsel yaklaşımların gündeme gelmesini sağlamıştır. Günümüzde yabancı dil öğretiminin temelini oluşturan ve dil öğretiminin uygulamalarına ivme kazandıran dil işlevleri yabancı dil öğretiminde oldukça önemli bir yere sahiptir. C. K. Ogden ve I. A. Richards’ın 1923’te yayımladığı “Meaning of Meaning” adlı kitap, dil işlevlerinin sistematik bir biçimde ele alındığı ilk kaynaklardan biridir. Kitapta çok az açık bir şekilde bahsedilmesine rağmen, erken analitik felsefenin temel bir doktrini olan Bertrand Russell’in (1872–1970) “mantıksal atomculuğu”nun etkisi görülür.

Russell’in mantıktaki en son teknik gelişmeleri felsefeye yeni bir radikal gerçekçi yaklaşımla birleştirmesiyle yüzyılın başından itibaren “mantıksal atomculuk” ortaya çıktı.

Meaning of Meaning yayımlandığı sıralarda metafizik, epistemoloji ve şimdi dil felsefesi olarak bilinen alanlarda tanımlanmaya başlayan bir teori olarak yer almıştır. İlk aşamalarında Russell'ın öğretileri, “tanımlamalar teorisi” aracılığıyla dilsel bir yön, günlük dilde kullandığımız ifadelerin bir eleştirisi olarak görülmüştür. Buradan hareketle Ogden ve Richards, dilin genel simgesel ve duygusal olmak üzere iki temel işlevinin bulunduğunu belirtmişlerdir (Ogden, ve Richards, 1972, s. 149).

Karl Bühler, 1934'te yayımladığı “Theory of Language The Representational Function of Language” adlı kitabında, Organon Modeli'ni geliştirerek dilin betimleme, çağrı ve anlatım olmak üzere üç temel anlamsal işlevi olduğunu belirtir. Halliday'a göre ise (1973) dilin yedi işlevi vardır: araçsal, düzenleyici, etkileşimsel, kişisel, bulgusal, düşünme ve temsil işlevi.

Jon Blundel, Jonathan Higgins ve Nigel Middlemiss'in “Function in English” (1982) adlı kitabı ise dört ana başlık altında 140 ayrı işlevi sunar (1982, s. XVII): bilgi, tutum ve eylem hakkındaki işlevler, toplumsal işlev, iletişim kurma, dili keşfetme.

Araştırmacıların çalışmalarının ortak noktası dil işlevlerini “iletişimin anahtarı” olarak görmeleridir. “Yabancı dil öğretiminin tek hâkimi” olarak adlandırılan iletişimsel yaklaşım 21. yüzyılda işlevsel-kuramsal yaklaşımın yerine geçmiştir. Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi'nde de bu yaklaşım temel olarak kabul edilmekte ve savunmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan dil işlevleri listesi şu temalardan oluşmaktadır. (Deniz ve Çekici, 2021, s. 3-5)

1. Bilgiyi araştırma ve açıklama işlevi
2. Tutumları/duyguları araştırma ve açıklama işlevi
3. İkna etme işlevi
4. Sosyalleşme işlevi
5. İletişim sorunlarını önleme ve telafi etme işlevi
6. Söylemi yapılandırma işlevi

Bu temaların her birinde kategori ve alt işlevler yer almaktadır:

- a. Bilgiyi araştırma ve açıklama işlevi: Bilgi almak ve bilgi vermek için gerçekleştirilen dil kullanımlarını içermektedir.
- b. Tutumları/duyguları araştırma ve açıklama işlevi: Duyguları sormak, düşünceleri ve görüşleri açıklamak için dilin kullanımını kapsamaktadır.
- c. İkna etme işlevi: Dilin karşı tarafı inandırmak, fikrini değiştirmek, hukuka ve etik kurallara uygun olarak harekete geçmek için kullanılan işlevler burada bulunmaktadır.
- d. Sosyalleşme işlevi: kamusal, eğitsel, kişisel ve mesleki alanlarda sosyal ilişkileri sürdürmek için dil kullanımını içermektedir.
- e. İletişim sorunlarını önleme ve telafi etme işlevi: Anlaşmayı kolaylaştırmak, iletişim kurarken ortaya çıkan sorunları/engelleri aşmak ve çözmek için dilin kullanımını kapsamaktadır.
- f. Söylemi yapılandırma işlevi: insanın duygu, düşünce, dilek vb. farklı amaçlarla (ikna etme, bilgilendirme vb.) aktarım sırasında akış, düzen ve geçişleri sağlayan dil kullanımlarını içermektedir.

2.9. İlgili Araştırmalar

Bu başlık altında, uzaktan eğitimle yabancı bireylerin Türkçe öğrenimiyle alakalı gerçekleştirilen araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir. Bu araştırma ile ilgili çalışmalar sınırlı olduğundan dolayı alana yakın ve çalışmaya katkı sağlayabilecek kaynaklar da incelenerek haklarında özet bilgiler verilmiştir.

Salih Gün'ün (2015) "Yabancı Dil Olarak Türkçenin öğretiminde Web 2.0 Sesli ve Görüntülü Görüşme Uygulamalarının (Skype) Konuşma Becerisine Etkisi" isimli yüksek lisans tezi araştırmasında yabancı bireylere Türkçe eğitiminde Spkype programının öğrenenlerin konuşma becerilerini geliştirme hususunda olumlu bir etkisi olduğu belirtilmiştir. Söz konusu sürecin sonunda bu programa karşı öğrenenlerin fikirleri alınmıştır. Çalışmanın örneklemi 30 öğrenciden oluşmaktadır. 2014 / 2015 eğitim ve öğretim sezonunda İstanbul'da öğrenim gören B2 seviyesindeki öğrencileri üzerinde

gerçekleşmiştir. Araştırmanın sonunda Skype programının konuşma becerisi üstünde olumlu bir etki yarattığı ortaya çıkmıştır.

Ülker Şen'in (2016) "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Uzaktan Eğitim Programları" adlı çalışmasının hedefi, yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde uzaktan eğitim tekniğinin önemini belirlemek, yabancı dil eğitimi olarak Türkçe eğitimiyle alakalı uzaktan eğitim programlarının alternatiflerini sunmak, uzaktan eğitim programlarının uygulanış şekline ve içeriklerine ilişkin değerlendirmeler yaparak bilgi aktarmaktır. Söz konusu araştırmada nicel araştırma tekniklerinden betimsel tarama yöntemine başvurulmuştur. Verilere, doküman taraması metoduyla ulaşılmıştır. Betimsel ve doküman analizi kullanılmıştır. Ulaşılan veriler kapsamında ülkemizde yabancı dil eğitimi olarak Türk eğitiminde 13 adet uzaktan eğitim uygulamasının kullanıldığı bilgisine ulaşılmıştır. Söz konusu programların 6 adedi eğitimcilerin eğitimi, 1 adedi uzman eğitimi, 3 adedi öğrencilere Türkçe eğitimi için kullanılmaktadır.3 uygulama ise bu amaçla henüz kullanılmamakta kullanılması için hazırlıklar devam etmektedir.

Araştırmacıların, "Coronavirüs ve Çevrimiçi (Online) Eğitimin Ölenemeyen Yükselişi" adlı makalelerinde, ülkelerin ve yüksek öğretim kurumlarının eğitimin sekteye uğramaması için zorunluluk doğurmuş uzaktan eğitim uygulamasının değerlendirilmesi incelenmiştir.

Söz konusu araştırmada, durum tespiti gerçekleştirerek online eğitimin yüz yüze eğitime göre pandemiden sonra da ana akın eğitim şekline dönüşmesi konusu incelenmektedir. Söz konusu araştırmanın neticesinde, yakın zamanda uzaktan eğitimin, atıl (ikincil) bir seçenek ya da yüz yüze eğitimde destek işlevi olmaktan ziyade, eğitimin asli yöntemi olması konusunda öngörülere rastlanılmıştır. Covid 19 pandemisi nedeniyle hızla uyum sağlanan uzaktan eğitim tecrübesinden çıkarılan dersler, bütün dünyada söz konusu metodun geliştirilmesi hususunda işe yarayacak, yakın zamanda uzaktan eğitim, yeni teknolojik gelişmeler ve sistemlerin de yardımıyla işlevselliği artış göstererek ana eğitim yapısı şekline dönüşeceği ifade edilmiştir (Yamamoto ve Altun, 2020, s. 2).

“Covid-19 Salgını Sürecinde Türkiye’de Gerçekleştirilen Uzaktan Eğitimin Değerlendirilmesi” adlı araştırmanın amacı, salgın sürecindeki uzaktan eğitim uygulamalarının katılımcı yaklaşımlarının değerlendirilmesini gerçekleştirmektedir. Araştırma nicel tekniklerle yapılmıştır. Katılımcı yaklaşımlarının belirlenmesi için oluşturulan form internette ortamında erişime sunulmuştur. Katılımcılar İstanbul’daki bir yükseköğrenim kurumunda öğrenim gören ve araştırmaya gönüllü olarak katılan öğrencilerden meydana gelmektedir. Ulaşılan veriler yüzde ve frekans olarak araştırmada verilmiştir. Araştırma verileri kapsamında, uzaktan eğitim ve yüz-yüze eğitimin birlikte kullanılmasının tercih edilmesi dikkat çekmektedir.

Süreç içindeki değerlendirme metotları arasında ise çevrimiçi ödev teslimi katılımcıların büyük bir bölümü tarafından tercih edilmiştir. Katılımcıların hemen hemen hepsi süreç boyunca öğretim personelleri ile etkileşim kurabildiklerini ifade etmişlerdir. Araştırmacı, araştırma neticesinde, salgın gibi zaruri durumlar dışında uzaktan eğitimin bütün seviyelerindeki öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmesi yerine, farkındalık seviyesi yüksek öğrencilere uygulanmasının daha etkili olabileceğini açıklamaktadır (Kaysi, 2020, s. 1).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları tanıtılmış, veri toplama ve analizine ilişkin bilgiler sunulmuştur.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel araştırmalarda ele alınan durum, olabildiğince eksiksiz ve dikkatli bir şekilde tanımlanır. (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2017, s. 24). Tarama modelinde araştırmacı, konu edindiği nesneyi ya da bireyi doğrudan inceleyebileceği gibi önceden tutulmuş çeşitli kayıtlardan da yararlanabilir (Karasar, 2019, s.109).

Nitel ve nicel verilerin kullanıldığı araştırmada doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Bu kapsamda kullanılan veri toplama araçları verilerin türüyle doğrudan orantılıdır. İncelenecek dokümanlar, öğrencilerin katıldığı konuşma dersleri ve konuşma kulübündeki görüşmelerin video kayıtlarıdır. Bu kayıtlar Google Doküman aracılığıyla yazıya dökülmüştür.

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örneklemini Ankara ili, Gazi TÖMER’de 15.01.2021-15.05.2021 tarihleri arasında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen B2 seviyesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmada tüm etik sorumluluklara dikkat edilerek, katılımcılar bilgilendirildikten sonra

seçkisiz örnekleme yöntemiyle veriler toplanmıştır. Çalışmanın, sınıf mevcutları göz önünde bulundurulduğunda B2 seviyesine geçen 25  ğrenci ile yürütülmüştür.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmanın nitel verilerini elde etmek için yapılan çevrim içi görüşme, video ve ses kayıtları kullanılmıştır. Kayıtlarda  ğrencilerin kullandıkları cümleler Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlanan Türkçenin Yabancı Dil Olarak  ğretimi Programı'nda yer alan "Dil İşlevleri Listesi"nde karşılık gelen dil işlevine işaretlenmiştir. Bu listede; 6 temel işlev, 46 kategori ve 142 alt kategori bulunmaktadır (Bkz. Ek Form 1).

Öğrencilerin dil işlevlerini kullanma durumları ve konuşma kaygıları arasındaki ilişkiyi değerlendirebilmek için " ğretmen Adaylarının Konuşma Kaygıları" başlıklı yüksek lisans tezinde Merve Suroğlu Sofu (2012) tarafından geliştirilen "Konuşma Kaygısı  l eği"nden yararlanarak kaygı durumları belirlenmeye çalışılmıştır (Bkz. Ek Form 2).

3.3. Verilerin Toplanması

Katılımcılar  ncelikle Gönüllü Katılım Formu'nu doldurmuşlardır. Öğrencilerin ders sırasında kendilerinden istenen hazırlıklı ve hazırlıksız konuşmaları kaydedildikten sonra kendilerine verilen yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan sorulara cevap vermişlerdir.

3.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmanın verileri çevrim içi görüşme, ses ve kamera kayıtları ile araştırmacının aracılığıyla elde edilmiştir. Toplanan verilerin analizinde, içerik analizinden yararlanılmıştır.

Öğrencilerin cümlelerinde geçen dil işlevlerini nicel olarak değerlendirmek için frekans ve yüzde analizleri SPSS (Statistical Package for Social Sciences) Windows 2.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Ayrıca araştırma sonunda öğrencilerin konuşma kaygı

durumlarına baēlı olarak kullandıkları dil işlevlerinin ilişkisinin de açıklanması hedeflenmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde çalışmadan elde edilen bulgulara yer verilerek bulgular yorumlanmıştır.

4.1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 3

Öğrencilerin Cinsiyet ve Yaşlarına İlişkin Veriler

	F	%
Cinsiyet		
Kız	4	20,0
Erkek	16	80,0
Yaş	f	%
15-20	7	35,0
21-25	9	45,0
26-30	3	15,0
31-35	1	5,0
Toplam	20	100

Tablo 3'teki verilerden hareketle katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin dağılım incelendiğinde öğrencilerin %80'inin erkek, %20'sinin ise kız olduğu; %35'inin 15-20, %45'inin 21-25, %15'inin 26-30, %5'inin 31-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Tabloya göre Gazi TÖMER'de Türkçe öğrenen ve araştırmaya katılan B2 seviyesindeki erkek öğrenciler, kız öğrencilere oranla daha fazladır.

Tablo 4

Öğrencilerin Ülkelerine İlişkin Veriler

Ülke	f	%
ABD	1	5,0
Somali	3	15,0
Afganistan	6	30,0
Rusya	1	5,0
Yunanistan	1	5,0
İran	2	10,0
Mısır	2	10,0
Irak	2	10,0
Kazakistan	1	5,0
Sudan	1	5,0
Toplam	20	100,0

Tablo 4'te öğrencilerin geldikleri ülkelere ait veriler yer almaktadır. Bu verilerden hareketle katılımcıların ülkelerine ilişkin dağılım incelendiğinde öğrencilerin %30'u Afganistan'dan, %15'i Somali'den gelmiştir. İran, Mısır ve Irak'tan gelen öğrencilerin oranı %10; ABD, Rusya, Yunanistan, Kazakistan ve Sudan'dan gelen öğrencilerin oranı ise %5'tir.

Tablo 5

Öğrencilerin Eğitim Durumlarına İlişkin Veriler

Eğitim	F	%
Lise	10	50,0
Lisans	7	35,0
Y. Lisans	3	15,0
Toplam	20	100,0

Öğrencilerin eğitim durumları incelediğinde öğrencilerin %50'si lise mezunu, %35'i lisans, %15'i ise yüksek lisans mezunudur. Buna göre Türkçe öğrenen lise mezunu öğrencilerin lisans eğitimi almak için Türkiye'ye geldikleri görülmektedir.

4.2. Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşmalarına İlişkin Bulgular

Bu çalışmanın verileri, Gazi TÖMER'de B2 seviyesinde Türkçe eğitimi alan öğrencilerin konuşma dersi ve konuşma kulüplerinden görüntülü ve ses kaydı olarak elde edilmiştir.

Elde edilen veriler yazıya döküldükten sonra “Dil İşlevleri Listesi”ne göre incelenmiştir. “Dil İşlevleri Listesi”nde 6 temel işlev, 46 kategori ve 142 alt kategori bulunmaktadır.

Aşağıda öğrencilerin konuşma performansı, konulara göre: “Konuşma Dersi” veya “Konuşma Kulübü”, konuşma türü “Hazırlıksız” veya “Hazırlıklı” olarak tablolar ile gösterilmiştir. Öğrencilerin kurdukları cümlelerde geçen dil işlevlerinin frekans ve yüzde değerleri şu şekildedir:

Tablo 6

“Aşk mı Mantık mı?” Konulu Hazırlıksız Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Selam verme	4	11
Kendini tanıtm	8	23
Hâlini hatırlını sorma	1	2,9
İlişkilendirme	1	2,9
Sıralama	1	2,9
Yorum yapma	6	17
Görüşü/düşünceyi ifade etme	3	8,6
Tercihi ifade etme	3	8,6
Gerekçelendirme	2	5,7
Sonuçlandırma/Sonuca geldiğini ifade etme	1	2,9
Teşekkür etme	2	5,7
Kişisel görüşü ifade etme	10	28,5
Gücü ifade etme	1	2,9
Ne düşündüğünü ifade etme	4	11,4
Yorum yapma	6	17
Karşılaştırma	5	14,3
Üstünlüğü ifade etme	1	2,9
Zamanı ifade etme	4	11,4
Duyguyu/durumu anlatma	3	8,6
Yanıt verme	1	2,9
Örnek verme	7	20
Düşünceyi geliştirme	2	5,7
Başkasının sözünü aktarma	2	5,7
Çıkarım yapma	2	5,7
Ekleme yapma	1	2,9
Yer/yön/konumu ifade etme	1	2,9
Sebebi ifade etme	9	25,7
Şartı ifade etme	1	2,9
Üzüntüyü ifade etme	3	8,6
Gerekliliği ifade etme	2	5,7
Olayı/durumu anlatma	1	2,9
Geçmişte yaşanan/görülen olayı/durumu anlatma	1	2,9
Tarif etme/önerme	1	2,9
Pekiştirme	1	2,9
Nasihat etme/öğüt verme	1	2,9
Toplam	36	

Tablo 6'ya bakıldığında öğrencilerin konuşma kulübünde “‘Aşk mı Mantık mı?’” konusu üzerine yaptıkları “hazırlıksız konuşma”da kullandıkları dil işlevlerinin sayısı yer almaktadır.

Konuşma kulübünde 11 öğrenci, kurdukları cümlelerde toplam 35 dil işlevi kullanmıştır. Her dil işlevinin kaç kez kullanıldığına bakıldığında sayılar şu şekildedir: kişisel görüşü ifade etme 10, sebebi ifade etme 9, kendini tanıtmaya 8, örnek verme 7, yorum yapma 6, karşılaştırma 5, ne düşündüğünü ifade etme 4, selam verme 4, zamanı ifade etme 4, görüşü/düşünceyi ifade etme 3, tercihi ifade etme 3, üzüntüyü ifade etme 3, duyguyu/durumu anlatma 3, gerekçelendirme 2, teşekkür etme 2, düşünceyi geliştirme 2, başkasının sözünü aktarma 2 çıkarım yapma 2, gerekliliği ifade etme 2, hâlini hatırlatma 1, ilişkilendirme 1, sıralama 1, sonuçlandırma/sonuca geldiğini ifade etme 1, gücü ifade etme 1, üstünlüğü ifade etme 1, yanıt verme 1, ekleme yapma 1, yer/yön/konumu ifade etme 1, şartı ifade etme 1, olayı/durumu anlatma 1, geçmişte yaşanan/görülen olayı/durumu anlatma 1, tarif etme/önerme 1, hatırlamayı ifade etme 1, pekiştirme 1, nasihat etme/öğüt verme 1.

Buna göre en çok kullanılan dil işlevleri “kişisel görüşü ifade etme”, “sebebi ifade etme”, “kendini tanıtmaya”, “örnek verme”, “yorum yapma”, “karşılaştırma”, “ne düşündüğünü ifade etme”, “selam verme”, “zamanı ifade etme” ve “ne düşündüğünü ifade etme”dir. Öğrenciler bu konu ilgili hazırlık yapmadıkları için daha çok yaşadıklarından ve tecrübelerinden faydalananarak kişisel görüşlerini söylemiş ve konu hakkında yorum yapmışlardır. En az kullanılan dil işlevleri ise “sonuçlandırma/sonuca geldiğini ifade etme”, “nasihat etme/öğüt verme” ve “şartı ifade etme”dir. Öğrenciler konuşmalarını bitirirken “sonuçlandırma” işlevini gerektiği kadar kullanmamıştır. Bunun yanı sıra Türkçe öğrenen öğrenciler konuşma kulübünde hazırlıksız konuşma yaparken doğru ve anlaşılır cümleler kurmaya çalışmışlardır.

Örneğin; 01 kodlu öğrencinin konuşması ve kullandığı dil işlevleri şu şekildedir:

Selam verme: “Merhabalar herkese”

Kendini tanıtmak: “Ben ... 18 yaşındayım. Şimdi TÖMER öğrencisiyim.”

İlişkilendirme, sıralama: “TÖMER sonra inşallah tıp tamamlayacağım.”

Yorum yapma: “Mantık ve Aşk birinci ikisi birbirlerini tamamlıyor”

Düşünceyi ifade etme, tercihi ifade etme: “Ama bence akıl ve mantık tercih ediyorum.”

Gerekçelendirme: “Çünkü akıl kararları gerçekçidir ve hiçbir iltifat yok.”

Sonuçlandırma: “Ee sonunda karı koca arasında bir anlaşma olmalı.”

Teşekkür etme: “Teşekkür ederim.”

03 kodlu öğrencinin konuşmasında tanık gösterme, düşünceyi geliştirme gibi dil işlevlerine de yer verdiği görülmektedir:

Teşekkür etme: “Teşekkür ederim hocam.”

Kişisel görüşü ifade etme: “Hayatta yani ikisini çok önemli benim için. Bence mantık daha iyi aşktan. Evet hocam yani ikisi çok önemli.”

Sebebi ifade etme: “Birkaç sebebi var çünkü bir şey aşk yani İslam’da pek çok serbest değil böyle evlilikten evlenmeden ilişki serbest değil İslam’da bu birinci.

Düşünceyi geliştirme, başkasının sözünü aktarma: Hatta bir özel söz beni karşılaştı o söylüyor aklında yani aklına biraz yani kalp yani yani. Aklına biraz kalbine biraz duygu koy daha düzeltmek için ve kalbine akıllı koy biraz daha koy daha yumuşak için.

Yorum yapma, çıkarım yapma: Çok mantık kullanan insan yaşamıyorlar ve çok fazla duygusal insan yaşamıyor.

Düşünceyi geliştirme, örnek verme: Birkaç araştırmalar yapıldı bu araştırmalar Mısır’da ve Suriye’de hep tüm örnekler tüm evlilik insanlar yani mantık evliliği mantık evlilik başarılı yüzde %90-95 oldu ama başarılı aşk evliliği aşk sadece %70, 75, 80 de 80 oldu.

Başkalarının sözünü aktarma, örnek verme, kişisel görüşü söyleme, karşılaştırma yapma:

Hatta yani bir kişi söyledi aşk suresinde ödöller bedellerden daha yüksektir yani böyle daha yüksek oluyor sürpriz yapıyor bilmiyorum kadın erkeğe bilmiyorum her gün bir yere gidiyorlar mesela ama evlendikten sonra bedeller ödöllerden daha yüksek oluyor daha yüksek oluyor çocuklar oluyor sorumluluklar yükseltiyor çok yani. Bilmiyorum biraz sorunlar daha çoğalıyor daha çıkıyor bu nedenle yani hemen ilişkiyi bitiriyorlar boşanıyorlar ve onun için ben mantık dedim. Hatta biz babalarımız ya da eski insanlar hep böyle mantık yaptılar evlendiler.

08 kodlu öğrencinin konuşmasında geçmişte yaşanan olayları anlatma, örnekler verme ve sebep gösterme gibi farklı dil işlevlerinin yer aldığı görölmektedir:

Olayı/durumu anlatma, geçmişte yaşanan/görölen olayı/durumu anlatma: Hatırlıyorum eski Türk filmleri vardı İbrahim Tatlıses filmleri ne bileyim Battal Gazi filmleri bunların bütün filmleri aynı senerayosu böyle yani bir fakir oğlan bir zengin kıza aşık olur ya da fakir kız zengin oğlana aşık oluyor

Hatırlamayı ifade etme, sebebi ifade etme, karşılaştırma yapma: Bu filmlerden anladım şimdi de hatırlıyorum fakir olan yani erkek ya da kız fakir olan o mantıksal düşünüyor çünkü onun daha çok ihtiyacı var maddesel şeyler ihtiyacı var yani paraya ihtiyacı var ama parası olan zengin olan daha çok daha da aşka düşünüyor aşka daha odaklanıyor çünkü onun ruhsal ihtiyacı olan aşk. Çünkü parası var.

Nasihat etme/öğüt verme: İkisini de dengelemek lazımdı aşkla mantığı da.

Örnek verme: Şimdi hocam ufak bir örnek getireyim şimdi bir çoğumuz

oruçluyuz bugünlerde. Birimiz susamış eğer karşımıza su koyarsan ekmek koyarsan hangisine gider tabii ki suya gider çünkü suya ihtiyacı var.

Sebebi ifade etme, kişisel görüşü ifade etme: Çünkü ruhumuz ruh da ölünce mantıkta düşünmez yani bakıyor enerjimiz kalmaz hiçbir şey enerjimiz kalmasın hatta bir bakıyoruz ödevleri yapmaya enerjimizi kalmıyor ruhumuz bu şekilde ölüyor yavaş yavaş.

Buna göre öğrencilerin Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde Düzeylere Göre Konuşma Becerisi tablosunda görülen B2 seviyesi tanımına uygun konuştukları söylenebilir.

Tablo 7

“Uzaktan Eğitim” Konulu Hazırlıksız Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Sonuçlandırma/Sonuca geldiğini ifade etme	1	3
Zıtlıkları ifade etme	1	3
Yer/yön/konum ifade etme	1	3
Genelleme yapma	1	3
Karşılaştırma	3	9
İhtimali ifade etme	1	3
Sebebi ifade etme	8	24,2
Zamanı ifade etme	5	15
Niteliği/biçimi/tarzı ifade etme	1	1
Zorunluğu ifade etme	1	3
Örnek verme,	3	9
Gerekliliği ifade etme	3	9
Amacı ifade etme	1	3
Selam verme	3	9
Hâl hatır sorma	1	3
Kendini tanıtmak	1	3
Özür dileme	1	3
Kişisel görüşü ifade etme,	3	9
Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme	1	3
Tanışmadan duyulan memnuniyeti ifade etme	1	3
Teşekkür etme	3	9
Şaşırmayı ifade etme	1	3
Beğeniyi ifade etme	2	6
Sıkılmayı ifade etme	2	6
Özlemi ifade etme	1	3
İyi dilekte bulunma/temenni etme	1	3
Yol gösterme,	1	3
Tavsiye etme	1	3
Şimdiki olayı/durumu anlatma	2	6
Yorum yapma	1	3
Ne düşündüğünü ifade etme	1	3
Ne/nasıl hissettiğini ifade etme	1	3
Şartı ifade etme	2	6
Toplam	33	

Tablo 7’de görüldüğü gibi, “Uzaktan Eğitim” konulu konuşma kulübünde 9 öğrencinin kurduğu cümlelerde toplam 33 dil işlevi tespit edilmiştir. Kullanılan dil işlevleri şunlardır; sebebi ifade etme 8, zamanı ifade etme 5, selam verme 3, karşılaştırma 3, teşekkür etme 3,

gerekliliği ifade etme 3, örnek verme 3, kişisel görüşü ifade etme 3, beğeniye ifade etme 2, sıkılmayı ifade etme 2, şartı ifade etme 2, şimdiki olayı/durumu anlatma 2, zıtlıkları ifade etme 1, yer/yön/konum ifade etme 1, genelleme yapma 1, ihtimali ifade etme 1, niteliği/biçimi/tarzı ifade etme 1, zorunluğu ifade etme 1, amacı ifade etme 1, hâl hatırlama 1, kendini tanıtırma 1, özür dileme 1, miktar/ölçü/dereceyi ifade etme 1, tanışmadan duyulan memnuniyeti ifade etme 1, şaşırmayı ifade etme 1, özlemi ifade etme 1, iyi dilekte bulunma/temenni etme 1, yol gösterme 1, tavsiye etme 1, yorum yapma 1, ne düşündüğünü ifade etme 1, ne/nasıl hissettiğini ifade etme 1.

En çok kullanılan dil işlevleri; “sebebi ifade etme”, “zamanı ifade etme”, “selam verme”, “kişisel görüşü ifade etme”, “karşılaştırma”, “gerekliliği ifade etme”, “örnek verme” ve “teşekkür etme”dir.

En az kullanılan dil işlevleri ise “ne düşündüğünü ifade etme”, “tavsiye etme”, “yorum yapma”, “amacı ifade etme”, ve “ne/nasıl hissettiğini ifade etme”dir.

012 kodlu öğrencinin konuşmasında geçen dil işlevleri şunlardır:

Kişisel görüşü ifade etme: “Bana göre uzaktan eğitim ders çalışmak için daha iyi olabiliyor zaman yönetimi konusunda zamanlarınızı daha iyi bir şekilde yönetebilirsiniz.”

Zıtlıkları ifade etme: “Onun artıları, avantajları var ama eksiklikleri de var yani.”

Yer/yön/konum ifade etme, genelleme yapma, karşılaştırma: “TÖMER veya TÖMER demeyelim de sınıf ortamı genel olarak güzel bir şey hatta bazen de öğrenmek için daha etkili olabiliyor.”

İhtimali ifade etme: “Şu an biz yüz yüze eğitim görürsek daha kötü olabiliyor.”

Sebebi ifade etme: “Çünkü hep evdesiniz. Çünkü onlar da ona yüz yüze gibi yapamıyorlar orada problemler var. Çünkü vaka karartacak.”

Zamanı ifade etme, niteliği/biçimi/tarzı ifade etme, zorunluğu ifade etme: “Aslında biz ilk başladığımızda çok kötü gidiyorduk. Ekim ayındaydı ODTÜ’ye başladım ilk hafta sonra korona oldum. Şu an bu

korona döneminde daha sağlıklı olabilmek için uzaktan eğitim daha iyi olabiliyor yani bizim şimdi durumumuz uzaktan eğitimi gerektiriyor.”

Örnek verme, gerekliliği ifade etmek: “Ben korona olduğumda şunu hem düşünüyordum durumum daha ağırlaşıyorsa tabii ki her şey Allah'ın takdiri bu korona yüzünden ölenler var şimdi bizimki iki seçeneğimiz ölmek mi yoksa uzaktan eğitim mi tabii ki o seçenek bu kadar kötü değil ama öyle bir seçeneğimiz olabiliyor. Sadece ölmemiz değil sevdiklerimizin ölmesini yoksa sınıfta eğlenmek mi yani bunu düşünmemiz gerekiyor bence ve bunu düşünürsek uzaktan eğitim dört dörtlük görünecek gerçekten.”

Amacı ifade etme: “Hocam ben özellikle size selam söylemek için geldim.”

015 kodlu öğrenci ise özlem duyma, temennide bulunma gibi dil işlevlerini kullanmıştır:

Zamanı ifade etme, sebebi ifade etme, karşılaştırma, örnek verme: “Yani ben belki o kadar sıkıntı yaşamadım çünkü yani başlangıçta çok memnundum çünkü ailemde kaldım ben hala kendimi çocuk gibi görüyorum o yüzden ailemle kelimle kalmak istedim ama sonra sıkıcı hale geldi insanlar çok görmüyorum. Yani pandemiden sonra şükürler olsun demeyi öğrendim. Çünkü durumumuz dünyadaki milyonlarca insandan daha iyi olduğunu biliyorum yani bazı insanlar işinden ayrılan insanlar varmış bazıları okuldan bıraktı ben gerçekten benim durumum çok iyi o yüzden şikayet etmiyorum.”

Sıkılmayı ifade etme: “Biz hala sıkılıyoruz.”

Özlemi ifade etme: “Sürekli odamda kalıyorum gerçekten insanları görmeyi özledim.”

İyi dilekte bulunma/temenni etme: “İnşallah bitiyor normal hayatta dönecek herkes. Bu sorunlar inşallah bir daha yaşamayız.”

Tablo 8

“Ülkenizdeki Tarihî Binalar Modernize Edilmiş Mi?” Konulu Hazırlıksız Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Şartı ifade etme	1	7
Şimdiki durumu/olayı anlatma	1	7
Yer/yön/konumu ifade etme	4	28,5
Kişisel görüşü ifade etme,	1	7
Yorum yapma	2	14,2
Sebebi ifade etme	3	21,4
Selam verme	2	14,2
Teşekkür etme	1	7
Hâlini hatırlarını sorma	2	14,2
Sıkılmayı ifade etme	1	7
Bilgi amaçlı yanıt verme	3	21,4
Örnek verme	1	7
Zamanı ifade etme	1	7
Duyulup duyulmadığını ifade etme	1	7

Tablo 8’de “Ülkenizdeki Tarihî Binalar Modernize Edilmiş Mi?” konulu konuşma dersinde 5 öğrencinin kurduğu cümlelerde toplam 14 dil işlevi kullanmıştır. Bu dil işlevlerini kullanım sayısına göre şu şekilde sıralayabiliriz; yer/yön/konumu ifade etme 4, bilgi amaçlı yanıt verme 3, sebebi ifade etme 3, yorum yapma 2, hâlini hatırlarını sorma 2, selam verme 2, şartı ifade etme1, şimdiki durumu/olayı anlatma 1, kişisel görüşü ifade etme 1, teşekkür etme 1, sıkılmayı ifade etme 1, örnek verme 1, zamanı ifade etme 1, duyulup duyulmadığını ifade etme 1.

En çok kullanılan dil işlevleri “yer/yön/konumu ifade etme”, “sebebinin ifade etme” ve “bilgi amaçlı yanıt verme”dir. En az kullanılan dil işlevleri ise “şartı ifade etme”, şimdiki durumu/olayı anlatma”, “kişisel görüşü ifade etme”, “teşekkür etme”, “sıkılmayı ifade etme” ve “örnek verme”dir.

Bunları kullanan 23 kodlu öğrencinin cümleleri şu şekildedir:

Selam verme, teşekkür etme, hâlini hatırını sorma: “Merhaba iyiyim hocam teşekkür ederim . Sen nasılsın hocam?”

Sıkılmayı ifade etme: “Tatil günleri çok sıkıcıydı çok sıkıldım ben.”

Yer/yön/konumu ifade etme, bilgi amaçlı yanıt verme: “Hocam Somali'de pek çok tarihi mekanlar yok ama birkaç yerde var tamir edilmişlerdir ama müze restoran öyle olmamış.”

Örnek verme, zamanı ifade etme: “Mesela benim okuduğum okul eskiden eski bir tarihi askerler evi askerlerin olduğu yer sonra okul yaptılar eskiden askerler kullanıyordu ama şimdi okul oldu.”

25 kodlu öğrencinin konuşma metni ise şöyledir:

Bilgi amaçlı yanıt verme, yer/yön/konumu ifade etme: “Evet hocam tabii ki var Ukrayna'da insanlar tarihi binalardan yerleştiriyorlar ve karşı binalarda restoranlar ve kafeler yapıyorlar.”

Sebebi ifade etme: “Benim için bu çok güzel çünkü ben tarihi binalar çok seviyorum.”

22 kodlu öğrencinin konuşmasında kullandığı dil işlevleri şunlardır:

Kişisel görüşü ifade etme, yorum yapma, sebebi ifade etme: “Yıkılmak üzere bir tarihi mekanı restorasyon yaparak bir restoran haline getirmek iyi bir şey bence çünkü zaten yıkılacak.”

24 kodlu öğrencinin konuşmasında ise birden fazla dil işlevi görülmektedir:

Selam verme, hâlini hatırını sorma: “Merhaba hocam iyiyim hocam siz nasılsınız?”

Bilgi amaçlı yanıt verme: “Evet hocam tarihi binalar burada var ama bazıları yok oldu.”

Duyulup duyulmadığını ifade etme: “Tamam hocam şimdi beni duyuyor musunuz?”

Yer/yön/konumu ifade etme: “Afganistan'da tarihi binalar var ama tarihi boyunca savaşların boyunca bazıları yok oldu ama buna rağmen de var.”

Yorum yapma: sebebi ifade etmek: “Bazen hocam modernize ederek etkili olabilir çünkü bazı insanlar tarihle ilgili ilgilenmiyorlar ama otel restoran yaparsa başka şeyler başka şeyler olduğunda insanlar oraya gidiyorlar.”

Kişisel görüş ifade etme: “Ama bence tarihi yerler tarihi kalsın daha iyi.”

4.3. Öğrencilerin Hazırlıklı Konuşmalarına İlişkin Bulgular

Tablo 9

“Ülkenizde Bulunan İlginç Binaları Sınıf Arkadaşlarınıza Anlatınız” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Yer/yön/konumu ifade etme,	5	45,4
İlginçliği ifade etme,	1	9
Sebebi ifade etme	2	18,1
Amacı ifade etme	1	9
Zamanı ifade etme	2	18,1
Ayrıntılandırma (genişletme)	2	18,1
Sonuca geldiğini ifade etme	1	9
Kişisel görüşü ifade etme,	1	9
Benzerliği ifade etme,	1	9
Niteliği ifade etme	1	9
Beğeniyi ifade etme	1	9

Tablo 9’da “Ülkenizde Bulunan İlginç Binaları Sınıf Arkadaşlarınıza Anlatınız” konulu konuşma dersinde 6 öğrencinin kurduğu cümlelerde toplam 11 dil işlevi kullanmıştır. Kullanılan dil işlevleri sayılarına göre aşağıdaki gibidir:

Yer/yön/konumu ifade etme 5, sebebi ifade etme 2, zamanı ifade etme 2, ayrıntılandırma (genişletme) 2, ilginçliği ifade etme 1, amacı ifade etme 1, sonuca geldiğini ifade etme 1, kişisel görüşü ifade etme 1, benzerliği ifade etme 1, niteliği ifade etme 1, beğeniyi ifade etme 1.

“yer/yön/konumu ifade etme”, “sebebi ifade etme”, “zamanı ifade etme” ve “ayrıntılandırma (genişletme)” Tablo 9’da en çok kullanılan dil işlevleridir. En az kullanılanlar ise “ilginçliği ifade etme”, “amacı ifade etme”, “sonuca geldiğini ifade etme”,

“kişisel görüşü ifade etme”, “benzerliği ifade etme”, “niteliği ifade etme” ve “beğeniyi ifade etme”dir.

Öğrencilerin kullandıkları dil işlevleri şunlardır:

26 kodlu öğrenci:

Yer/yön/konumu ifade etme: “Hindistan'da yeni Delhi'de bir yapıdır.”

İlginçliği ifade etme, sebebi ifade etme: “Aslında çiçek şekline benzeyen için çok önemli ve cazibe geldi. Çiçeğe benzer bunun için biraz farklı.”

27 kodlu öğrenci:

Yer/yön/konumu ifade etme: “Bu baş aşağı ev Ivano-Frankivsk'te var. Ukrayna'da Ivano-Frankivsk'te.”

Amacı ifade etme: “Bu turist için bir ev.”

28 kodlu öğrenci:

Yer/yön/konumu ifade etme: “Samarra minaresi Irak'ın Samarra şehrinde.”

Zamanı ifade etme: “Abbasi döneminde Mütevekkil halife tarafından yapılmış 848-851 seneler arasında yapılmış.”

Ayrıntılandırma (genişletme) : “Tuğla ve kerpiç malzemeleri kullanılmıştır. Minarenin Delilo oğlu Yakup mimari tarafından inşa edilmiştir minarenin yüksekliği 52 metre Minaresi 5 katlı yapılmıştır minarenin devamında büyük bir cami var Mütevekkiliye cami.”

Sonuca geldiğini ifade etme: “Samarra minaresi Abbasi Devleti döneminde eşsiz ve mükemmel bir bina kurmuşlar bu kadar.”

29 kodlu öğrenci:

Yer/yön/konumu ifade etme: “Bu bina Astana'da yapılan bir merkez gibi Han Şatır'ın 5. katında bir çeşit toprak var o toprak Maldivler'den getirilmiş.”

Zamanı ifade etme: “6 Haziran 2010 yılında yapıldı.”

Kişisel görüşü ifade etme, benzerliği ifade etme, sebebi ifade etme: “Sıra dışı bir yer bence çünkü uzaydan gelen araç gibi.”

30 kodlu öğrenci:

Yer/yön/konumu ifade etme, niteliği ifade etme: “Hocam bizim ülkemizde Şiraz şehrinde bir büyük çok eski yer olmuş.

Ayrıntılandırma (genişletme): “Adı Perspolis yıllar önce bu bina yapılmış. Şimdi müze gibi kullanılıyor ve bazı parçaları Londra ve New York müzelerine götürüldü.”

31 kodlu öğrenci:

Beğeniyi ifade etme: “Nasıl yaptılar yani ilgimi çekti çok güzel bir bina.”

Tablo 10

“Zaman Makinesi” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Beğenmeyi ifade etme	1	25
Kişisel görüşü ifade etme	1	25
Sebebi ifade etme	1	25
Şartı ifade etme	1	25

Tablo 10'da “Zaman Makinesi” konulu konuşma dersinde 4 öğrencinin kurduğu cümlelerde 4 dil işlevi kullanmıştır. Beğenmeyi ifade etme, kişisel görüşü ifade etme, sebebi ifade etme ve şartı ifade etme işlevlerinin birer kez kullanıldığı görülmektedir. Öğrencilerin kurdukları cümleler şu şekildedir:

32 kodlu öğrenci:

Beğenmeyi ifade etme: “Bir şair görmek istiyorum onun adı Mütenebbi o adam şiiri çok güzel yazıyor ve mücadeleci bir adam.”

33 kodlu öğrenci:

Kişisel görüşü ifade etme: “Ben büyük atalarım babam dedem ailem. Onlarla konuşmak isterim çok seviyorum. Ben de Kruş Perspolis o dünyanın başkentini yapan adamı görmek istiyorum.”

34 kodlu öğrenci:

Sebebi ifade etme: “Ben Einstein görmek istiyorum Onunla konuşmak istiyorum çünkü benim için bu odam çok enteresan ve insanlar için birçok çalışma yapmış.”

35 kodlu öğrenci:

Şartı ifade etme: “Eğer geçmişe gidebilseydim İbni Sina onunla çok tanışmak isterdim açıkçası. Kitaplar yazmıştı tıp hakkında çok eski yönleri var nasıl birisi tedavi edilir.”

Tablo 11

“Obezite” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

<i>Dil İşlevleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme	1	20
Zamanı ifade etme	1	20
Örnek verme	1	20
Nasihah etme/öğüt verme	1	20

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde B2 seviyesi, “Kendi ilgi alanından geniş kapsamlı konular hakkında anlaşılır, ayrıntılı betimlemeler ve sunumlar yapabilir, düşüncelerini açıklar ve alt noktalara da değinerek uygun örneklerle destekleyebilir.”

şeklinde tanımlanmıştır. Tablo 11’de “Obezite” hakkında sunum yapan öğrencinin kurduğu cümlelerde 5 dil işlevi kullanılmıştır: “tanımlama”, “miktar/ölçü/dereceyi ifade etme”, “zamanı ifade etme”, “örnek verme” ve “nasihat etme/öğüt verme” dil işlevleri birer kez geçmiştir. 36 kodlu öğrencinin ifadeleri şu şekildedir:

Tanımlama: “Obezite, obezite de bir hastalıktır

Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme: “Normal ağırlık 18,5 ila 24,9’dan başlıyor fazla kilolu 25-29.9’a kadar. Fazla kilo 25’ten başlıyor 30’a kadar biz biraz fazla kilolu oluruz ve obezite 30’dan başlıyor 30’dan fazla ise bir obezite giriyoruz.

Zamanı ifade etme: “Giderek daha fazla kilolu oluruz.”

Örnek verme: “İnsan çok fazla kilo alırken dikkate alınması gereken sağlık sorunları var mesela kalp damar hastalığı diyabet Tip 2 kas iskelet sistemi bozukluğu kanser-endometrial Servikal kolon.”

Nasihat etme, öğüt verme: “Dengeli bir enerji ve sağlıklı kiloya sahip olun her ne kadar ya yediğimizi sınırlayın biraz yemeliyiz ama çok fazla değil meyve ve sebzeleri artırın şekerleri sınırlayın çok günde egzersizi gün en az 30-60 dakikaya çıkarın.

Tablo 12

“Baykal Gölü” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Tanımlama	1	25
Yer/yön/konumu ifade etme	1	25
Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme	1	25
Niteliği/biçimi/tarzı ifade etme	1	25

Tablo 12’de “Baykal Gölü” hakkında sunum yapan öğrencinin kurduğu cümlelerde 4 dil işlevi kullanmıştır: “tanımlama”, “yer/yön/konumu ifade etme”, “miktar/ölçü/dereceyi ifade etme” ve “niteliği/biçimi/tarzı ifade etme” dil işlevleri birer kez geçmiştir. 37 kodlu öğrenci sunumunda şu cümleleri ve dil işlevlerini kullanmıştır:

Tanımlama: “Baykal Gölü, dünyanın en derin ve en eski Gölü özelliğine sahip olan göldür.”

Yer/yön/konumu ifade etme: “Baykal Gölü Rusya’da Sibirya’nın güneyinde Irkutsk şehrin yakınında yer alıyor.”

Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme, niteliği/biçimi/tarzı ifade etme: “Baykal Gölü uzunluğuna uzanmış bu yüzden genişliği bölgesi ne göre değişir en büyük genişlik 81 kilometre en küçük genişlik 27 kilometre uzunluğu ise 636 kilometre ortalama derinliği 730 metre ama en derin yeri 1642 metre kadar uzanıyor Gölü’nün yüzölçümü 31.494 kilometrekaredir. Uzun ince bir göldür bu yüzden genişliği bölgeye göre değişiyor.”

Tablo 13

“Aile İçi Şiddet” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Ne düşündüğünü ifade etmek	1	16,6
Sebebi ifade etmek	1	16,6
Örnek verme	2	33,3
Üzüntüyü ifade etme	1	16,6
Genelleme yapma	1	16,6
Kişisel görüşü ifade etme	1	16,6

Tablo 13’te “Aile İçi Şiddet” konulu konuşma dersinde 2 öğrencinin kurduğu cümlelerde 6 dil işlevi kullanmıştır. Kullanılan dil işlevleri “ne düşündüğünü ifade etme”, “sebebi ifade etme”, “kişisel görüşü ifade etme”, “üzüntüyü ifade etme”, “genelleme yapma” ve “örnek

verme”dir. Bu işlevlerden örnekleme iki kez kullanılmıştır. İki öğrencinin sunumlarında kullandıkları dil işlevleri şunlardır:

Ne düşündüğünü ifade etmek: “En çok kadınlara yapılıyor hocam ben düşünüyorum ki doğru değil erkek kadına elini hiç kaldırmamalı bu davranışlar sadece zayıf insanlar için .”

Sebebi ifade etmek: “Evet çünkü anlıyor ki haksız ve adaletsiz o yüzden yenilmemek için güç göstermek için.”

39 kodlu öğrenci:

Kişisel görüşü ifade etme: “Çok yanlış bir şey. Yani bence insanlar alışıyorlar. Eskiden de çok vardı ama maalesef bugüne kadar da var çok var çok hatta şu an yükseltmeye başladı dünyada genel olarak.”

Üzüntüyü ifade etme: “Ama maalesef bugüne kadar da var çok var çok.”

Genelleme yapma: “Hatta şu an yükseltmeye başladı dünyada genel olarak.

Örnek verme “Mesela şöyle diyorlar siz çıkmamalısınız evde kalın çalışmayın. Ben çalışıyorum ama genelde maaşını aldığı zaman güzel bir para vermiyorlar ya hem cimrilik bir şey var hem de kadına çalışma izin vermiyor o da bazen oluyor.”

Örnek verme: “Psikolojik şiddet kötü laflar böyle şey yapacağım eğer sen şöyle yaparsan. Bazen oluyor yani. Başkasıyla evlenirim eğer şöyle bazen gerçekten kadın en güzel şekilde elbise giyiyor ya da bir şey yapıyor ama o hiç önem vermiyor.

Tablo 14

“Boşanmanın Çocuk Üzerindeki Etkisi” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Kişisel görüşü ifade etme	1	25
Yorum yapma	1	25
Örnek verme	1	25
Üzüntüyü ifade etme	1	25

Tablo 14’te “Boşanmanın Çocuk Üzerindeki Etkisi” konulu konuşma dersinde 1 öğrencinin kurduğu cümlelerde 4 dil işlevi her işlev de birer defa kullanılmıştır. Kullanılan dil işlevleri şunlardır: “Kişisel görüşü ifade etme”, “yorum yapma”, “örnek verme” ve “üzüntüyü ifade etme”.

40 kodlu öğrencinin sunumunda kurduğu cümleler şu şekildedir:

Kişisel görüşü ifade etme, yorum yapma: “Çok etkiler hocam, yani gerçekten çocukların anneyi bir tarafa gitse baba da bir tarafa gitse çocukların çocuklar için iyi olmuyor dışarıda ya da herhangi bir yere de ona kimse bakmayacak yok olacak belki senin yanında olacak baba gidince veya anne gidince çocuğu çok etkiler gerçekten.”

Örnek verme, üzüntüyü ifade etme: “Mesela sen öyle okula gidersem diğer öğrenciler onların babası gelir okuldan alır, senin de kimseye alacağın yok çocuklar psikolojik etkiliyor. Evet bizim dönemde bu çok var maalesef.

Tablo 15

“Çocuk Yetiştirme Yurtları ve Huzurevleri” Konulu Hazırlıklı Konuşmada Kullanılan Dil İşlevleri

Dil İşlevleri	f	%
Yorum yapma,	1	20
Çıkarım yapma,	1	20
Kişisel görüşü ifade etme,	1	20
Üzüntüyü ifade etme	1	20
Öğüt verme	1	20

Tablo 15’te “Çocuk Yetiştirme Yurtları ve Huzurevleri” konulu konuşma dersinde 2 öğrencinin kurduğu cümlelerde 5 dil işlevi kullanılmıştır. Kişisel görüşü ifade etme 2, yorum yapma, çıkarım yapma, üzüntüyü ifade etme ve öğüt verme ise birer kez kullanılmıştır. Bu dil işlevlerinin geçtiği cümleler şunlardır:

41 kodlu öğrenci:

Yorum yapma, çıkarım yapma, kişisel görüşü ifade etme, üzüntüyü ifade etme:

“Gerçekten çocuk yetiştirmeye gelir ama bazıları çocuğu için hiç iyi gelmez daha mahvolur yani yurtların müdürleri ile ilgili bir şey gerçekten bazıları çocuklar daha iyi bir başlangıç için götürüyorlar ama maalesef istediğin gibi olmuyor.

42 kodlu öğrenci:

Kişisel görüşü ifade etme, öğüt verme: “Yani şöyle bir şey anlamıyorum bu huzurevleri

nasıl olabilir insan kendi ebeveynleri nasıl huzurevine götürüyor Bizim kültürümüzde hem kültürümüzde hem de dinimizde böyle bir şey yok. Diyorlar ki orada yaşlı insanları arasında beyinleri daha iyi olacak eğlenceli arkadaş edinmek eğlenebilir oyalan o sadece bahane Gerçekten böyle olmuyor biliyorsun eminim böyle olmuyor sadece bahane ama onlara yaşlı olunca da önem vermelisin dikkat etmelisin.

4.4. Öğrencilerin Kullandıkları Dil İşlevlerinin Kullanılış Sırasına Göre İncelenmesi

Tablo 16

Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşmalarında Geçen Dil İşlevlerinin Kullanılış Sırası

Öğrenciler	Kullanılan Dil İşlevleri
01	Selam verme, kendini tanıtmak, ilişkilendirme, sıralama, yorum yapma, düşünceyi ifade etme, tercihi ifade etme, gerekçelendirme, sebebi ifade etme, sonuçlandırma, sonuca geldiğini ifade etme, duyguyu/durumu anlatma, teşekkür etme
02	Kendini tanıtmak, kişisel görüşü ifade etme, tercihi ifade etme, gücü ifade etme, ne düşündüğünü ifade etme, yorum yapma, sebebi ifade etme, karşılaştırma, üstünlüğü ifade etme, zamanı ifade etme
03	Duyguyu/durumu anlatma, teşekkür etme, kişisel görüşü ifade etme, yanıt verme, sebebi ifade etme, örnek verme, düşünceyi geliştirme, başkasının sözünü aktarma, yorum yapma, çıkarım yapma, düşünceyi geliştirme, örnek verme, yer/yön/konumu ifade etme, başkalarının sözünü aktarma, örnek verme, kişisel görüşü söyleme, karşılaştırma yapma
04	Zamanı ifade etme, ne düşündüğünü ifade etme, ekleme yapma, üzüntüyü ifade etme, kişisel görüşü ifade etme
05	Selam verme, kendini tanıtmak, kişisel görüşü ifade etme, sebebi ifade etme, yorum yapma, karşılaştırma yapma
06	Kendini tanıtmak, kişisel görüşü ifade etme, görüşü/düşünceyi ifade etme, şartı ifade etme, üzüntüyü ifade etme, yorum yapma, çıkarım yapma, sebebi ifade etme
07	Selam verme, hâlini hatırlama, kendini tanıtmak, kişisel görüşü ifade etme, yorum yapma, gerekliliği ifade etme, örnek verme, kişisel görüşü ifade etme, ne düşündüğünü ifade etme, tercihi ifade etme, zamanı ifade etme, örnek verme
08	Olayı/durumu anlatma, geçmişte yaşanan/görülen olayı/durumu anlatma, hatırlamayı ifade etme, sebebi ifade etme, karşılaştırma yapma, teklif etme/önerme, nasihat etme/öğüt verme, örnek verme, sebebi ifade etme, kişisel görüşü ifade etme
09	Kendini tanıtmak, selam verme, kişisel görüşü ifade etme, gerekliliği ifade etme, karşılaştırma, duyguyu/durumu anlatma, üzüntüyü ifade etme, başkasının sözünü aktarma, pekiştirme, zamanı ifade etme, örnek verme
10	Kendini tanıtmak, görüşü/düşünceyi ifade etme, kişisel görüşü ifade etme
11	Gerekçelendirme, sebebi ifade etme, kişisel görüşü ifade etme, sebebi ifade etme, kendini tanıtmak, ne düşündüğünü ifade etme

Tablo 16’da yer alan öğrencilerin kullandıkları dil işlevleri sırasına göre incelendiğinde konuşmalarına selam verme ve kendini tanıtmak ile başladıkları görülmektedir. Hazırlıksız konuşma konuları, öğrencilerin günlük hayatta karşılaştıkları durum ve olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade etmelerine yönelik olduğundan kendini tanıtmadan sonra kişisel görüşü ifade etme karşımıza çıkmaktadır. Bunu takiben “yorum yapma,

gerekleştirme, sebebi ifade etme, duyguyu/durumu anlatma” işlevleri gelmektedir. “Sonuçlandırma ve teşekkür etme”yi nadiren kullanılmışlardır. Buna göre öğrencilerin hazırlıksız konuşmalarında duygu ve düşüncelerini gerçekleştirerek, örneklendirerek ifade etmelerine rağmen konuşmalarını sonuca bağlama işlevini yerine getirmedikleri görülmektedir.

Tablo 17

Öğrencilerin Hazırlıklı Konuşmalarında Geçen Dil İşlevlerinin Kullanılış Sırası

Öğrenciler	Kullanılan Dil İşlevleri
21	Şartı ifade etme, şimdiki durumu/olayı anlatma, yer/yön/konumu ifade etme
22	Kişisel görüşü ifade etme, yorum yapma, sebebi ifade etme
23	Selam verme, teşekkür etme, hâlini hatırlama, sıkılmayı ifade etme, yer/yön/konumu ifade etme, bilgi amaçlı yanıt verme, örnek verme, zamanı ifade etme
24	Selam verme, hâlini hatırlama, bilgi amaçlı yanıt verme, duyulup duyulmadığını ifade etme, yer/yön/konumu ifade etme, yorum yapma, sebebi ifade etmek, kişisel görüş ifade etme
25	Bilgi amaçlı yanıt verme, yer/yön/konumu ifade etme, sebebi ifade etme

Tablo 17 öğrencilerin hazırlıklı konuşmalarında kullandıkları dil işlevlerinin sırasını göstermektedir. Hazırlıklı konuşmada öğrencilere verilen konular onların düşünmelerine ve üzerinde araştırma yapmalarına fırsat verecek özelliktedir. Bu nedenle öğrencilerin bilgi amaçlı yanıt verme, sebebi ifade etme, yorum yapma gibi dil işlevlerini sırasıyla kullandıkları görülmektedir. Ancak hazırlıksız konuşmada olduğu gibi “sonuçlandırma ve teşekkür etme”yi kullanmamışlardır. Buna göre öğrencilerin hazırlıksız ve hazırlıklı konuşmalarında konuyu kendilerine verilen süre içerisinde hazırlayıp sunmalarına rağmen konuşmalarını sonuca bağlama işlevini yerine getirmedikleri görülmektedir.

4.5. Öğrencilerin Konuşma Kaygı Durumlarının Konuşma Becerisine Etkisine İlişkin Bulgular

Bu bölümde dil işlevleri formunda kodlanan öğrencilerden sadece anketi cevaplayan öğrencilerin yanıtları incelenmiştir.

Tablo 18

Öğrencilerin Konuşma Kaygı Durumlarına İlişkin Bulgular

Maddeler	Evet		Kısmen		Hayır	
	f	%	f	%	f	%
1 Bir konuşma yapacağım zaman kendimi gergin ve sinirli hissederim.	5	25,0	8	40,0	7	35,0
2 Konuşma sırasında düşüncelerim karışır ve şaşırırım.	9	45,0	5	25,0	6	30,0
3 Konuşma yaptıktan sonra kendimi iyi hissederim.	15	75,0	1	5,0	4	20,0
4 Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır.	13	65,0	4	20,0	3	15,0
5 Konuşma yaparken ellerim ve sesim titrer.	2	10,0	11	55,0	7	35,0
6 Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım.	13	65,0	2	10,0	5	25,0
7 Hazırlık yapmadığım zaman konuşmakta zorlanırım.	7	35,0	6	30,0	7	35,0
8 Konuşma konumuyla ilgili soru soran olursa heyecanlanırım.	5	25,0	7	35,0	8	40,0
9 Konuşma yaparken korku ve endişe duymam.	5	25,0	7	35,0	8	40,0
10 Konuşurken kelimeleri yanlış telaffuz etmekten korkarım.	6	30,0	10	50,0	4	20,0
11 Konuşma sırasında dinleyicilerle göz göze gelmek beni rahatlatır.	11	55,0	5	25,0	4	20,0
12 Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır.	18	90,0	1	5,0	1	5,0
13 Konuşmamla ilgili eksiklikler kendimi gergin hissetmeme neden olur.	6	30,0	4	20,0	10	50,0
14 Konuşma konumuyla ilgili materyaller olmazsa konuşmamı rahat sunamam.	5	25,0	9	45,0	6	30,0
15 Konuşma yapmak için sabırsızlanırım.	13	65,0	1	5,0	6	30,0

Tablo 18’de öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde “Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır” maddesine 13 (% 65), “Konuşma yaptıktan sonra kendimi iyi hissederim” maddesine de 15 öğrenci (% 75) “Evet” cevabını vermiştir. “Konuşma yaparken ellerim ve sesim titrer” maddesine ise 11 öğrenci (% 51) “Kısmen” cevabını vermiştir. Bu da öğrencilerin konuşma sırasında az da olsa gergin oldukları anlamına gelmektedir.

Öğrenciler, “Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım” cümlesine 13 (% 65) ve “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır” cümlesine 18 (% 90) “Evet”, “Konuşurken kelimeleri yanlış telaffuz etmekten korkarım” maddesine 10 (% 50) ve “Konuşma konumuyla ilgili materyaller olmazsa konuşmamı rahat sunamam” maddesine 9 (% 45) “Kısmen” olarak yanıt vermişler. Bu frekanslar, öğrencilerin telaffuz hatalarından korktuklarını ve konuşmak için hazırlık yapmak istediklerini ifade etmektedir.

“Konuşma sırasında dinleyicilerle göz göze gelmek beni rahatlatır” maddesine 11 (% 55) ve “Konuşma yapmak için sabırsızlanırım” maddesine de 13 (% 65) “Evet” olarak verilen

yanıtlardan hareketle öğrencilerin konuşma becerisindeki eksiklikler, heyecan ve endişelerine rağmen Gazi TÖMER B2 seviyesi öğrencilerinin Türkçe konuşmaya istekli olduklarını göstermektedir.

Anketi dolduran öğrencilerin yanıtları ve kullandıkları dil işlevleri şu şekildedir:

02 numaralı öğrenci “Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır”, “Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım” ve “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır” maddelerine “Evet” olarak cevap vermiştir. Bu öğrenci hazırlıklı konuşmada en fazla yorum yapma, kişisel görüşü ifade etme ve üzüntüyü ifade etme dil işlevlerini kullanmıştır.

06 numaralı öğrenci Konuşma yapmak için sabırsızlanırım “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır”, “Konuşma yaptıktan sonra kendimi iyi hissederim” ve “Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır” cümlelerine “Evet” yanıtı vermiştir. Bu öğrenci sunumunda şu dil işlevlerini kullanmıştır: tanımlama, yer/yön/konumu ifade etme, miktar/ölçü/dereceyi ifade etme ve niteliği/biçimi/tarzı ifade etme.

08 numaralı öğrenci “Konuşma yaparken korku ve endişe duymam” ve “Konuşma sırasında dinleyicilerle göz göze gelmek beni rahatlatır” maddelerine “Evet” yanıtı vermiştir. Bu öğrenci cümlelerinde en fazla; tanımlama, miktar/ölçü/dereceyi ifade etme, zamanı ifade etme, örnek verme, nasihat etme ve öğüt verme dil işlevlerine yer vermiştir.

11 numaralı öğrenci “Konuşma sırasında düşüncelerim karışır ve şaşırırım”, “Konuşma yaptıktan sonra kendimi iyi hissederim”, “Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır”, “Konuşma konumla ilgili soru soran olursa heyecanlanırım” ve “Hazırlık yapmadığım zaman konuşmakta zorlanırım” maddelerine “Evet” cevabı verip konuşmalarında en fazla “beğeniyi ifade etme” dil işlevini kullanmıştır. Bu yanıt ve konuşmalarından hareketle bu öğrencinin konuşma becerisinde kaygı duyduğu görülmektedir.

12 numaralı öğrencinin konuşma kaygısı anketindeki cevaplarına bakıldığında “Konuşmaya başladığım zaman gerginliğim azalır.” maddesini “Evet” olarak işaretlemiştir. “Konuşma yaparken ellerim ve sesim titrer.” maddesine ise “Hayır” cevabını vermiştir. Aynı öğrencinin hazırlıksız konuşma esnasında şartı ifade etme, zamanı ifade etme ve yer/yön/konumu ifade etme gibi çeşitli dil işlevlerini kullandığı görülmektedir. Buna göre konuşma kaygısı düşük öğrencilerin konuşma becerisinde dil işlevlerini doğru ve yerinde kullanan öğrenciler olduğu söylenebilir.

13 numaralı öğrenci “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır” ve “Konuşma konuyla ilgili materyaller olmazsa konuşmamı rahat sunamam” maddelerine “Evet” cevabı vermiş ve konuşmasında en fazla zamanı ifade etme, sebebi ifade etme ve geçmişte yaşanan/görülen olayı/durum anlatma dil işlevlerini kullanmıştır.

15 numaralı öğrenci “Konuşma yaptıktan sonra kendimi iyi hissederim”, “Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır”, “Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım” ve “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır” cümlelerini “Evet” olarak işaretlemiştir. Bu öğrenci hazırlıklı konuşmada yer/yön/konumu ifade etme, kişisel görüşü ifade etme, yorum yapma ve sebebi ifade etme dil işlevlerine kullanmıştır.

16 numaralı öğrenci “Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım” ve “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır” maddelerinde “Evet” yanıtı vermiş ve hazırlıklı konuşmada en fazla yer/yön/konumu ifade etme, zamanı ifade etme, ayrıntılandırma (genişletme) ve sonuca geldiğini ifade etme dil işlevlerine yer vermiştir.

17 numaralı öğrencinin hazırlıksız konuşma sırasında düşünceyi geliştirme, başkasının sözünü aktarma, yorum yapma ve çıkarım yapma gibi dil işlevlerini kullandığı, bu öğrencinin konuşma kaygısı ile ilgili cevaplarına bakıldığında, “Hazırlık yapmadığım zaman konuşmakta zorlanırım” ve “Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım” maddelerine “Evet” cevap verdiği görülmektedir. Dolayısıyla hazırlıklı konuşmada kendisini daha rahat hissetmektedir.

18 numaralı öğrenci “Konuşurken kelimeleri yanlış telaffuz etmekten korkarım” ve “Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır” cümlelerine “Evet” cevabı vermiştir. Bu öğrenci konuşmasında selam verme, teşekkür etme, hâlini hatırlama, sıkılmayı ifade etme, yer/yön/konumu ifade etme, bilgi amaçlı yanıt verme, örnek verme ve zamanı ifade etme gibi dil işlevlerine de yer verdiği görülmektedir.

20 numaralı öğrenci “Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım” ve “Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır” maddelerine “Evet” yanıtı vermiştir. Bu öğrenci konuşmasında şartı ifade etme, yer/yön/konumu ifade etme ve ilginçliği ifade etme, sebebi ifade etme gibi dil işlevlerini kullanmıştır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada, pandemi döneminde uzaktan eğitimde konuşma becerisini değerlendirmek amacıyla elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlar ortaya konulmuş ve bu sonuçlara göre bazı önerilere yer verilmiştir.

5.1.1. Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Cinsiyetine ilişkin dağılım sonucuna bakıldığında katılımcıların %80'inin erkek, %20'sinin ise kız olduğu; 15-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Gazi TÖMER'de Türkçe eğitimi alan ve araştırmaya katılan B2 seviyesindeki erkek öğrencilerin sayısı kız öğrencilerin sayısına göre daha fazladır. Öğrencilerin geldikleri ülkelere ilişkin sonuçlar şu şekildedir: Ortadoğu ülkelerinden en fazla öğrenci gönderen ülke Afganistan'dır. Bu ülkeden gelen öğrencilerin oranı %30'dur. Öğrencilerin %15'i Somali'den gelmiştir. İran, Mısır ve Irak'tan gelen öğrencilerin oranı %10; ABD, Rusya, Yunanistan, Kazakistan ve Sudan'dan gelen öğrencilerin oranı ise %5'tir. Eğitim durumlarına ilişkin sonuçlar, öğrencilerin %50'sinin lise mezunu, %35'inin lisans, %15'inin ise yüksek lisans mezunu olduğu göstermektedir.

5.1.2. Öğrencilerin Hazırlıksız Konuşma ve Hazırlıklı Konuşmalarına İlişkin Sonuçlar

Araştırmada Gazi TÖMER’de B2 seviyesinde Türkçe eğitimi alan öğrencilerin konuşmaları görüntülü olarak kaydedilmiştir. Öğrencilerin konuşma performansı, konulara göre: “Konuşma Dersi” veya “Konuşma Kulübü”, konuşma türü “Hazırlıksız” veya “Hazırlıklı” olarak gösterilmiştir. Elde edilen veriler yazıya döküldükten sonra öğrencilerin kurdukları cümleler ve kullandıkları dil işlevleri, “Dil İşlevleri Listesi”nde bulunan 6 temel işlev, 46 kategori ve 142 alt kategoriye göre incelenmiştir.

Öğrenciler konuşma kulübünde hazırlıksız olarak “Aşk mı Mantık mı?” ve “Uzaktan Eğitim” konularında konuşmuşlardır. “Aşk mı Mantık mı?” konusunda 11 öğrenci söz almış, öğrenciler kurdukları cümlelerde 36 dil işlevi kullanmışlardır. “Uzaktan Eğitim” konusunda ise 9 öğrenci düşüncelerini dile getirmiş; öğrenciler kurdukları cümlelerde 33 dil işlevine yer vermiştir. “Aşk mı Mantık mı?” konusu hakkında konuşan öğrenciler daha çok tecrübelerinden yola çıkarak konuşma yapmışlar. Öğrenciler konuşmaları bitirirken “sonuçlandırma” işlevini gerektiği kadar kullanmamışlar. “Uzaktan Eğitim” konusunda “ne düşündüğünü ifade etme”, “tavsiye etme”, “yorum yapma”, “amacı ifade etme”, ve “ne/nasıl hissettiğini ifade etme” en az kullanılan dil işlevleridir. En çok kullanılan dil işlevleri ise “kişisel görüşü ifade etme”, “sebebi ifade etme”, “kendini tanıtmak”, “örnek verme”, “yorum yapma”, “karşılaştırma”, “ne düşündüğünü ifade etme”, “selam verme” ve “zamanı ifade etme”dir. Türkçe öğrenen öğrenciler konuşma kulübünde hazırlıksız konuşma yaparken basit, anlaşılır ve doğru cümleler kurmaya çalışmışlardır. Böylece, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde Düzeylere Göre Konuşma Becerisi tablosunda görülen B2 seviyesi tanımına uygun konuşmuşlardır.

Hazırlıklı konuşma konuları “Ülkenizdeki Tarihî Binalar Modernize Edilmiş Mi?”, “Ülkenizde Bulunan İlginç Binaları Sınıf Arkadaşlarınıza Anlatınız”, “Zaman Makinesi”, “Obezite”, “Baykal Gölü”, “Aile İçi Şiddet”, “Boşanmanın Çocuk Üzerindeki Etkisi”, “Çocuk Yetiştirme Yurtları ve Huzurevleri”dir. Farklı konularda araştırma yapmaları,

duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için öğrencilere bir hafta süre verildikten sonra sunum yapmaları istenmiştir. Hazırlıklı konuşmada sunum süresi hazırlıksız konuşmaya göre daha uzun olduğundan konuşan öğrenci sayısı da daha azdır. Öğrencilerin hazırlıklı konuşmalarına bakıldığında “yer/yön/konumu ifade etme”, “sebebi ifade etme”, “zamanı ifade etme”, “ayrıntılılandırma (genişletme)”, “şartı ifade etme” ve “örnek verme” en çok kullanılan dil işlevleridir. “İlginçliği ifade etme”, “amacı ifade etme”, “sonuca geldiğini ifade etme”, “benzerliği ifade etme”, “niteliği ifade etme” ve “beğeniyi ifade etme” dil işlevleri öğrenciler tarafından az kullanılmıştır.

Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde B2 seviyesi, “Kendi ilgi alanından geniş kapsamlı konular hakkında anlaşılır, ayrıntılı betimlemeler ve sunumlar yapabilir, düşüncelerini açıklar ve alt noktalara da değinerek uygun örneklerle destekleyebilir.” şeklinde tanımlanmıştır. Öğrencilerin bu ölçüte uygun seviyede konuştukları sonucuna varılmıştır.

5.1.3. Öğrencilerin Konuşma Kaygı Durumlarının Konuşma Becerisine Etkisine İlişkin Sonuçlar

Öğrencilerin konuşma kaygılarını tespit etmek amacıyla “Evet”, “Kısmen” ve “Hayır” seçeneği olan ve 15 maddeden oluşan anket aracılığıyla veriler elde edilmiştir. Bu çalışmada Gazi TÖMER B2 seviyesindeki öğrencilerin konuşma becerisi dil işlevleri açısından değerlendirilmiş, öğrencilerin hazırlıksız ve hazırlıklı konuşmada dil işlevlerinden hangilerini kullandıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Böylece konuşma derslerinde öğrencilerin bu işlevleri kullanmalarını sağlayacak metinlerin ve etkinliklerin hazırlanması gerektiğiyle ilgili bir çalışma da sunulmuştur.

Elde edilen verilerden hareketle öğrencilerin farklı dil işlevlerini yerinde ve doğru kullanmayı öğrendikleri sonucuna varılmıştır. Konuları doğru ilişkilendirmeleri ve doğru bir sıralama içerisinde verebilmeleri, bu öğrencilerin konuşma becerisi ile belirlenen seviyeye ulaştıklarını, aynı zamanda konuşmayla ilgili kaygıları olmadığını

göstermektedir. Araştırmada öğrencilerin B2 düzeyinde konuşma becerisine sahip oldukları görülmekle birlikte hâlen konuşma kaygısı taşıyan öğrencilerin bulunduğu sonucuna varılmıştır ama yabancı dil öğrenimini olumsuz etkileyecek derecede kaygıya sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Öğrencilerin çoğunlukla anketteki maddelere olumlu cevap vermeleri, Gazi TÖMER B2 seviyesi öğrencilerinin Türkçe konuşmaya istekli olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin başarılı olduğu, kendilerine verilen konularla ilgili duygu ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebildikleri, araştırma sonucu elde ettikleri bilgileri paylaşabildikleri görülmüştür.

5.1.4. Irak'ta Türkçe Öğretimi Açısından Sonuçlar

Irak'ta Türkçenin öğretildiği üniversiteler ve kültür merkezleri bulunmaktadır. Bunlardan bazıları; Bağdat Türk Kültür Merkezi, Bağdat Üniversitesi, Diller Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Musul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Kufa Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Kerkük Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Selahaddin Üniversitesi-Erbil, Diller Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü ve Zaho Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümüdür. Ancak bu bölümlerde geleneksel yaklaşım ve öğretmen merkezli eğitim sürdürülmektedir.

Irak'ta Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı mevcut değildir. Bunun için araştırma görevlileri, öğretim üyeleri, öğretim görevlileri ve okutmanlar yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanı ile ilgili tez, makale ve araştırmalar okuyarak, yazarak ve yapılandırmacılık yani öğrenci merkezli yaklaşımı benimseyerek geleneksel yaklaşım ve düz anlatım tekniğini ortadan kaldırabilirler. Ayrıca, Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'ni, Türkiye Maarif Vakfı'nın hazırladığı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı'nı, Gazi Üniversitesi TÖMER ve Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setlerini inceleyerek Türkçe öğrenmeye yeni başlayan öğrencilere yönelik kelime hazinesi, yardımcı okuma kitapları, dil bilgisi, dil

işlevleri ve (dinleme, okuma, konuşma, yazma) temel dil becerilerine uygun ders kitapları, çalışma kitapları, etkinlikler, görsel ve işitsel materyaller hazırlayabilir ve kullanabilirler. Böylece kendilerine, bölümlere, öğrencilere, öğrencilerin geleceklerine, dolayısıyla bu alana katkı sağlayacaklardır.

5.2. Öneriler

Bu sonuçlardan hareketle konuşma becerisi ve dil işlevlerinin öğrenilmesine yönelik şu önerilerde bulunulmuştur:

1. Konuşma dersi için “Dil İşlevleri Listesi”nde bulunan kategoriler ve alt işlevlerden yararlanılarak öğrencilerin seviyelerine uygun çevrim içi konuşma etkinlikleri hazırlanabilir.
2. Konuşmanın düzeni giriş, gelişme ve sonuç olarak sıralanır. Bunlar etkinlikler ile öğrencilere öğretilir. Bu şekilde öğrenciler “sonuçlandırma/sonuca geldiğini ifade etme” dil işlevini öğrenmiş olurlar.
3. Öğrenciler dil işlevleri ile ilgili araştırma yaparak daha iyi bir şekilde dil işlevlerini öğrenir ve konuşma esnasında onları doğru uygular.
4. “Tutumları/duyguları araştırma ve açıklama işlevi” ve onun kapsadığı alt işlevler özel mektuplar, lirik şiirler ve söylevler ile “Bilgiyi araştırma ve açıklama işlevi” ve alt işlevleri ise ders kitapları, öğretici metinler, kullanma kılavuzları ve ansiklopediler aracılığıyla öğrencilere öğretilir.
5. “İkna Etme İşlevi” ve altı işlevleri reklam metinlerin, siyasî söylevler ve el ilanları “ İletişim Sorunlarını Önleme ve Telafi Etme İşlevi” ve alt işlevleri ise törenler, eğitim ve arkadaşların birbiriyle konuşmalar ile öğrencilere öğretilir.
6. Öğrenciler daha çok sosyal hayata karışarak ve dile maruz kalarak dil işlevlerini öğrenebilir.
7. Öğrencilerin öğrendikleri dil işlevlerinin daha kalıcı olabilmesi için sınıf dışı etkinliklere katılmaları gerekmektedir.

8. Öğrenciler zengin söz varlığına sahip ve dil işlevlerini içeren yayınlar ile karşılaşmalıdır.
9. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanına yaparak-yaşayarak öğretme yöntemini uygulamak dil öğrenimini daha anlamlı hâle getirecektir.
10. Dil İşlevleri Listesi'nin içeriği gözden geçirilip güncellenmelidir. Hedef kitleye göre bazı işlevler eklenebilir veya çıkarılabilir.
11. Öğrencilerin konuşma becerisindeki sorunları konuşma değerlendirme ölçekleri yolu ile belirlenmelidir. Daha sonra bu sorunlara farklı çözüm yolları bulunmalıdır.
12. Konuşma dersinde etkinliklere ayrılan süre artırılmalıdır. Uzaktan eğitimdeki dersler öğrencilere tekdüze geldiği için öğrencilerin sıkılma ihtimaline karşılık dijital oyun ve materyaller kullanılmalıdır.
13. Şartlar konuşma dersine uygun duruma getirilmeli ve gerekli donanımlar yapılmalıdır. Öğretmenler, konuşma becerisini değerlendirme sürecinde plânlı hareket etmeli ve bu plânlamada geri bildirimde de yer vermelidir.
14. Etkinlikleri türüne göre konuşma ölçekleri hazırlanmalı, hazır ölçekler kullanılacaksa içinde bulunan koşullara göre düzenlenmelidir. Konuşma becerisinin değerlendirilmesinde bilgisayar ve internet teknolojilerinden faydalanılmalıdır. Özellikle konuşma dersine yönelik çevrim içi çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açık, F. (2008, Mart). *Türkiye’de yabancılara Türkçe öğretilirken karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu’nda sunulmuş bildiri, Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimağusa.
- Aktaş, T. (2004). Yabancı dil öğretiminde iletişimsel yeti. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (12), 45-57.
- Arıcı, A. (2018). *Okuma eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Arıcı, A, Taşkın, Y. (2019). Okuma becerisinin diğer dil becerileriyle ilişkisi. *Uluslararası Alan Eğitimi Dergisi*, 5 (2), 185-194.
- Akyol, H. (2006). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Kök.
- Arslan M., & Akbarov A. (2010). Türkiye’de yabancı dil öğretiminde motivasyon-yöntem sorunu ve çözüm önerileri. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (24) 179–191.
- Avrupa Konseyi (2013). A common European framework of reference for languages: learning, teaching, Assessment. Strasbourg, Council of Europe. https://www.telc.net/fileadmin/user_upload/Publikationen/Diller_iain_Avrupa_Ortak_oneriler_AEeraevesi.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Aydın, S., & Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: bir literatür özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81-94.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları*, (1), 19-30.

- Baş, G. (2013). Yabancı dil öğrenme kaygısı ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 172(172), 49-68.
- Büyükikiz, K., & Hasırcı, S. (2013). *Türkçe* öğrenen yabancı öğrencilerin konuşma becerisine yönelik görüşleri. *Gaziantep University Journal of Sciences*, 12(4), 897-912.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, E. Ç., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Blundell, J., Higgins, J. & Middlemiss, N. (1982). *Function in English*. Oxford: Oxford University.
- Bühler, K. (2011). Theory of language the representational function of language (D. F. Goodwin, Çev.). Amsterdam: John Benjamins..
- Cihangir, Z. (2004). *Kişilerarası iletişimde dinleme becerisi*. Ankara: Nobel.
- Çelik, F. (2019). Yabancılar Türkçe öğretiminde konuşma becerisini. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 32-41.
- Çelik, M., & Erdem, İ. (2011). Dil bilgisi öğretimi yöntemi üzerine değerlendirmeler, Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 6(1), 1057-1069.
- Çakır, İ. (2010). Yazma becerisinin kazanılması yabancı dil eğitiminde neden zordur?, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 28(1), 165-176.
- Demircan, Ö. (2013). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: DER.
- Demirel, Ö. (2011). *Eğitimde yeni yönelimler*. Ankara: Pegem.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 185-204.
- Demirel, Ö. (1996). *Genel öğretim yöntemleri*. Ankara: USEM.
- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: MEB.

- Deniz, K., & Çekici, Y. E. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik dil işlevleri. *Journal of World of Turks/Zeitschrift für die Welt der Türken*, 13(1), 1-27.
- Ergin, M. (2013). Edebiyat ve eğitim fakültelerinin Türk dili ve edebiyatı bölümleri için Türk dil bilgisi. İstanbul: Bayrak.
- Emiroğlu, S., & Pınar, F. N. (2013). Dinleme becerisinin diğer beceri alanları ile ilişkisi. *Electronic Turkish Studies*, 8(4), 769-782.
- Emiroğlu, S. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının dinleme sorunlarına ilişkin görüşleri Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (11), 269-307.
- Er, Z., & Arıcı, A. (2018). Ortaokul öğrencilerinin okuma becerilerinin geliştirilmesinde ailenin etkisi. *Türkiye Eğitim Dergisi*, 3(1), 1-21.
- Emam, D. (2020). *Mısır Türk dili ve edebiyatı bölümleri yazma becerisinin içindekiler ile öğrenci ürünlerinin değerlendirilmesi (Ayn Şems Üniversitesi örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Günay, D. (2007). *Metin bilgisi*. İstanbul: Multilingual.
- Göçer, A. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görevlendirilecek öğretim elemanlarının göreve hazır bulunuşluk durumlarının değerlendirilmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(5), 309-326.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde çok uyaranlı bir öğrenme ortamı oluşturmak için seçkin edebî ürünlerden yararlanma. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (27), 341-369.
- Günay, D. (2003). *Metin bilgisi*. İstanbul: Multilingual.
- Güzel, A., & Barın, E. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi*. Ankara: Akçağ.

- Göçer, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin gelişim durumunun belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 47-56.
- Gün, S. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde web 2.0 sesli ve görüntülü görüşme uygulamalarının (skype) konuşma becerisine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Greene, J. C., Caracelli, V. J. & Graham, W. D. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255-274.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan eğitim: genel tanımı, Türkiye'deki ve dünyadaki gelişimi ve proje değerlendirmeleri*. Ankara: Pegem.
- Kara, M. (2010). Gazi üniversitesi TÖMER öğrencilerinin Türkçe öğrenirken karşılaştıkları sorunlar ve bunların çözümüne yönelik öneriler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 661-696.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.
- Kör, H. (2013). Uzaktan ve örgün eğitimin öğrenci başarısı üzerine etkisinin araştırılması, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 12(2), 267-279.
- Kaysi, F. (2020, Eylül). Covid-19 salgını sürecinde Türkiye'de gerçekleştirilen uzaktan eğitimin değerlendirilmesi. 5th International Scientific Research Congress, konferansında sunulmuş bildiri, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Korkmaz, Z. (1992). *Gramer terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Kara, M., İpek, S. & Başutku, S. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde B2 düzeyindeki deyimlerin öğretime yönelik bir izlençe örneği. *Uluturkad*, 5(1), 1-15.
- Karatay, H. (2007). *Okuma eğitimi kuram ve uygulama*. Ankara: Pegem.

- Köksal D., & Varışoğlu B. (2014). Yabancı dil öğretiminde yaklaşım, yöntem ve teknikler. Şahin, A. (Ed.), *Yabancı dil olarak türkçe öğretimi: kuramlar, yaklaşımlar, etkinlikler* içinde (s. 81-111). Ankara: Pegem.
- Kurudayıoğlu, M. (2003). Konuşma eğitimi ve konuşma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler. *Türk Bilim Araştırmaları*, (13), 287-309.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 141-153.
- Kurudayıoğlu, M., & Sapmaz, S. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe konuşma öğretimine dair öğretmen bilişleri. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 8(3), 85-102.
- Korkmaz, Z. (2021). Türkiye Türkçesinin ses bilgisi üzerine notlar-1. *Türk Dili*, (70), 4-18.
- Melanlıoğlu, D., & Demir, T. (2013). Türkçe öğrenen yabancılar için konuşma kaygısı ölçeğinin türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Journal of Social Science*, 6(3), 389-404.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2009). Diller için Avrupa ortak başvuru metni öğrenme-öğretme değerlendirme. Ankara.
- Ogden, C. K. & Richards, I. A. (1972). *Meaning of meaning*. New York: A Harvest Book
- Özbal, B., & Genç, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında dinleme becerisi alanında kullanılan alıştırmaların değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (42), 197-212.
- Özbay, M. (2009). *Bir dil becerisi olarak dinleme eğitimi*. Ankara: Öncü.
- Sallabaş, M. E. (2011). *Aktif öğrenme yönteminin ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin konuşma becerilerine etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Sallabaş, M. E. (2012). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin konuşma kaygılarının değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3), 2199-2218.
- Sever, S. (2011). *Türkçe öğretim ve tam öğrenme*. Ankara: Anı.
- Suroğlu Sofu, M. (2012). *Öğretmen adaylarının konuşma kaygıları*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılar Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı okuma kitapları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Şen, Ü. (2016). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uzaktan eğitim programları. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 17(2), 411-428.
- Şen, Ü., & Boylu, E. (2017). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin üstbilişsel okuma stratejilerini kullandırma düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(60), 223-239.
- Şimşek, R., & Erdem, İ. (2021) Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi ve kazanım ilişkisi, *Rumeli'de Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 267-279.
- Gültekin, İ. (Ed.). (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı, İstanbul: Türkiye Maarif Vakfı, 38-125.
- Tiryaki, N. E. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 33-44.
- Telli, S. G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi / The Coronavirus and the rising of online education. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Taşköprü, G. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe sınıflarında konuşma becerisini geliştirmeye yönelik materyal hazırlama*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

- Taşer, S. (2012). *Konuşma eğitimi*. İstanbul: Pegasus.
- Temizyürek, F., Erdem, İ. ve Temizkan, M. (2017). *Konuşma eğitimi*. Ankara: Pegem.
- Tunçel, H. (2014). Yabancı dil öğretimine yönelik kaygı çalışmalarına genel bir bakış. *Route Educational and Social Science Journal*, 1(2), 126-151.
- Türk Dil Kurumu. (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: TDK.
- Uçgun, Y. (2006). Yabancılar Türkçe öğretiminde sözcük dağarcığını geliştirme teknikleri. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (20), 217-227.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dil bilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.
- Yıldırım, S. (2016). *B1 düzeyinde Türkçe öğrenen yabancıların yazılı anlatımlarının bağdaşıklık düzeyleri (Gazi TÖMER örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yalçın, A. (2002). *Türkçe öğretim yöntemleri-yeni yaklaşımlar*. Ankara: Akçağ.

EKLER

Ek-1. Dil İşlevleri Listesi

1. Bilgiyi Araştırma ve Açıklama İşlevi

	İşlev	Alt İşlev
1.	Bilip bilmediğini ifade etme	
2.	Hatırlamayı ifade etme	
3.	Fark edip etmediğini ifade etme	
4.	Teyit etme	
5.	Tanımlama	
6.	Tarif etme	
7.	İlan etme/duyurma	
8.	İşaret etme/gösterme	
9.	Varlığı ifade etme	
10.	Aitliği/ilgiyi ifade etme	
11.	Sebebi ifade etme	
12.	Amacı ifade etme	
13.	Zamanı ifade etme	
14.	Niteliği/biçimi/tarzı ifade etme	
15.	Yer/yön/konumu ifade etme	
16.	Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme	
17.	Olayı/durumu anlatma	Olayın/durumun nasıl gerçekleştiğini anlatma
		Olayı/durumu kimin gerçekleştirdiğini anlatma
		Görmediği (anlatılan/duyulan/belirtileri görülen) olayı/durumu anlatma
		Geçmişte yaşanan/görülen olayı/durumu anlatma
		Şimdiki olayı/durumu anlatma
18.	Bilgi amaçlı soru sorma/yanıt verme	

2. Tutumları/Duyguları Araştırma ve Açıklama İşlevi

	İşlev	Alt İşlev
19.	Görüşü/düşünceyi ifade etme	Kişisel görüşü ifade etme Bir görüşü olmadığını ifade etme Görüş belirtmekten kaçınma Uzlaşmayı ifade etme
		İtiraz etme Kınama Gerekliliği ifade etme Şartı ifade etme Gönüllülüğü ifade etme Sorumluluğu ifade etme Suçu/suçluluğu ifade etme Yeteneği ifade etme Gücü ifade etme İhtimali ifade etme Tahmini/öngörüyü ifade etme Kesinliği ifade etme Küçümseme/alay etme Azımsama İlginçliği ifade etme Tercihi ifade etme
20.	Duygu/durumu anlatma	Şaşırmayı ifade etme Utanmayı ifade etme Merakı ifade etme Aşkı ifade etme Heyecanı ifade etme Şikâyet etme Özür dileme Affetmeyi ifade etme Beğeniyi ifade etme İsteği/arzu ifade etme Mutluluğu ifade etme Teşekkür etme Özlemi ifade etme Umudu ifade etme Merhameti ifade etme Değeri/önemi ifade etme Güveni ifade etme Empatiyi ifade etme Üzüntüyü ifade etme Dargınlığı ifade etme Öfkeyi ifade etme Nefreti ifade etme Kötü dilekte bulunma Sıkılmayı ifade etme Yorgunluğu ifade etme
		Korkuyu ifade etme Acı hissini ifade etme Pişmanlığı ifade etme

3. İkna Etme İşlevi

	İşlev	Alt İşlev
21.	Talep etme/isteme	Rica etme
		Emir/talimat verme
		Sipariş etme
		Pazarlık etme
		Danışma/akıl isteme
		İzin isteme
		Acil durumlarda yardım isteme
		Yalvarma
		Dilenme
		Dua etme
22.	Teklif etme/önerme	Yardım etmeyi teklif etme
		Beraber bir şey yapmayı teklif etme
		İkram etme
		Davet etme
23.	Yol gösterme	Tavsiye etme
		Nasihah etme/öğüt verme
		Teşvik etme/yürekliendirme
		Uyarma/ikaz etme
24.	Söz/güvence verme	
25.	Tehdit etme	
26.	Kabul etme/onaylama	
27.	Reddetme	
28.	Kabul/ret konusunda tereddüt etme	
29.	Yasaklama	

4. Sosyalleşme İşlevi

	Kategori	Alt Kategori
30.	Selamlaşma	Dikkati çekme
		Hitap etme
		Selam verme
		Selama karşılık verme
		Karşılaşmadan duyulan memnuniyeti ifade etme
		Hâlini hatırını sorma
		Hâlini hatırını ifade etme
31.	Tanışma	Kendini tanıtmak
		Tanışma amaçlı soru sorma
		Tanışmadan duyulan memnuniyeti ifade etme
		Tanıştırma
32.	İyi dilekte bulunma/temennietme	Takdim etme
33.	Tebrik etme/kutlama	
34.	İyi dileklere ve tebriklere yanıt verme	
35.	Vedalaşma	
36.	Helalleşme	

5. İletişim Sorunlarını Önleme ve Telafi Etme İşlevi

	İşlev	Alt İşlev
37.	İletişim sürecini kontrol altında tutma/olası yanlış anlaşılmaların önüne geçme	Anlaşıp anlaşılmadığını ifade etme Duyulup duyulmadığını ifade etme Konuşma hızının yeterli olup olmadığını ifade etme
38.	Mevcut yanlış/eksik anlaşılmaların önüne geçme	Anlayıp anlamadığını ifade etme Telafi isteme Farklı sözcüklerle yeniden ifade etme Farklı dil becerisini (konuşma-yazma) kullanarak yeniden ifade etme Beden dilini kullanarak yeniden ifade etme Görsel kullanarak yeniden ifade etme Tekrar etme Heceleme Kodlama Kendisinin yanlışını ifade etme ve düzeltme Karşısındakinin yanlışını ifade etme ve düzeltme

6. Söylemi Yapılandırma İşlevi

	İşlev	Alt İşlev
39.	İlişkilendirme	Sıralama Ekleme Sınıflandırma Konuyu değiştirme Önceki konuya dönme
40.	Gerekçeleştirme	Sebebi ifade etme Amaç ifade etme
41.	Karşılaştırma	Benzerlikleri ifade etme Zıtlıkları ifade etme Üstünlüğü ifade etme Eşitliği ifade etme Pekleştirme
42.	Düşünceyi geliştirme	Örnek verme Şaka/espri yapma Varsayım ifade etme Çıkarım yapma Genelleme yapma Yorum yapma/değerlendirme Başkasının sözünü aktarma Ayrıntılandırma (genişletme) Vurgulama/önemine dikkat çekme
43.	Sınırlandırma	
44.	Üslup/tarz oluşturma (resmî-gayri resmî, nazik-kaba, sert-yumuşak vb.)	
45.	Sözlü iletişimi sürdürme	Söz hakkı isteme Söz hakkı verme Karşısındakinin sözünü kesme Sözüne devam etme Hatırlatma Zaman kazanma
46.	Sonuçlandırma	Özetleme Sonuca geldiğini ifade etme

Ek-2. Konuşma Kaygı Durumuna Yönelik Anket

Adınız:

Yaşınız:

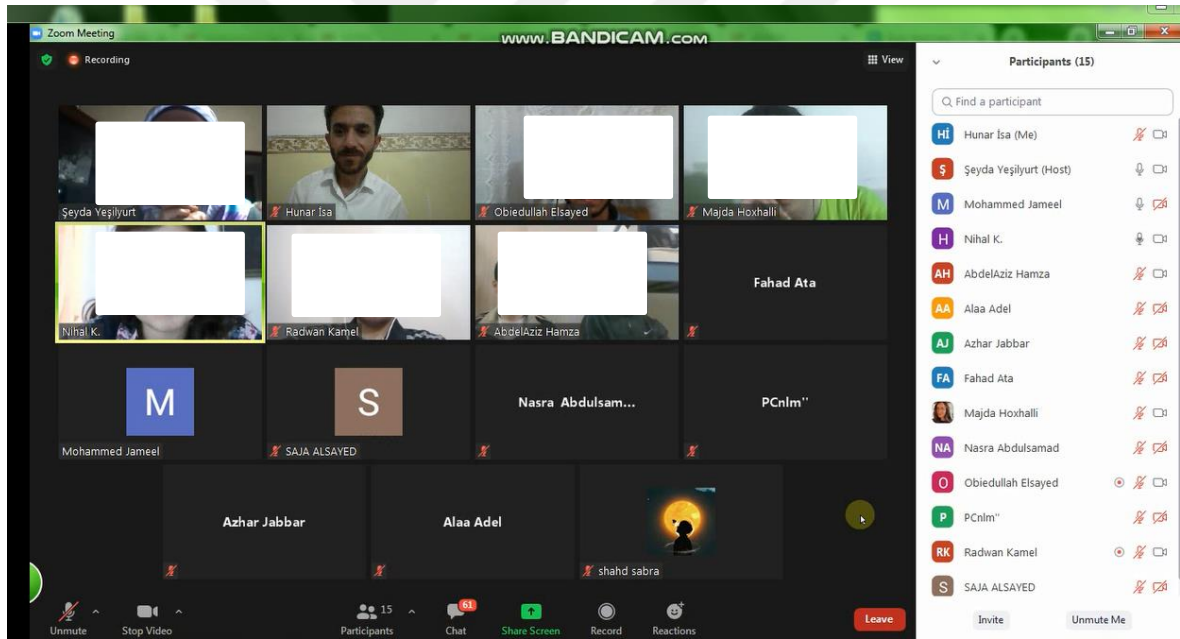
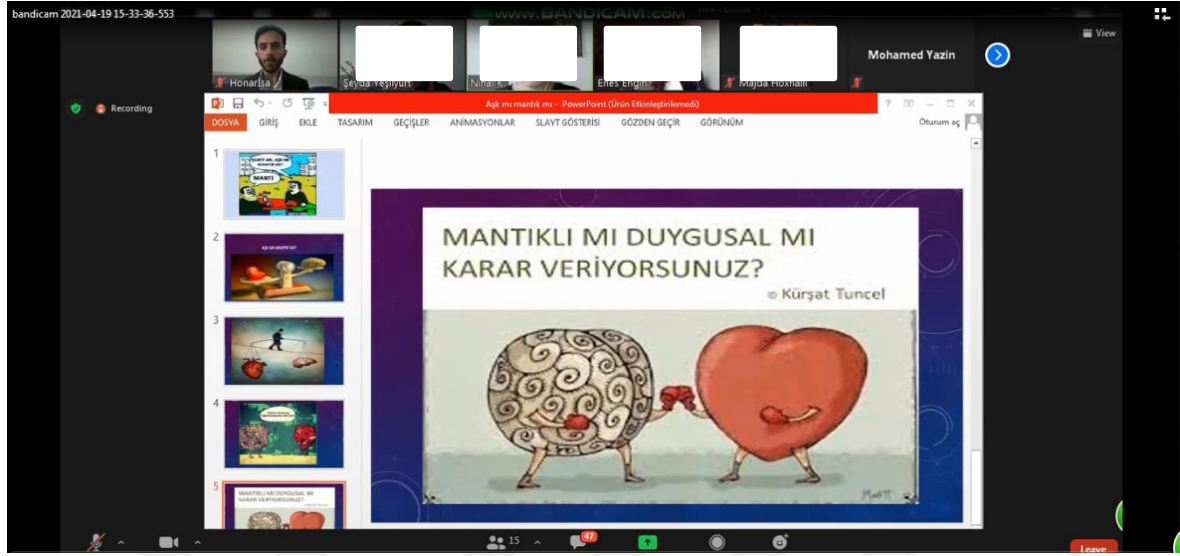
Cinsiyetiniz:

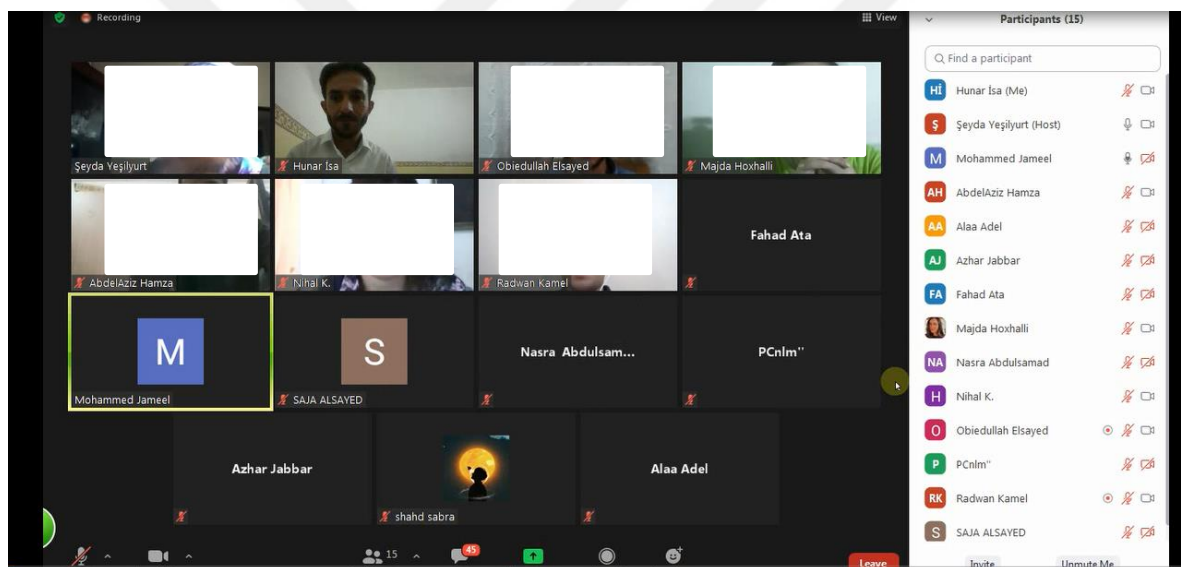
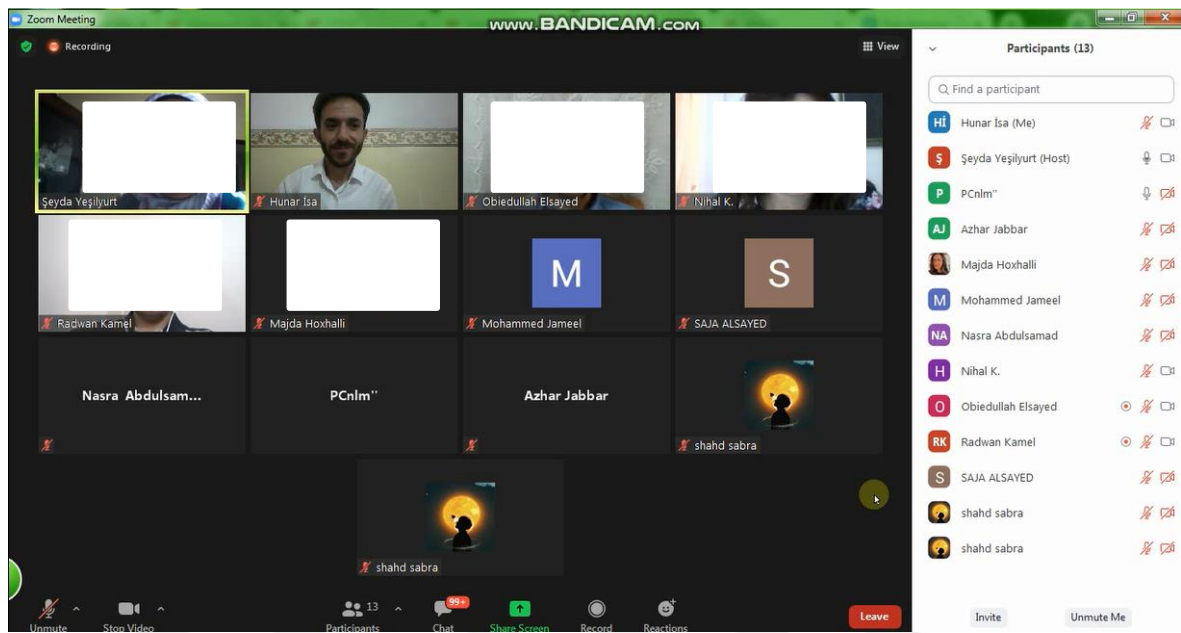
Ülkeniz:

Eğitim durumunuz:

Maddeler	Evet	Kısmen	Hayır
1. Bir konuşma yapacağım zaman kendimi gergin ve sinirli hissedirim.			
2. Konuşma sırasında düşüncelerim karışır ve şaşırırım.			
3. Konuşma yaptıktan sonra kendimi iyi hissedirim.			
4. Konuşmaya başladıktan sonra gerginliğim azalır.			
5. Konuşma yaparken ellerim ve sesim titrer.			
6. Konuşma metni hazırlamaktan hoşlanırım.			
7. Hazırlık yapmadığım zaman konuşmakta zorlanırım.			
8. Konuşma konumla ilgili soru soran olursa heyecanlanırım.			
9. Konuşma yaparken korku ve endişe duymam.			
10. Konuşurken kelimeleri yanlış telaffuz etmekten korkarım.			
11. Konuşma sırasında dinleyicilerle göz göze gelmek beni rahatlatır.			
12. Konuşmadan önce hazırlık yapmak konuşma sırasında beni rahatlatır.			
13. Konuşmamla ilgili eksiklikler kendimi gergin hissetmeme neden olur.			
14. Konuşma konumla ilgili materyaller olmazsa konuşmamı rahat sunamam.			
15. Konuşma yapmak için sabırsızlanırım.			

Ek-3. Uygulama Görüntüleri

Ek-4. Öğrencilerin Konuşma Metinlerinin Deşifreleri ve Kullandıkları Dil İşlevleri

01

“Merhabalar herkese ben ... 18 yaşındayım. Şimdi TÖMER öğrencisiyim TÖMER sonra inşallah tıp tamamlayacağım. Mantık ve Aşk birinci ikisi birbirlerini tamamlıyor ama bence akıl ve mantık tercih ediyorum. Çünkü akıl kararları gerçekçidir ve hiçbir iltifat yok. Yani evim mantık oluyor oldu ve aşk üzerine inşa edilmemiş bir sürü ev var. Ee sonunda karı koca arasında bir anlaşma olmalı mantık hocam, teşekkür ederim.”

02

Ben ... Yunanistan'dan 18 yaşındayım Gazi Üniversitesinde özel eğitim öğretmenliği kazandım böyle yani ben yani mantıktan gideceğim aşk diye bir şey daha önce bilmiyorum yaşamadım ondan dolayı bilmiyorum tam olarak aşkı nasıl olduğunu mantık daha iyi benim için yani mantık benim için daha iyi bir şey bir insan mantıksız hiçbir zaman yürüyemez bir şey yapamaz hep mantıklı projelerine ulaşmaya çalışır önce yani bundan dolayı daha iyi benim için aşk aşk ta olabilir ama bilmiyorum onu o kadar diye mantığı seçmek istiyorum mantıksız kimse yürüyemez bu hayatta bence. 5-6 yıl ilerisinde bilmiyorum değişme ihtimali daha çok yani inanıyorum kendime değişecek diye düşünüyorum şu anda mantık diyorum bilmiyorum ileride ne olup biteceğini

03

Evet hocam Teşekkür ederim hocam ben hocam yani ben hayatta hocam genel hayatta Yani ikisini çok önemli benim için normal hayatta yani çok mantık çok mantık kullanan insan yaşamıyorlar ve çok fazla duygusal insan yaşamıyor yaşamıyorlar.

Hatta bir özel söz beni karşılaştı o söylüyor aklında yani aklına biraz yani kalp yani yani Aklına biraz kalbine biraz duygu koy daha düzeltmek için ve kalbine akıllı koy biraz daha koy daha yumuşak için evet hocam yani ikisi çok önemli ama ama evliliği gelince yani aşk ve mantık bence mantık daha iyi aşktan daha iyi yani birkaç sebebi var çünkü bir şey aşk yani İslam'da pek çok serbest değil böyle evlilikten evlenmeden ilişki serbest değil

İslam'da bu birinci sayı ve birkaç araştırmalar yapıldı bu araştırmalar Mısır'da ve Suriye'de hep tüm örnekler tüm evlilik insanlar yani mantık evliliği mantık evlilik başarılı yüzde %90-95 oldu ama başarılı aşk evliliği aşk sadece %70 75 80 de 80 oldu

Hatta yani bir kişi söyledi aşk suresinde ödüller bedellerden daha yüksektir yani böyle daha yüksek oluyor sürpriz yapıyor bilmiyorum kadın erkeğe bilmiyorum her gün bir yere gidiyorlar mesela ama evlendikten sonra bedeller ödüllerden daha yüksek oluyor daha yüksek oluyor çocuklar oluyor sorumluluklar yükseltiyor çok yani Bilmiyorum biraz sorunlar daha çoğalıyor daha çıkıyor bu nedenle yani hemen ilişkiyi bitiriyorlar boşanıyorlar ve onun için ben mantık dedim evlilikten yani hatta biz babalarımız ya da eski insanlar hep böyle mantık yaptılar evlendiler o da çok mantık hocam doğru değil

04

Zaten aslında gerçek hayatımızda şu an bizim konumuz da aşk bir de mantık yani gerçekten maalesef iki bu konuda bizim elimizde değil insan yani aşık olur aşık olunca kör olur bir de mantıklı diyorlar ama bence ya da herkesin aşk ne zaman olur kimse bilmez kimse de bilemeyecek o yüzden bence sanki onu biliyoruz gibi ya da bir yerden gibi alıp alıyoruz gibi bir şeyleri mantıklı diyorlar ama şöyle düşünüyorum.

Hayır aşık olmadım ama şöyle düşünüyorum genel olarak biz ikisi de elimizde değil ne aşk ne de mantık elimizde değil o yüzden ben şöyle sadece eklemek istedim.

05

Evet hocam merhaba herkese merhaba. Ben Mısırlıyım 24 yaşımdayım gelecek sene Gazi Üniversitesinde kimya bölümünde yüksek lisans yapacağım

Yani aşk ya da mantık seçmiyorum hayatta aşksız ya da mantıksız yaşamak çok mümkün değil çünkü hayatımızda ikisi de çok önemli değil ama bence en önemli şey dengeyi sağlayabiliriz. aşk ve mantık hatta aşk sadece aşıklar için değil çünkü aile arkadaşlar arkadaş sevgisi var yani aşk görecelidir kişiden kişiye değişiyor az insan için aşk daha önemli ve bazı insanlar mantık daha önemli

yani ben ben bilmiyorum ama ikisini de ikisini ile önemli çünkü yani sadece duygusal pek çok önemli değil ve aynı zamanda mantık diyen çok sert oluyır her zaman her zaman mantık hayat yani ruhsuz.

06

Merhaba, ben ... Filistinliyim 25 yaşındayım makine mühendisiyim Gazi Üniversite Enerji Sistemleri bölümünde yüksek lisansımı tamamlayacağım inşallah

Ee aşk ve mantık konu hakkında yani bilmiyorum değişir yani bazen aşk ve bazen mantık ve bence ee mantık bir arada karşılaşmıyor yani ya mantığı seçerim sevdiğini bazı şeyleri vazgeçmek mecbur kalacağım ve tam tersi eğer ben aşk yoksa sevdiğim şeyleri seçersem o zaman bazı şeyleri seçmek zorunda kalacağım yani keşke mantık aşkla karşılaşır ama yani ben ben genellikle hayatımda mantığa uygun şeyleri sevmeyi öğrendim bu şekilde ikisini kazanırım yani bilmiyorum kolay değil ama yani bu her zaman yapmaya çalıştığım şey ve yani aşk daha önemli çünkü bize devam etmemiz için enerji veriyor yani bilmiyorum bazen aşk bazen mantık.

07

Merhaba hocam

İyiym nasılsınız? öncelikle Ben ... Sudanlıyım 18 yaşındayım şimdi sadece TÖMER’de okuyorum ama gelecek yıl inşallah Gazi Üniversitesi’nde tıp okuyacağım.

Bu konu hakkında her insanın içinde beynin ve kalbinin arasında mücadele eder ve bu mücadele gerçekten zor öncelikle ben en iyi bir şekil hem aşk hem de mantık kullanmalıyız Yani bazı konular için mantıklı fikir ihtiyaç var ve bazen aşk düşünme kullanmalıyız bence başarılı insanlar aşk ve mantığı dengeler yani mesela benim hayranım Muhammed Peygamber gibi yani onun eşleri ile sevgili ve nazik şekli ilgileniyor çocuklar ile oynuyor ama siyaset savaşlar bu şeyler gibi için mantık kullanıyor

Yani ben şöyle düşünüyorum senin özel konular için mantık kullanmalıyız benim konular nasıl söylüyorum benim eğitim için benim yani şeyler için daha mantık tercih ediyorum

ama insanlarla ile konuşuyorum ve ilgileniyorum daha duygusal bir şekil yapıyorum ben biraz duygusal bu yüzden aşk mantıktan daha tercih ediyorum duygusuz insanlar ile hiç alışmıyorum mesela ben söylesem ki bu kişi yardıma ihtiyacı var haydi ona yardım ederiz duygusuz insan söylüyor ki neden bu benim problem değil kendi kendini çözer bu insanlar bence en kötü insanlardır dünyada bu şekilde düşünüyorum.

08

Evet hocam hocam şimdi bu konu aşk ve mantık konusunda hatırlıyorum eski Türk filmleri vardı İbrahim Tatlıses filmleri ne bileyim Battal Gazi filmleri bunların bütün filmleri aynı senerayosu böyle yani bir fakir oğlan bir zengin kıza aşık olur ya da fakir kız zengin oğlana aşık oluyor bu filmlerden anladım şimdi de hatırlıyorum fakir olan yani erkek ya da kız fakir olan o mantıksal düşünüyor çünkü onun daha çok ihtiyacı var maddesel şeyler ihtiyacı var yani paraya ihtiyacı var ama parası olan zengin olan daha çok daha da aşka düşünüyor aşka daha odaklanıyor çünkü onun ruhsal ihtiyacı olan aşk. çünkü parası var. bu yüzden hocam yani ikisini de dengelemek lazımdı aşkla mantığı da evet hocam

İhtiyacına göre yani mesela şimdi hocam ufak bir örnek getireyim şimdi bir çoğumuz oruçluyuz bugünlerde. birimiz susamış eğer karşımıza su koyarsan ekmek koyarsan hangisine gider tabii ki suya gider çünkü suya ihtiyacı var ve insanlarda böyle Maddesel imkanı varsa tabii ki gider ruhsal ihtiyacına ruhsal ihtiyacı da o da aşktan ben normal hayat örneği geçiriyorum ben hatta gerçek hayatta böyledir ne araştırma ne de bilmem ne.

Ben normalden konuşuyorum evet hocam aşkın da başka yönleri var taraflarda var ailemizi sevmek bilmiyorum konuyu ait mi ait değil mi konuşmak istersem Evet çok güzel olacak şimdi biz eğitim alıyorsun uzaktan eğitim alıyoruz gerçeğe baksak bütün sorunumuz eğitimde değil eğitimi doğru düzgün alıyoruz ama gerçek sorunu sosyal mesafe de şimdi mesela öğrencileri arasında sosyal mesafe var daha uzak oluruz birbirimizden

Günde 5 saat daha fazla bilgisayarın karşısında oturuyoruz aileden de uzak oluyoruz o yüzden sosyal sosyallikten daha uzak kalıyoruz bunun için ve mantıksal da düşünemiyoruz yani birçoğumuz mantıksal düşünmüyoruz Ama eğer eğitime baksak doğru düzgün eğitim

alıyoruz ama bugün sorunumuz ruhsal ihtiyacımız da daha fazla mantıksaldan bir dönemde Hatta yani Corona virüsünün en büyük etkisi de sosyal mesafe koymaktır Çünkü ruhumuz ruh da ölünce mantıkta düşünmez yani bakıyor enerjimiz kalmaz hiçbir şey enerjimiz kalmasın hatta bir bakıyoruz ödevleri yapmaya enerjimizi kalmıyor ruhumuz bu şekilde ölüyor yavaş yavaş Normal hayattan konuşuyorum ben araştırma değil bunlar.

09

Ben ... Mısırlıyım 20 yaşındayım şimdi Türkçe okuyorum inşallah gelecek yıl Eczacılık Fakültesinde Gazi Üniversitesinde okuyacağım herkese merhabalar

Mantık her zaman doğru değil her şeyi mantığa bağlı değildir yani bazen mantık her durumda her zamanda olmamalı bazen duygular harekete geçirmelidir yani mantığın tanımını hakkında Konuştuğumuzda bu çoğu zaman açıkça düşünmek doğru seçim yapmak anlamına gelmez Çünkü mantığı kullanmak bazen temel özel fikre veya bakış açısına veya doğru seçmek anlamına gelip yani

Bir rivayette gördüm. Bu yani 18. yüzyılda Avrupa'da sanayi devrimi sırasında kız o bir kız var yani 1 kişi seviyor ama o kişi ikisi birbirine aşk var hem de o bir insan yani ama babası itiraz etti çünkü yani biz artık maddi düşünüyoruz O diğer kişi tercih etti. Çünkü o diğer kişi Hem para hem de Yani bu nedenle müsaade etmez Bazen bu durumlarda düşüncelerin değiştiriyorum artık değil artık mantıklı düşünmüyor biraz duygular hareket etmeli. yeni dünya maalesef yeniçağda artık aşkın değeri ve gerçek eskisi gibi değil hatta bazı insanlar anlayamaz maalesef aşkı bir kişi mesela Bazen sadece seviyorum diyor. hem aşk hem mantık iki ucu keskin kılıçtır ya Doğru kullanırsan faydalanırsın ya da onu nasıl kullanacağını bilmezsen o sonra seni keser.

10

Benim adım ... Ben Türkmenistan dayım 18 yaşındayım TÖMER'den sonra ODTÜ'de öğreneceğim işletme bölümü.

Bence ilişkilerde aşk ve mantık ikisi de önemli bence uyumluluk ve mutluluk insanların arasında ikisi de önemli mesela uyumluluk önemli uyumlulukta yaşam öncelikleri önemli mesela 5 yılda sonra kendimizi nerede görüyoruz. bunda uyumlu olmanın gerçekler mesela biri çöplükte yaşarken diğeri temiz bir insanken rahat mı? veya biri randevuya zamanında gelirken diğeri sürekli olarak iki saat geç mi kalıyor?

Bunun dışında temel amaçları insanların temel inançları değerleri ve bunların hepsi önemini uyumluluk hakkında konuşurken uyumluluk mantık gibi demek istediğim aşk aşk ise iki insan bir arada olduğunda mevcut olan duygusal bağı temsil eder. büyük derecede aşık olduğunda güçlü bağlantı birbirine sıcak duyguları çıkarıp ortaya ortaya çıkarabilir 2 kişinin birbirini daha iyi hissettirmek devam etmeli

mesela aşkta ne önemli olabilir eşin şakalarınızdan gülme şekli veya ona nasıl yardımcı oluyor Sadece nasıl hissediyorsunuz keyif alıyor musunuz? Bunların hepsi önemliydi demek istediğim ilişkilerde mutluluk ve uyum önemli aşk demek istedim kimya aşk demek istediğim. ikisi de önemli ama aşk ilişkilerin başında daha önemli. Ama uzun süreli ilişkilerde mantık daha önemli.

11

Bence Aşk en önemli çünkü aşk hissetmek demek yani insanlar bir şey yapıyorlar ve o hissediyor yani düşünüyor ki bazen düşünebilir ki o çok doğru değil ama öyleyse diyorlar Çünkü yani bizim düşüncelerimiz çok değişiyor yani ben bir gün bir şey düşünüyorum sonra başka bir şey düşüneceğim Çünkü biz büyükken şeyler bizim için değişiyor ve bazı şeyler için pişman olabiliriz ama en güzel şeyler hissettik en doğru bir şey ben bu konu aslında böyle düşündüm ki bir insan seviyorsun yani aşk varsa o zaman onun için kötü zamanlarda kalabilirsin ama eğer mantık varsa bir şey oluyorsa o zaman da sen gidiyorsun bence bu çok yanlış bir şey eğer aşk varsa mutlu bir aile kurabilirsin bu yüzden boşanma mümkün daha az ben bu düşünüyorum

ben Mayda, Arnavutum 18 yaşımdayım Gazi Üniversitesinde inşaat Mühendisliği okuyacağım Ben aşk savundum. Çünkü ben genellikle çok duygusal bir insanım yani şeyler hissetmek ile yapıyorum hareket ediyorum.

12

Hocam doğru konuşmak gerekirse kötü değil onun artıları var avantajları var ama Eksiklikleri de var yani bana göre uzaktan eğitim ders çalışmak için daha iyi olabiliyor zaman yönetimi konusunda zamanlarınızı daha iyi bir şekilde yönetebilirsiniz çünkü hep evdesiniz

ondan sonra tabii ki TÖMER veya TÖMER demeyelim de sınıf ortamı genel olarak güzel bir şey hatta bazen de öğrenmek için daha etkili olabiliyor Ama bazen de olmuyor bunun için bence kötü çok kötü demeyelim ona haksızlık etmeyelim Aslında biz ilk başladığımızda çok kötü gidiyorduk mesela sınav sisteminde sorun vardı Hala da olabilir bilmiyorum okulda da hep sınavları sorun oluyor kopya çekme olayı ve sınav sistemi iyi olmuyor haksızlık ediyor bize ders çalışırsın ama sınav soruları ve sınav sistemi bu çalıştığın şeylere göre olmuyor çünkü onlar da ona yüz yüze gibi yapamıyorlar orada problemler var yani çıkabiliyor Ama dediğim gibi ders çalışmak için şu an bu korona döneminde daha sağlıklı olabilmek için uzaktan eğitim daha iyi olabiliyor Yani bizim şimdi durumumuz uzaktan eğitimi gerektiriyor şu an biz yüz yüze eğitim görürsek daha kötü olabiliyor veya olabiliyor değil ben kötü olmasından eminim Çünkü vaka karartacak veya ve Aslında insanın sağlığından hayatından hiçbir şey önemli değil Ben korona oldum. korona olduğumda Ekim ayındaydı ODTÜ'ye başladım ilk hafta sonra korona oldum bir arkadaşım korona oldu bulaştırdı. Sağ olasın Hocam ben özellikle size selam söylemek için geldim ama Obeydullah dedi Nihal Hoca var bugün sizi görüp selam söylemek istedim dediğim gibi ben korona olduğumda şunu hem düşünüyordum durumum daha ağırlaşıyorsa tabii ki her şey Allah'ın takdiri bu korona yüzünden ölenler var şimdi bizimki iki seçeneğimiz ölmek mi yoksa uzaktan eğitim mi tabii ki o seçenek bu kadar kötü değil ama öyle bir seçeneğimiz olabiliyor sadece ölmemiz değil sevdiklerimizin

ölmesini yoksa sınıfta eğlenmek mi yani bunu düşünmemiz gerekiyor bence ve bunu düşünürsek uzaktan eğitim dört dörtlük görünecek gerçekten .

13

Merhaba hocam

nasılsınız

önce hocam ben tanışmak istiyorum sizlerle Ben Ferhat Ata Hindistanlıyım 16 sınıfta aynı seviyede öğreniyorum ama hocam özür dilerim benim konuşmam Obeydullah ve Majda gibi iyi değil

eğitim uzaktan benim için şu an faydalı çünkü pandemi var benim ülkemde çok kötü bir vakit geçiyor burada çok insanlar bir ayda çok insanlar vefat ediyor hocam uzaktan eğitim avantajlar var önce avantajlar benim için hocam uzaktan eğitim benim için faydalı çünkü pandemi var

ikinci hocam online eğitim hocalar çok yönetimli kullanıyor her şey hocam benim için Ben - 9 sınıfta orada tüm hocalar çok çalışıyor ve her zaman bana yardım ediyor ama hocam ben sınıftan geçemedim çünkü ben bu ayda hastaydım bu yüzden ben çalışmadım sınavı geçemedim ama şimdi Nihal hoca var bu defa b1'i geçerim inşallah

Ama hocam uzaktan eğitim internet biraz zaman kötü ve biraz zamana ihtiyacımız var çünkü çok farklı farklı ülkelerde öğrenciler var her sınıfta Hocam ben her gün Türkçe film izliyor dizi izliyor müzik dinliyor hiç kimse konuşmuyorum Çünkü hocam çevrede yok bence dil kursu için yüz yüze sınıf önemli uzaktan eğitim biraz zor olur dil öğrenmek için problem değil biraz daha pratik lazım öğrenmek için ama Türkçe iyi bir dil benim için biraz kolay çünkü çok kelime var ben aynı daha önce biliyordum Arapça gibi Türkçede çok Arapça kelimeler var

Yok Arapça bilmiyorum ama burada Hindistan'da Müslümanlar var çok Arapça kelimeler kullanıyor Bu yüzden Evet ben biliyorum Biraz

elektrik ve elektronik mühendisliği okuyorum Gazi'de

teşekkür ediyorum hocam,
ben de memnun oldum.

14

İyi akşamlar herkese

Selamünaleyküm Bütün hocalar

Öncelikle çok zor bir süreç içindeyiz sizinle çok zor bir şartlar çalışıyorsunuz ben biliyorum evet ben biliyorum aslında Şeyda hocam katılmıyor uzaktan eğitim zaten ama ben tam tersi

Evet çünkü uzaktan eğitim ne zaman istiyorsan girersin istemiyorsan her yerde bağlantı var yani katılıyorum çok güzel bir şey ama ben farkındayım Eskiden Türkiye'de bir kurs arıyorum bilmiyorum bu sistem yeni Türkiye'de ya da eskiden bu sistem oluyordu

Çünkü Batılı ülkeler diyor sınıf sistemi eski bir sistem bilmiyorum Asya ülkeleri ve Afrika'da geri kaldı ülkeler biraz zor oldu bu

Sanırım son 1 yıl buçuk Arap ülkelerindeki Afrika'da hepsi zor bir eğitim ortamı uzaktan eğitim

Evet ben katılıyorum ama internet problemleri o da çok zor ayrıca sınav zor zor bir şekil geldi çünkü sistem üzerinde her şey yazdım gitti veya sistem kaydedilmiyor Bu sorunlar inşallah bir daha yaşamayız

Böyle düşünüyorum bilmiyorum şimdi nasıl yapacağım şaşırdım

15

Yani ben belki o kadar sıkıntı yaşamadım çünkü yani başlangıçta çok memnundum Çünkü ailemde kaldım ben hala kendimi çocuk gibi görüyorum o yüzden ailemle kedimle kalmak istedim ama sonra sıkıcı hale geldi insanlar çok görmüyorum sürekli odamda kalıyorum gerçekten insanları görmeyi özledim yani pandemiden sonra şükürler olsun demeyi öğrendim. Çünkü durumumuz dünyadaki milyonlarca insandan daha iyi olduğunu biliyorum yani bazı insanlar işinden ayrılan insanlar varmış bazıları okuldan bıraktı ben

gerçekten benim durumum çok iyi o yüzden şikayet etmiyorum ama sevdiğim hatırlıyorum Bir daha istiyorum Bilmiyorum belki ben yani o kadar sorumluluğum yok söyledim yani size biz bu durumda ilgilen elimizden bir şey gelen bir şey yok elimizde bir şey değil Siz de çok çalışıyorsunuz gerçekten biz için motivasyon vermek için çok iyi şeyler yapıyorsunuz ama biz hala sıkılıyoruz ama bilmiyorum yani inşallah bitiyor inşallah normal hayatta dönecek herkes

16

Hoş bulduk hocam

Evet Öncelikle kendimi tanıtayım benim adım Muhammed

şu an gerçekten uzaktan eğitim konulu konuşsam Evet belki de evde bir hayat var olabilir ama ya da şu an zor durumda çıkıyoruz ama hepimiz TÖMER'de olmalı ve yüz yüze olması gerekir Çünkü bir dil ve öğrenirsek yüz yüze daha iyi ama malum durum fırsat vermiyor gerçekten o yüzden benim için uzaktan eğitim belki bazı arkadaşlar için fırsat görüyorum çünkü bazı arkadaşlar dışarıda çalışıyor aynı zamanda bir şeyler okuyorlar diyebilirim Aynı zamanda şu an Bizim durumumuz da gerçekten sadece bir dil öğreniyoruz 24 saatte 7, 6, 4 saat ders alıyoruz Diğer kalan vakit başka bir şey yapmıyoruz gerçekten şimdi sorun TÖMER'de sorun değil Bir sorun varsa üniversiteye başladığın zaman herkes kendi bölümüne başladığı zaman belki daha zor bizim için gelebilir çünkü birkaç öğretmenler var Bir kaç ders var birkaç ödevleri aynı zamanda biliyorsunuz uzaktan eğitim bazı olumlular var olumsuzluklar da var sorunlardan bir tanesini vereyim yani bazen internet kesiliyor Bir yandan dersten düşüyorsun zamanında bir zorlukla çekiyorsun ama gerçekten yapacak bir şey yok Elimden geleni gerçekten bizim öğretmenler yapıyor benim için belki bir fırsat olabilir bazı arkadaşlar işine de gider

İnşallah kısa zamanda bu coronadan kurtuluruz ve Yani bizim için bir başlangıç olur Çünkü gerçekten eskiden ve okuldayken diyoruz okuldayken de diyoruz ne zaman tatil olur Ne zaman evde bir şeyler öğreniyoruz Ama gerçekten şu an bir şeyler oldu Sanki bizim dualarımız kabul etti mesela Vallahi arkadaşlar Yurtdışından var Herkes kendi

ülkesinde Ben şu an Ankara'dayım malum herkes yasak her yerde yasak geçenlerde yasak vardı ev gerçekten evde çıkamıyoruz o yüzden Türkiye'de olsa da Türkiye'nin dışında olsa da gerçekten hiçbir fark yok madem uzaktan eğitim ile bir şeyler öğreniyorsunuz

Evet bazı zor olabilir hatta konuşma zamanı da belki zor olabilir Türkçe öğrenen arkadaşlar ben gerçekten ben Türkçe uzaktan eğitimde başladım Ekim'den beri

Somaliliyim Ben şu an ben bir yıl buçuk Türkiye'deyim Bence Türkçe öğrenebiliriz herkes öğrenebilir Ama gerçekten ben de uzaktan eğitimde var zaten herkes gibi uzaktan eğitimden korkuyordum nasıl Oralar nasıl ama şimdi ağlamak yerine çözüm bulmalıyız gerçekten şöyle düşünüyorum

inşallah uzaktan İnşallah sadece TÖMER'le olur vallahi ya da gelecek kurtulacağız yeni bir başlangıç olur bizim için yüz yüze başlayacak inşallah şöyle düşünüyorum

Çünkü gerçekten şu an biz şu an çok sorun görmüyorum Sadece bittiği öğreniyoruz 24 saat çalışmalı çaba devamız gerekir ama ileride kendi böyle Veli başlayacaksın vesaire çok iş olacak biliyorsunuz o yüzden uzaktan eğitimle gerçekte bir sorun yok diyebilirim sağ olasin Hocam bizim öğretmenler 24 saat WhatsApp'tan bize cevap veriyor bize yardım ediyorlar .İnşallah bakarız ileride nasıl olacak ama bence uzaktan eğitim mi alışmalıyız gerçekten Ben diş hekimliği okumayı düşünüyorum

Ben TÖMER'e hemen başlamadım yalnız gelmedim ailemle geldim Türkiye alışmamız gerekir Biz o yüzden birkaç ay benden aldım Ondan sonra zaten YouTube'da birkaç gramerler birkaç şey gördüm Gazi Üniversitesi gerçekten arkadaşlar tavsiye etti Ankara Üniversitesi'nde okudum sadece koluna geldiğinden beri abi bittikten sonra A2'ye Gazi Üniversitesi'nde başladım o yüzden belki biraz geç oldu ya da

şu an nasıl da küçük arkadaşım var Biz normalde 4 kardeşiz normalde de 2 kardeşim bir de iki küçük kardeşim var

herhalde evde şu an tek ben Türkçe konuşuyorum Çünkü küçük kardeşim var o da bizim gibi TÖMER İngilizce hazırlık okumaya başladı şu an o da mezun oldum o yüzden herkes kendi istediğin dili ile uğraşıyor şu an diyebilirim sadece ben evde Türkçe konuşabiliyorum

sadece sabretmeliyiz ve dizileri izlemeliyiz arkadaşlarıma tavsiye ederim gerçekten çok faydalı şöyle düşünüyorum.

17

Uzak eğitim değiştirmiyor lakin çözümleri bulmak lazım ben uzak eğitim ve avantajları ve dezavantajları konuşmuyorum şimdi yüz yüze bile eğitim almak bir fırsat sanırım olmayacak Eğer böyle olursa çok iyi olacaktı ama sanırım yok biz öyle devam edeceğiz bu nedenle yani bir çözümleri bulmak lazım Çok sıkıntılarla karşılaşırsınız öğrenciler derse gelmiyor işlerini yapmıyor Bazen yani vakit çok dar sizin için hem bizim için evet çok sıkılıyoruz Lakin yani dedim ki yüz yüze derste TÖMER’de uzun süre kalıyoruz saat 9’dan 5’e kadar sanırım.

18

Merhaba hocam

bence uzaktan eğitim tabii ki en iyi değil ama şöyle insan ne oluyor şartlara göre hareket ediyor biz şöyle düşünüyoruz insan online oyunlar ile çalışıyor yani şu hoşuma gidiyor online olarak oyun oynamak yani dışarı çıkmıyor zaten ama bilgisayarda çok şey yapıyor veya uzaktan eğitim veya online eğitim istemiyor neden?

Bence insan yani bu iş veya iyi eğitim için tembel oluyor ve düşünüyor ki ben şimdi şikayet etmek istiyorum çünkü bu bana hoşuma gitmiyor tamam ben biliyorum ki uzaktan eğitim yorucu olabilir dersler bitince o zaman biz yorgunuz başımız ağırabilir ama ne yapar bu durumdayız bundan başka bir çözüm yok biraz yalnız hissediyoruz ben sizi çok tanımak istiyorum buluşmak istiyorum Ama ne yaparsınız eğer biz Türkiye geliyorsak O zaman durum daha kötü olabilir Çünkü orada virüs var hastalanabiliriz bir ihtimal var sonra sonra tamam bu uzaktan eğitim oldu ama biz bu yoksa biz ne yapacak boş gidecek zor oldu ama gitmedi yani yaptık bu kadar başarılı olmalıydı ama yine de yaptık sadece 2 ay kaldı ve biz bunu bitirdik şimdi siz düşünüyorsunuz ki sadece evde kalacaktık Gelecek yıl bunu yapacaktık sonra yüz yüze eğitim yapmak için ben şöyle de söylemek istiyorum

ben bu cuma doğum günüm var yani 19 yıl olacağım ama inşallah ben bu doğum günümü sizler Kutlaymayı düşündüm çünkü öyle yani ders başlamadan önce öyle dediler ki Mart ayında geleceğiz Ben tüm şeyler yaptım yani sonra yaparız olsun

Yani ben Türkiye'de olsam orada ailem yok akrabalarımı yok çok yalnız olacağım ama insan her şeyi yapabilir şartlara göre.

19

Tamam şimdi başlıyorum bir zamanlar öğrenciler sadece az bilgi almak için uzun bir mesafe kat etmeleri gerekiyor Günümüzde ise sadece bir düğmeye basarak fazla bilgi öğrenebiliriz Bence bu uzaktan eğitim gücüdür

uzaktan eğitim koronavirüs yüzünden bu kelimeyi çok duyuyoruz Ama bu çok yeni bir şey değil Çünkü yıllar önce başladı dünyada birçok sanal üniversitesi var yüz yüze derslere katılamayanlar için hatta koronadan önce

Bence uzaktan eğitim için olumlu ve olumsuzluklar Ben uzaktan eğitimden çok memnunum çünkü ailemle otururken ders yapabilirim Ayrıca dersler üniversitenin sitesinde mevcut her zaman herhangi saat izleyebilirim Ayrıca birçok şeyler Zamanı boşa gitmiyor otobüse binmek kıyafetleri bir hazırlamak gibi şeyler yani diğer tarafta her öğrenciler için durumumuz farklı Mesela bazı öğrenciler için evlerin kalabalık ve bazen görüntülü bazen dersler boyunca kameraları açıkken Anneleri ve kardeşleri çok sesli oluyor mesela küçük kardeşler var da onlar ağlıyor sürekli nasıl Dersler boyunca öğrenebiliriz Bu şekilde düşünüyorum Ayrıca arkadaşların dediği gibi bazı öğrenciler için internet problemi var bence uzaktan eğitim sıkıcı bazen yani

Ben özlüyorum gerçekten ama her sıkıntıya rağmen bu kurs bu TÖMER şimdiye kadar gayet gidiyor hocalarım çok çaba sarfetti Şeyda hocam ve Diğer hocalar için çok memnunum teşekkür ederim.

20

Evet çok teşekkür ederim teşekkür ederim bütün hocama çok teşekkür ederim

Maşallah çok bilgiler söylediniz benim için eğitim uzaktan eğitimden memnunum gerçekten yaşamımızı koruduk bu uzaktan eğitim almasaydık sonra pişman olacaktık bu hem de hocam yani ülkelerden uzak eğitim tabii ki hocam insan mükemmel bir şey yaratmıyor her zaman bir eksik var bir eksiklik var ve eksiklik her zaman çözmeye çalışmalıyız yani onu çözmeye çalışmalıyız yani mesela ben de çok internet kesilirken zorlanıyorum elektrik kesilirken zorlanıyorum ama bunlar her zaman çözmeye çözüm bulmaya çalışıyorum ve size hocalarım çok teşekkür ederim çok zamandan elimizden gelen şey yapıyorsunuz gerçekten bu şey ben fark ediyorum mesela maşallah hocam böyle güzel konuşma kulüpleri hazırlıyorsunuz farklı sınıflarda mesela Esra hoca ile sunumlar yapıyor böyle hareket yapıyoruz çok teşekkür ederim hocam hiçbir eksiklik kalmadı çok şükür memnunum hocam şükür ben başka uzak eğitim denedim gerçekten farklı yerlerde sadece ders ses kaydı olarak ve Power Point olarak gönderiliyor sadece saat 2'de Hoca PowerPoint gönderiyor ve yanında bir ses kaydı gönderiyor sadece bu ders öğrenciler için öğrenciler YouTube'da sitelerde farklı sitelerden öğrenmeye çalışıyorlar çok kötü bir şey bence ben başladığımızdan beri gerçekten çok teşekkür ederim . arkadaşlarım çok şey dedi ya çok çözümler söylediler.

Konuşma Dersleri

Konu: Tarihi binaların Modernize Edilmesi

21

Evet hiç çıkmadım biliyorsunuz yasak var bir şeye ihtiyacın varsa markete gidiyorum

Hocam ben şimdi Ezel diziyi izlemeye başladım

Evet hocam Var tabii ki

var hocam Evet yani bazıları Şimdi şey olmuş müze olmuş en fazla şimdi kafeler kullanıyorlar

Ben de hocam Ben de hocam Zuhale'e katılıyorum

Eğer şu bina tarih yerler ve binalar çok değişmiş tamir edilmişti ilginç ve tarihi yerler kalmadı yani şu yerde
Genelde eski mahalleler
En fazla Bağdat'a ne Necef'te var

22

Günler iyi geçti biraz sıkıcıydı
ailemle gittik, mototourumuzu yıkadık
Yeğenimle oynadım Dizi izledim
Evet hocam Ama onların tüm binaların İsimlerini bilmiyorum ama var çok var
hocam genellikle misafirler gelir Gezer içindeki manzaraya bakıyorlar
Bunu tam olarak bilmiyorum ama açıkçası ben böyle bir binaya gitmek isterdim
Aslında ben de bu konuya sıcak bakmıyorum yani arkadaşlarım var katılıyorum ancak yıkılmak üzere bir tarihi mekanı restorasyon yaparak bir restoran haline getirmek iyi bir şey bence çünkü zaten yıkılacak

23

Evet hocam merhaba iyiyim hocam teşekkür ederim sen nasılsın hocam
Hayır hocam ben az konuşuyorum
tatil günleri çok sıkıcıydı Çok sıkıldım ben
Hocam Somali'de pek çok tarihi mekanlar yok ama birkaç yerde var
Tamir edilmişlerdir ama müze Restoran öyle olmamış
başka yerler var Hocam mesela benim okuduğum Okul Eskiden eski bir tarihi askerler evi askerlerin olduğu yer sonra okul yaptılar Eskiden askerler kullanıyordu Ama şimdi okul oldu

24

Merhaba hocam iyiym hocam. Siz nasılsınız şimdi Saat 12

Her zamanki gibi bazı misafirler geldi

Evet hocam duyuyorum

Evet hocam tarihi binalar burada var ama bazıları yok oldu

Efendim hocam

Evet hocam şimdi geldi

Tamam hocam şimdi beni duyuyor musunuz

Tamam hocam Şimdi tekrar söyleyeceğim dediğin gibi Afganistan'da tarihi binalar var ama tarihi boyunca savaşların boyunca bazıları yok oldu ama buna rağmen de var.

Birkaç tane müze gibi oldum bir tanesini yeniden tamir ettiler ve şimdi hem otel gibi kullanıyorlar hem de tarihi günleri orada kutluyorlar insanlar. Bazen hocam modernize ederek etkili olabilir. Çünkü bazı insanlar tarihle ilgili ilgilenmiyorlar ama Otel Restoran yaparsa başka şeyler başka şeyler olduğunda insanlar oraya gidiyorlar ama bence tarihi yerler tarihi kalsın daha iyi

25

Merhaba spor yaptım Türkçe filmle izliyordum

Evet hocam duyuyorum

Evet hocam tabii ki var Ukrayna'da insanlar tarihi binalardan yerleştiriyorlar ve karşı binalarda restoranlar ve kafeler yapıyorlar benim için bu çok güzel çünkü ben tarihi binalar Yerler çok seviyorum

Ülkenizde bulunan ilginç binaları sınıf arkadaşlarınıza anlatınız.

026

Hindistan'da yeni Delhi'de bir yapıdır Aslında bu ibadet hanesidir ama herkes buraya gelebilir ziyaret edebilir Ayrıca Aslında çiçek şekline benzeyen için çok önemli ve Cazibe

geldi 34 metreden daha fazla yüksekliğe sahiptir 9 kapı var. Çiçeğe benzer bunun için biraz farklı aslında internete ibadethane diyordu ama aslında ibadethane amaçlı kullanıyorlar

27

Bu baş aşağı ev Ivano-Frankivsk'te var

Ukrayna'da Ivano-Frankivsk'te

Bu Turist için bir ev

28

Samarra minaresi Irak'ın Samarra şehrinde Abbasi döneminde Mütevekkil halife tarafından yapılmış

848-851 seneler arasında yapılmış

tuğla ve kerpiç malzemeleri kullanılmıştır

Minarenin Delilo oğlu Yakup mimari tarafından inşa edilmiştir minarenin yüksekliği 52 metre Minaresi 5 katlı yapılmıştır minarenin devamında büyük bir cami var Mütevekkiliye Cami

Samarra minaresi Abbasi Devleti döneminde eşsiz ve mükemmel bir bina kurmuşlar bu kadar

29

Bu bina Astana'da yapılan bir merkez gibi

içinde mağazalar da restoranlar var mı lokantalar var eğlence merkezleri var

adı Han Şatır

Han Şatır'ın 5. katında bir çeşit toprak var o toprak Maldivler'den getirilmiş

6 Haziran 2010 yılında yapıldı

sıradışı bir yer bence çünkü uzaydan gelen araç gibi.

30

Hocam bizim ÷lkemizde Şiraz şehrinde bir büyük çok eski yer olmuş adı Perspolis

Yıllar önce bu bina yapılmış

Şimdi müze gibi kullanılıyor

Ve bazı parçaları Londra ve New York müzelerine götür÷ldü

31

Nasıl yaptılar yani ilgimi çekti çok güzel bir bina

Ben sadece fotoğrafını gördüm Dediğin gibi şimdi baktım

Konuşma dersi

Zaman makinesi

32

Bir şair görmek istiyorum onun adı Mütenebbi

O adam şiiri çok güzel yazıyor ve mücadeleci bir adam

33

Bence ben büyük atalarım babam dedem ailem Onlarla konuşmak isterim çok seviyorum

Ben de Kruş Perspolis o dünyanın başkentini yapan adamı görmek istiyorum

34

Ben Einstein görmek istiyorum Onunla konuşmak istiyorum çünkü benim için bu odam

çok enteresan ve insanlar için birçok çalışma yapmış

35

Eğer geçmişe gidebilseydim İbni Sina onunla çok tanışmak isterdim açık kitaplar

yazmıştım hakkında çok eski yönleri var Nasıl birisi tedavi edilir

Konuşma Dersi

Sunumlar

Konuşma Türü: Hazırlıklı

36

Konu: Obezite

Obezite, obezite de bir hastalıktır onu anlatmak istiyorum size hedefler içinde

Ben sunumda obeziteyi tanımlayayım size tamamlayacağım

obezitenin sağlık ile ilgili sonuçları tanımlayın

obeziteyi azaltmaya yönelik stratejileri açıklayın

obezitenin sonuçlarının nasıl azaltacağını açıklayın

ve sonunda sağlığı geliştirmeye yönelik stratejileri açıklayın

Normal ağırlık 18,5 ila 24,9'dan başlıyor fazla kilolu 25-29.9'a kadar

fazla kilo 25'ten başlıyor 30'a kadar biz biraz fazla kilolu oluruz

ve obezite 30'dan başlıyor 30'dan fazla ise bir obezite giriyoruz Ve bu çok ağır bir durum

Bunu düzeltmek yapmalıyız

Şimdi obezite nedeni kendi içinde endişe verici çoğu kanser ortamda meydana gelebilmektedir

Giderek daha fazla kilolu oluruz

Gelir arttıkça ilgi alanı artar nasıl yediğimizde de küresel bir değişim var daha fazla tuz daha fazla yağ ve daha fazla şeker yiyeceklere ne kadar çok işlersek sorun o kadar Yani vücudumuzda sağlıklı kalmasına yardımcı olan vitaminler ve mineraller bir azalma var

bir de Bir de şimdi obezite vücudumuzda ne yapar daha fazla insan çok fazla kilo alırken dikkate alınması gereken sağlık sorunları var mesela kalp damar hastalığı diyabet Tip 2 kas iskelet sistemi bozukluğu kanser -endometrial Servikal kolon

Kalp hastalığı ve diyabet dünyanın bir numaralı ölüm nedeni her yıl 10 milyon öldürüyor küresel salgın haline geliyor

diyabet kalp hastalığından bile daha korkutucudur
ve temel olarak obeziteden kaynaklanıyor şimdi
obezitenin önlenabilir olduğu bilinmektedir ihtiyacımız ondan daha fazlasını yemek
yemekten kaynaklanıyor teki obeziteyi nasıl önleyebiliriz her birimiz yapabiliriz WHO'ya
göre

Dengeli bir enerji ve sağlıklı kiloya sahip olun

her ne kadar ya yediğimizi sınırlayın

biraz yemeliyiz ama çok fazla değil

meyve ve sebzeleri artırın

şekerleri sınırlayın

çok günde egzersizi gün en az 30-60 dakikaya çıkarın

Sunum 2: Baykal gölü

37

Baykal Gölü nedir ve nerede dünyanın en derin ve en eski Gölü özelliğine sahip olan
göldür

Baykal Gölü Rusya'da Sibirya'nın güneyinde Irkutsk şehrin yakınında yer alıyor

Boyutları nelerdir

uzayda çekilen fotoğraf gösteriyor ki Baykal Gölü uzunluğuna uzanmış bu yüzden
genişliği bölgesi ne göre değişir en büyük genişlik 81 kilometre en küçük genişlik 27
kilometre uzunluğu ise 636 kilometre ortalama derinliği 730 metre ama en derin yeri 1642
metre kadar uzanıyor Gölü'nün yüzölçümü 31.494 kilometrekaredir
uzun ince bir göldür bu yüzden genişliği bölgeye göre değişiyor

Konu: Aile içi şiddet

38

En çok kadınlara yapılıyor hocam. Ben düşünüyorum ki doğru değil erkek kadına elini hiç kaldırmamalı bu davranışlar sadece zayıf insanlar için çocuğa şiddet de olabilir

Evet çünkü anlıyor ki haksız ve adaletsiz O yüzden yenilmemek için güç göstermek için şantaj oluyor

39

Çok yanlış bir şey

Yani bence insanlar alışıyorlar

eskiden de çok vardı ama maalesef bugüne kadar da var

çok var çok hatta şu an yükseltmeye başladı dünyada genel olarak

Hocam bir de dün Haberlerde gördüm

bir erkek kadını öldürmüştür bıçakla iftardan sonra maalesef dünyada oluyor

Hocam ben anlamadığım tek şey bu genel olarak dünyada ceza veriyorlar ama yine de öyle bir şey insanlar yapıyorlar

Hatta bazen de söyle hocam Normalde genel olarak dünyada bazı kadınlara Mesela şöyle diyorlar Siz çıkmamalısınız evde kalın çalışmayın Ben çalışıyorum Ama genelde maaşını aldığı zaman güzel bir para vermiyorlar ya Hem cimrilik bir şey var hem de kadına çalışma izin vermiyor O da bazen oluyor

aslında Hocam şöyle bir şey var Eğer gerçekten erkek kadına Çok yeterli para verebilir ama bilerek vermiyor yani ben bazılarını bunu görüyorum

bazen erkek güzel bir maaş alıyor

Psikolojik şiddet kötü laflar böyle şey yapacağım Eğer sen şöyle yaparsan Bazen oluyor yani

Başkasıyla evlenirim eğer şöyle yapmazsan

Şöyle bazen gerçekten kadın en güzel şekilde elbise giyiyor ya da bir şey yapıyor ama o hiç önem vermiyor

Konu: Boşanmanın çocuk üzerindeki etkisi

40

Çok etkiler hocam, yani gerçekten çocukların anneyi bir tarafa gitse baba da bir tarafa gitse çocukların çocuklar için iyi olmuyor dışarıda ya da herhangi bir yere de ona Kimse bakmayacak yok olacak belki senin yanında olacak baba gidince veya anne gidince çocuğu çok etkiler gerçekten

mesela sen öyle okula gidersem diğer öğrenciler onların babası gelir okuldan alır senin de kimseye alacağın yok çocuklar psikolojik etkiliyor

Evet bizim dönemde bu çok var maalesef

Çocuk yetiştirme yurtları ve huzurevleri

41

Gerçekten çocuk yetiştirmeye gelir ama bazıları çocuğu için hiç iyi gelmez daha mahvolur yani yurtların müdürleri ile ilgili bir şey gerçekten bazıları çocuklar daha iyi bir başlangıç için götürüyorlar ama maalesef istediğin gibi olmuyor

42

Aileler Ebeveynler arasında bir problem çocuğun hiçbir suçu yok

Yani şöyle bir şey anlamıyorum bu huzurevleri nasıl olabilir İnsan kendi ebeveynleri nasıl huzurevine götürüyor Bizim kültürümüzde hem kültürümüzde hem de dinimizde böyle bir şey yok

diyorlar ki orada yaşlı insanları arasında beyinleri daha iyi olacak eğlenceli arkadaş edinmek eğlenebilir oyalan o sadece bahane Gerçekten böyle olmuyor biliyorsun eminim böyle olmuyor sadece bahane ama onlara yaşlı olunca da önem vermelisin dikkat etmelisin sonra senin çocukların da seni böyle huzurevlerine bırakır.

Hazırlıksız Konuşma

Konuşma Kulübü

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
01	Merhabalar herkese	Selam verme
	- Ben ... -18 yaşımdayım. - Şimdi TÖMER öğrencisiyim.	Kendini tanıtmak
	TÖMER sonra inşallah tıp tamamlayacağım.	İlişkilendirme, sıralama
	Mantık ve Aşk birinci ikisi birbirlerini tamamlıyor	Yorum yapma
	Ama bence akıl ve mantık tercih ediyorum.	Düşünceyi ifade etme, Tercihini ifade etme
	Çünkü akıl kararları gerçekçidir ve hiçbir iltifat yok.	Gerekçelendirme, Sebebi ifade etme
	Ee sonunda karı koca arasında bir anlaşma olmalı.	Sonuçlandırma, Sonuca geldiğini ifade etme
	Teşekkür ederim.	Duyguyu/durumu Anlatma, teşekkür etme
02	Ben ... Yunanistan'dan 18 yaşımdayım Gazi Üniversitesinde özel eğitim öğretmenliği kazandım	Kendini tanıtmak
	-yani mantık benim için daha iyi bir şey bir insan mantıksız hiçbir zaman yürüyemez bir şey yapamaz -mantıksız kimse yürüyemez bu hayatta bence.	Kişisel görüşü ifade etme, Tercihini ifade etme, Gücünü ifade etme
	5-6 yıl ilerisinde bilmiyorum değişme ihtimali daha çok yani inanıyorum kendime değişecek diye düşünüyorum	Ne düşündüğünü ifade etme
	ben yani mantıktan gideceğim aşk diye bir şey daha önce bilmiyorum yaşamadım ondan dolayı bilmiyorum	Yorum yapma, Sebebi ifade etme
	tam olarak aşkı nasıl olduğunu mantık daha iyi benim için	Karşılaştırma, Üstünlüğü ifade etme

	şu anda mantık diyorum bilmiyorum ilerde ne olup biteceğini	Zamanı ifade etme
03	Teşekkür ederim	Duyguyu/durumu anlatma, Teşekkür etme
	-hayatta yani ikisini çok önemli benim için - bence mantık daha iyi aşktan -evet hocam yani ikisi çok önemli	Kişisel görüşü ifade etme, yanıt verme
	birkaç sebebi var çünkü bir şey aşk yani İslam'da pek çok serbest değil böyle evlilikten evlenmeden ilişki serbest değil İslam'da bu birinci	Sebebi ifade etme, örnek verme
	Hatta bir özel söz beni karşılaştı o söylüyor aklında yani aklına biraz yani kalp yani yani Aklına biraz kalbine biraz duygu koy daha düzeltmek için ve kalbine akıllı koy biraz daha koy daha yumuşak için	Düşünceyi geliştirme, Başkasının sözünü aktarma
	çok mantık kullanan insan yaşamıyorlar ve çok fazla duygusal insan yaşamıyor	Yorum yapma, çıkarım yapma
	birkaç araştırmalar yapıldı bu araştırmalar Mısır'da ve Suriye'de hep tüm örnekler tüm evlilik insanlar yani mantık evliliği mantık evlilik başarılı yüzde %90-95 oldu ama başarılı aşk evliliği aşk sadece %70, 75, 80 de 80 oldu	Düşünceyi geliştirme, Örnek verme, Yer/yön/konumu ifade etme
	Hatta yani bir kişi söyledi aşk suresinde ödülleri bedellerden daha yüksektir yani böyle daha yüksek oluyor sürpriz yapıyor bilmiyorum kadın erkeğe bilmiyorum her gün bir yere gidiyorlar mesela ama evlendikten sonra bedeller ödüllerden daha yüksek oluyor çocuklar oluyor sorumluluklar yükseltiyor çok yani Bilmiyorum biraz sorunlar daha çoğalıyor daha çıkıyor bu nedenle yani hemen ilişkiyi bitiriyorlar boşanıyorlar ve onun için ben mantık dedim - hatta biz babalarımız ya da eski insanlar hep böyle mantık yaptılar evlendiler	Başkalarının sözünü aktarma, Örnek verme, kişisel görüşü söyleme, karşılaştırma yapma

04	- şu an bizim konumuz da aşk bir de mantık -İnsan yani aşık olur aşık olunca kör olur	Zamanı ifade etme
	-Hayır aşık olmadım ama şöyle düşünüyorum genel olarak biz ikisi de elimizde değil ne aşk ne de mantık elimizde değil, - o yüzden ben şöyle sadece eklemek istedim. -maalesef iki bu konuda bizim elimizde değil	Ne düşündüğünü ifade etme, ekleme yapma, Üzüntüyü ifade etme
	Bence ya da herkesin aşk ne zaman olur kimse bilmez kimse de bilemeyecek	Kişisel görüşü ifade etme
05	Herkese merhaba ben Mısırlıyım 24 yaşımdayım gelecek sene Gazi Üniversitesinde kimya bölümünde yüksek lisans yapacağım	Selam verme, kendini tanıtmak
	-aşk ya da mantık seçmiyorum hayatta aşksız ya da mantıksız yaşamak çok mümkün değil çünkü hayatımızda ikisi de çok önemli değil ama bence en önemli şey dengeyi sağlayabiliriz. -hatta aşk sadece aşıklar için değil çünkü aile arkadaşlar arkadaş sevgisi var yani aşk görecelidir kişiden kişiye değişiyor az insan için aşk daha önemli ve bazı insanlar mantık daha önemli - yani ben ben bilmiyorum ama ikisini de ikisini ile önemli çünkü yani sadece duygusal pek çok önemli değil ve aynı zamanda mantık diyen çok sert oluyor her zaman her zaman mantık hayat yani ruhsuz.	Kişisel görüşü ifade etme, Sebebi ifade etme, Yorum yapma, Karşılaştırma yapma
06	Merhaba, ben Samih Filistinliyim 25 yaşımdayım makine mühendisiyim Gazi Üniversite Enerji Sistemleri bölümünde yüksek lisansımı tamamlayacağım inşallah	Kendini tanıtmak

	Mantık konu hakkında yani bilmiyorum değişir yani bazen aşk ve bazen mantık ve bence	Kişisel görüşü ifade etme
	Sevdiğim şeyleri seçersem o zaman bazı şeyleri seçmek zorunda kalacağım	Görüşü/düşünceyi ifade etme, Şartı ifade etme
	Keşke mantık aşkla karşılaşırsa	Üzüntüyü ifade etme
	Ama yani ben ben genellikle hayatımda mantığa uygun şeyleri sevmeyi öğrendim Bu şekilde ikisini kazanırım yani bilmiyorum kolay değil ama yani bu her zaman yapmaya çalıştığım şey ve yani aşk daha önemli çünkü bize devam etmemiz için enerji veriyor	Yorum yapma, çıkarım yapma, sebebi ifade etme
07	Merhaba hocam	Selam verme
	Nasılsınız?	Hâlini hatırlama sorma
	Ben Saja Sudanlıyım 18 yaşımdayım şimdi sadece TÖMER’de okuyorum ama gelecek yıl inşallah Gazi Üniversitesi’nde tıp okuyacağım.	Kendini tanıtmak
	Bu konu hakkında her insanın içinde beynin ve kalbinin arasında mücadele eder ve bu dilmişti gerçekten zor öncelikle ben en iyi bir şekilde hem aşk hem de mantık kullanmalıyız Yani bazı konular için mantıklı fikir ihtiyaç var ve bazen aşk düşünme kullanmalıyız bence başarılı insanlar aşk ve mantığı dengeler	Kişisel görüşü ifade etme, Yorum yapma, Gerekliliği ifade etme
	-Muhammed Peygamber gibi yani onun eşleri ile sevgili ve nazik şekli ilgileniyor çocuklar ile oynuyor ama siyaset savaşlar bu şeyler gibi için mantık kullanıyor - mesela ben söylesem ki bu kişi yardıma ihtiyacı var haydi ona yardım ederiz duygusuz insan söylüyor ki neden bu benim problem değil kendi kendini çözer bu insanlar bence en kötü insanlardır dünyada bu şekilde düşünüyorum.	Örnek verme

	Yani ben şöyle düşünüyorum senin özel konular için mantık kullanmalıyız benim konular nasıl söylüyorum benim eğitim için benim yani şeyler için daha mantık tercih ediyorum ama insanlarla ile konuşuyorum ve ilgileniyorum daha duygusal bir şekil yapıyorum ben biraz duygusal bu yüzden aşk mantıktan daha tercih ediyorum duygusuz insanlar ile hiç alışmıyorum Şimdi biz eğitim alıyorsun uzaktan eğitim alıyoruz gerçeğe baksak bütün sorunumuz eğitimde değil eğitimi doğru düzgün alıyoruz ama gerçek sorunu sosyal mesafe de şimdi mesela öğrencileri arasında sosyal mesafe var daha uzak oluruz birbirimizden Günde 5 saat daha fazla bilgisayarın karşısında oturuyoruz aileden de uzak oluyoruz o yüzden sosyal sosyallikten daha uzak kalıyoruz bunun için ve mantıksal da düşünemiyoruz	Kişisel görüşü ifade etme, Ne düşündüğünü ifade etme Tercihini ifade etme, Zamanı ifade etme, Örnek verme
08	-hatırlıyorum eski Türk filmleri vardı İbrahim Tatlıses filmleri ne bileyim Battal Gazi filmleri bunların bütün filmleri aynı senerayosu böyle yani bir fakir oğlan bir zengin kıza aşık olur ya da fakir kız zengin oğlana aşık oluyor -bu filmlerden anladım şimdi de hatırlıyorum fakir olan yani erkek ya da kız fakir olan o mantıksal düşünüyor çünkü onun daha çok ihtiyacı var maddesel şeyler ihtiyacı var yani paraya ihtiyacı var ama parası olan zengin olan daha çok daha da aşka düşünüyor aşka daha odaklanıyor çünkü onun ruhsal ihtiyacı olan aşk. Çünkü parası var. İkisini de dengelemek lazımdı aşkla mantığı da Şimdi hocam ufak bir örnek getireyim şimdi bir çoğumuz oruçluyuz bugünlerde. Birimiz susamış eğer karşımıza su koyarsan eklemek koyarsan hangisine gider tabii ki suya gider çünkü suya ihtiyacı var	Olayı/durumu anlatma, Geçmişte yaşanan/görülen olayı/durumu anlatma, Hatırlamayı ifade etme, Sebebi ifade etme Karşılaştırma yapma Teklif etme/önerme, Nasihat etme/öğüt verme Örnek verme

	Çünkü ruhumuz ruh da ölünce mantıkta düşünmez yani bakıyor enerjimiz kalmaz hiçbir şey enerjimiz kalmasın hatta bir bakıyoruz ödevleri yapmaya enerjimizi kalmıyor ruhumuz bu şekilde ölüyor yavaş yavaş	Sebebi ifade etme, kişisel görüşü ifade etme
09	Ben ..., Mısırlıyım. 20 yaşındayım şimdi Türkçe okuyorum inşallah gelecek yıl Eczacılık Fakültesinde Gazi Üniversitesinde okuyacağım	Kendini tanıtmak
	Herkese merhabalar	Selam verme
	Mantık her zaman doğru değil her şeyi mantığa bağlı değildir yani bazen mantık her durumda her zamanda olmamalı bazen duygular harekete geçirmelidir İkisi de önemli ama aşk ilişkilerin başında daha önemli. Ama uzun süreli ilişkilerde mantık daha önemli.	kişisel görüşü ifade etme, gerekliliği ifade etme karşılaştırma,
	Yeni dünya maalesef yeniçağda artık aşkın değeri ve gerçek eskisi gibi değil	Duyguyu/durumu anlatma, Üzüntüyü ifade etme
	Hem aşk hem mantık iki ucu keskin kılıçtır ya doğru kullanırsan faydalanırsın ya da onu nasıl kullanacağını bilmezsen o sonra seni keser.	Başkasının sözünü aktarma, Pekiştirme
	18. yüzyılda Avrupa’da sanayi devrimi sırasında	Zamanı ifade etme
	-mesela uyumluluk önemli uyumlulukta yaşam öncelikleri önemli mesela 5 yılda sonra kendimizi nerede görüyoruz -mesela aşkta ne önemli olabilir eşin şakalarınızdan gülme şekli veya ona nasıl yardımcı oluyor Sadece nasıl hissediyorsunuz keyif alıyor musunuz? Bunların hepsi önemliydi demek istediğim	Örnek verme
10	Benim adım ... Ben Türkmenistan dayım 18 yaşındayım TÖMER’den sonra ODTÜ’de öğreneceğim	Kendini tanıtmak
	-Bence ilişkilerde aşk ve mantık ikisi de önemli -bence uyumluluk ve mutluluk insanların arasında ikisi de önemli	Görüşü/düşünceyi ifade etme, Kişisel görüşü ifade etme

11	-Ben aşk savundum. Çünkü ben genellikle çok duygusal bir insanım. -Çünkü yani bizim düşüncelerimiz çok değişiyor	Gerekçelendirme, Sebebi ifade etme
	Bence aşk en önemli çünkü aşk hissetmek demek yani insanlar bir şey yapıyorlar ve o hissediyor	Kişisel görüşü ifade etme, Sebebi ifade etme
	Ben ..., Arnavutum 18 yaşındayım Gazi Üniversitesinde İnşaat Mühendisliği okuyacağım	Kendini tanıtmak
	Ben bu konu aslında böyle düşündüm ki bir insan seviyorsun yani aşk varsa o zaman onun için kötü zamanlarda kalabilirsin ama eğer mantık varsa bir şey oluyorsa o zaman da sen gidiyorsun bence bu çok yanlış bir şey eğer aşk varsa mutlu bir aile kurabilirsin bu yüzden boşanma mümkün daha az ben bu düşünüyorum	Ne düşündüğünü ifade etme

Konuşma kulübü

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
12	Bana göre uzaktan eğitim ders çalışmak için daha iyi olabiliyor zaman yönetimi konusunda zamanlarınızı daha iyi bir şekilde yönetebilirsiniz	Kişisel görüş söyleme
	Onun artıları var avantajları var ama eksiklikleri de var yani	Zıtlıkları ifade etme
	TÖMER veya TÖMER demeyelim de sınıf ortamı genel olarak güzel bir şey hatta bazen de öğrenmek için daha etkili olabiliyor	Yer/yön/konum ifade etme, Genelleme yapma, Karşılaştırma
	şu an biz yüz yüze eğitim görürsek daha kötü olabiliyor	İhtimali ifade etme,
	-çünkü hep evdesiniz -çünkü onlar da ona yüz yüze gibi yapamıyorlar orada problemler var - Çünkü vaka karartacak	Sebebi ifade etme
	-Aslında biz ilk başladığımızda çok kötü gidiyorduk -Ekim ayındaydı ODTÜ'ye başladım ilk hafta sonra korona oldum	Zamanı ifade etme, Niteliği/biçimi/tarzı ifade etme, Zorunluğu ifade etme

	-şu an bu korona döneminde daha sağlıklı olabilmek için uzaktan eğitim daha iyi olabiliyor yani bizim şimdi durumumuz uzaktan eğitimi gerektiriyor	
	Ben korona olduğumda şunu hem düşünüyordum durumum daha ağırlaşıyorsa tabii ki her şey Allah'ın takdiri bu korona yüzünden ölenler var şimdi bizimki iki seçeneğimiz ölmek mi yoksa uzaktan eğitim mi tabii ki o seçenek bu kadar kötü değil ama öyle bir seçeneğimiz olabiliyor Sadece ölmemiz değil sevdiklerimizin ölmesini yoksa sınıfta eğlenmek mi yani bunu düşünmemiz gerekiyor bence ve bunu düşünürsek uzaktan eğitim dört dörtlük görünecek gerçekten.	Örnek verme, Gerekliliği ifade etmek
	Hocam ben özellikle size selam söylemek için geldim	Amacı ifade etme
13	Merhaba hocam	Selam verme
	Nasılsınız	Hâl hatır sorma
	Önce hocam ben tanışmak istiyorum sizlerle ben ... Hindistanlıyım 16 sınıfta aynı seviyede öğreniyorum elektrik ve elektronik mühendisliği okuyorum Gazi'de...	Kendini tanıtma,
	Özür dilerim	Özür dileme
	Eğitim uzaktan benim için şu an faydalı çünkü pandemi var benim ülkemde Çok kötü bir vakit geçiyor burada çok insanlar bir ayda çok insanlar vefat ediyor hocam uzaktan eğitim avantajlar var önce avantajlar benim için hocam uzaktan eğitim benim için faydalı çünkü pandemi var İkinci hocam online eğitim hocalar çok yönetimli kullanıyor her şey hocam benim için ben 9 sınıfta orada tüm hocalar çok çalışıyor ve her zaman bana yardım ediyor	Sebebi ifade etme, Şimdiki durumu/olayı anlatma
	Bence dil kursu için yüz yüze sınıf önemli uzaktan eğitim biraz zor olur Ama hocam uzaktan eğitim internet biraz zaman kötü ve biraz zamana ihtiyacımız var çünkü çok farklı farklı	Kişisel görüşü ifade etme, Sebebi ifade etme

	ülkelerde öğrenciler var her sınıfta Hocam ben her gün Türkçe film izliyor dizi izliyor müzik dinliyor hiç kimse konuşmuyorum çünkü hocam çevrede yok	
	Hindistan’da Müslümanlar var çok Arapça kelimeler kullanıyor	Yer/yön/konumu ifade etme, Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme
	Teşekkür ediyorum hocam,	Teşekkür etme
	Ben de memnun oldum	Tanışmadan duyulan memnuniyeti ifade etme
14	İyi akşamlar herkese Selamünaleyküm bütün hocalar	Selam verme
	Böyle düşünüyorum bilmiyorum şimdi nasıl yapacağım şaşırdım Ayrıca sınav zor zor bir şekil geldi çünkü sistem üzerinde her şey yazdım gitti veya sistem kaydedilmiyor	Şaşırmaı ifade etme
	çünkü uzaktan eğitim ne zaman istiyorsan girersin istemiyorsan her yerde bağlantı var yani katılıyorum çok güzel bir şey ayrıca sınav zor zor bir şekil geldi çünkü sistem üzerinde her şey yazdım gitti veya sistem kaydedilmiyor	Sebebi ifade etme, Beğeniı ifade etme
	Batılı ülkeler diyor sınıf sistemi eski bir sistem bilmiyorum Asya ülkeleri ve Afrika’da geri kaldı ülkeler biraz zor oldu	Yer/yön/konumu ifade etme
15	Yani ben belki o kadar sıkıntı yaşamadım çünkü yani başlangıçta çok memnundum çünkü ailemde kaldım ben hala kendimi çocuk gibi görüyorum o yüzden ailemle kelimle kalmak istedim ama sonra sıkıcı hale geldi insanlar çok görmüyorum yani pandemiden sonra şükürler olsun demeyi öğrendim. Çünkü durumumuz dünyadaki milyonlarca insandan daha iyi olduğunu biliyorum yani bazı insanlar işinden ayrılan insanlar varmış bazıları okuldan bıraktı ben gerçekten benim durumum çok iyi o yüzden şikayet etmiyorum	Zamanı ifade etme, Sebebi ifade etme, Karşılaştırma, Örnek verme
	Biz hala sıkılıyoruz	Sıkılmayı ifade etme
	Sürekli odamda kalıyorum gerçekten insanları görmeyi özledim	Özlemi ifade etme

	İnşallah bitiyor inşallah normal hayatta dönecek herkes -Bu sorunlar inşallah bir daha yaşamayız	İyi dilekte bulunma/temenni etme
16	24 saatte 7, 6, 4 saat ders alıyoruz	Zamanı ifade etme
	Sorunlardan bir tanesini vereyim yani bazen internet kesiliyor	Örnek verme
	İnşallah kısa zamanda bu coronadan kurtuluruz	İyi dilekte bulunma
	Sadece sabretmeliyiz ve dizileri izlemeyi arkadaşlarıma tavsiye ederim gerçekten çok faydalı	Yol gösterme, Tavsiye etme
	Çünkü bazı arkadaşlar dışarıda çalışıyor aynı zamanda bir şeyler okuyorlar	Sebebi ifade etme
	Şu an gerçekten uzaktan eğitim konulu konuşsam evet belki de evde bir hayat var olabilir ama ya da şu an zor durumda çıkıyoruz ama hepimiz TÖMER’de olmalı ve yüz yüze olması gerekir	Yer/yön/konumu ifade etme, Gerekliliği ifade etme
17	Eğer böyle olursa çok iyi olacak	Şartı ifade etme
	Çözümleri bulmak lazım	Zorunluluğu ifade etme, Gerekliliği ifade etme
	Öğrenciler derse gelmiyor işlerini yapmıyor	Şimdiki olayı/durumu anlatma
	Vakit çok dar sizin için hem bizim için evet çok sıkılıyor	Sıkılmayı ifade etme
	TÖMER’de uzun süre kalıyoruz saat 9’dan 5’e kadar	Zamanı ifade etme
18	Merhaba hocam	Selam verme
	Bence uzaktan eğitim tabii ki en iyi değil	Kişisel görüşü ifade etme
	Türkiye geliyorsak o zaman durum daha kötü olabilir çünkü orada virüs var hastalanabiliriz	İhtimali ifade etme
	Bu Cuma doğum günüm var	Zamanı ifade etme
	Sadece 2 ay kaldı ve biz bunu bitirdik Mart ayında geleceğiz	
	Ama şöyle insan ne oluyor şartlara göre hareket ediyor biz şöyle düşünüyoruz insan online oyunlar ile çalışıyor yani şu hoşuma gidiyor online olarak oyun	Yorum yapma, Şimdiki durumu/olayı anlatma

	oynamak yani dışarı çıkmıyor zaten ama bilgisayarda çok şey yapıyor veya uzaktan eğitim veya online eğitim istemiyor neden?	
	Bence insan yani bu iş veya iyi eğitim için tembel oluyor ve düşünüyor ki ben şimdi şikayet etmek istiyorum çünkü bu bana hoşuma gitmiyor tamam ben biliyorum ki uzaktan eğitim yorucu olabilir dersler bitince o zaman biz yorgunuz başımız ağırabilir ama ne yapar bu durumdayız bundan başka bir çözüm yok	Kişisel görüşü ifade etme
	Yani ben Türkiye’de olsam orada ailem yok akrabalarımı yok çok yalnız olacağım	Yer/yön/konumu ifade etme, Şartı ifade etme
19	Bir zamanlar öğrenciler sadece az bilgi almak için uzun bir mesafe kat etmeleri gerekiyor Günümüzde ise sadece bir düğmeye basarak fazla bilgi öğrenebiliriz	Karşılaştırma
	Ben uzaktan eğitimden çok memnunum çünkü ailemle otururken ders yapabiliyim	Sebebi ifade etme,
	Uzaktan eğitim koronavirüs yüzünden bu kelimeyi çok duyuyoruz ama bu çok yeni bir şey değil çünkü yıllar önce başladı dünyada birçok sanal üniversitesi var yüz yüze derslere katılamayanlar için hatta koronadan önce...	Zıtlığı ifade etme, Sebebi ifade etme
	Ayrıca dersler üniversitenin sitesinde mevcut her zaman herhangi saat izleyebilirim Ayrıca birçok şeyler zamanı boşa gitmiyor otobüse binmek kıyafetleri bir hazırlamak gibi şeyler yani diğer tarafta her öğrenciler için durumumuz farklı Mesela bazı öğrenciler için evlerin kalabalık ve bazen görüntülü bazen dersler boyunca kameraları açıkken Anneleri ve kardeşleri çok sesli oluyor mesela küçük kardeşler var da onlar ağlıyor sürekli nasıl dersler boyunca öğrenebiliriz bu şekilde düşünüyorum	Ne düşündüğünü ifade etmek, Örnek verme,
	TÖMER şimdiye kadar gayet gidiyor hocalarım çok çaba sarfetti hocamız ve Diğer hocalar için çok memnunum	Beğeniyi ifade etme

	Teşekkür ederim.	Teşekkür etme
20	Benim için eğitim uzaktan eğitimden memnunum gerçekten yaşamımızı koruduk bu uzaktan eğitim almasaydık sonra pişman olacaktık uzak eğitim tabii ki hocam insan mükemmel bir şey yaratmıyor her zaman bir eksik var bir eksiklik var ve eksiklik her zaman çözmeye çalışmalıyız yani onu çözmeye çalışmalıyız yani mesela ben de çok internet kesilirken zorlanıyorum elektrik kesilirken zorlanıyorum ama bunlar her zaman çözmeye çözüm bulmaya çalışıyorum	Ne/nasıl hissettiğini ifade etme
	Bütün hocama çok teşekkür ederim Maşallah çok bilgiler söylediniz	Teşekkür etme

Hazırlıklı Konuşmalar

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
21	Bir şeye ihtiyacın varsa markete gidiyorum	Şartı ifade etme
	Hocam ben şimdi Ezel diziyi izlemeye başladım.	Şimdiki durumu/olayı anlatma
	En fazla Bağdat'ta ve Necef'te var	Yer/yön/konumu ifade etme
22	Yıkılmak üzere bir tarihi mekanı restorasyon yaparak bir restoran haline getirmek iyi bir şey bence çünkü zaten yıkılacak	Kişisel görüşü ifade etme, Yorum yapma, Sebebi ifade etme
23	Merhaba iyiym hocam teşekkür ederim sen nasılsın hocam	Selam verme, Teşekkür etme, Hâlini hatırlarını sorma
	Tatil günleri çok sıkıcıydı çok sıkıldım ben	Sıkılmayı ifade etme

	Hocam Somali’de pek çok tarihi mekanlar yok ama birkaç yerde var Tamir edilmişlerdir ama müze restoran öyle olmamış	Yer/yön/konumu ifade etme, Bilgi amaçlı yanıt verme,
	Mesela benim okuduğum okul eskiden eski bir tarihi askerler evi askerlerin olduğu yer sonra okul yaptılar eskiden askerler kullanıyordu ama şimdi okul oldu	Örnek verme, Zamanı ifade etme
24	Merhaba hocam iyiyim hocam siz nasılsınız	Selam verme, Hâlini hatırlarını sorma
	Evet hocam tarihi binalar burada var ama bazıları yok oldu	Bilgi amaçlı yanıt verme,
	Tamam hocam şimdi beni duyuyor musunuz	Duyulup duyulmadığını ifade etme
	Afganistan’da tarihi binalar var ama tarihi boyunca savaşların boyunca bazıları yok oldu ama buna rağmen de var	Yer/yön/konumu ifade etme,
	Bazen hocam modernize ederek etkili olabilir çünkü bazı insanlar tarihle ilgili ilgilenmiyorlar ama otel restoran yaparsa başka şeyler başka şeyler olduğunda insanlar oraya gidiyorlar	Yorum yapma, Sebebi ifade etmek,
	Ama bence tarihi yerler tarihi kalsın daha iyi	Kişisel görüş ifade etme,
25	Evet hocam tabii ki var Ukrayna’da insanlar tarihi binalardan yerleştiriyorlar ve karşı binalarda restoranlar ve kafeler yapıyorlar	Bilgi amaçlı yanıt verme, Yer/yön/konumu ifade etme,
	Benim için bu çok güzel çünkü ben tarihi binalar yerler çok seviyorum	Sebebi ifade etme

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
26	Hindistan’da yeni Delhi’de bir yapıdır	Yer/yön/konumu ifade etme,
	-Aslında çiçek şekline benzeyen için çok önemli ve cazibe geldi -çiçeğe benzer bunun için biraz farklı	İlginçliği ifade etme, Sebebi ifade etme

27	Bu baş aşağı ev Ivano-Frankivsk'te var Ukrayna'da Ivano-Frankivsk'te	Yer/yön/konumu ifade etme,
	Bu turist için bir ev	Amacı ifade etme
28	Samarra minaresi Irak'ın Samarra şehrinde	Yer/yön/konumu ifade etme,
	Abbasi döneminde Mütevekkil halife tarafından yapılmış 848-851 seneler arasında yapılmış	Zamanı ifade etme
	Tuğla ve kerpiç malzemeleri kullanılmıştır Minarenin Delilo oğlu Yakup mimari tarafından inşa edilmiştir minarenin yüksekliği 52 metre Minaresi 5 katlı yapılmıştır minarenin devamında büyük bir cami var Mütevekkiliye cami	Ayrıntılandırma (genişletme)
	Samarra minaresi Abbasi Devleti döneminde eşsiz ve mükemmel bir bina kurmuşlar bu kadar	Sonuca geldiğini ifade etme
29	Bu bina Astana'da yapılan bir merkez gibi Han Şatır'ın 5. katında bir çeşit toprak var o toprak Maldivler'den getirilmiş	Yer/yön/konumu ifade etme,
	6 Haziran 2010 yılında yapıldı	Zamanı ifade etme
	Sıradışı bir yer bence çünkü uzaydan gelen araç gibi.	Kişisel görüşü ifade etme, Benzerliği ifade etme, Sebebi ifade etme
30	Hocam bizim ülkemizde Şiraz şehrinde bir büyük çok eski yer olmuş	Yer/yön/konumu ifade etme, Niteliği ifade etme
	Adı Perspolis yıllar önce bu bina yapılmış Şimdi müze gibi kullanılıyor ve bazı parçaları Londra ve New York müzelerine götürüldü	Ayrıntılandırma (genişletme)
31	Nasıl yaptılar yani ilgimi çekti çok güzel bir bina	Beğeniyi ifade etme

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
32	Bir şair görmek istiyorum onun adı Mütenebbi o adam şiiri çok güzel yazıyor ve mücadeleci bir adam	Beğenmeyi ifade etme
33	Ben büyük atalarım babam dedem	Kişisel görüşü ifade etme

	ailem. Onlarla konuşmak isterim çok seviyorum. Ben de Kruş Perspolis o dünyanın başkentini yapan adamı görmek istiyorum	
34	Ben Einstein görmek istiyorum Onunla konuşmak istiyorum çünkü benim için bu odam çok enteresan ve insanlar için birçok çalışma yapmış	Sebebi ifade etme
35	Eğer geçmişe gidebilseydim İbni Sina onunla çok tanışmak isterdim açıkçası kitaplar yazmıştı tıp hakkında çok eski yönleri var nasıl birisi tedavi edilir	Şartı ifade etme

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
36	Obezite, obezite de bir hastalıktır	Tanımlama
	Normal ağırlık 18,5 ila 24,9'dan başlıyor fazla kilolu 25-29.9'a kadar fazla kilo 25'ten başlıyor 30'a kadar biz biraz fazla kilolu oluruz ve obezite 30'dan başlıyor 30'dan fazla ise bir obezite giriyoruz	Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme
	Giderek daha fazla kilolu oluruz	Zamanı ifade etme
	İnsan çok fazla kilo alırken dikkate alınması gereken sağlık sorunları var mesela kalp damar hastalığı diyabet Tip 2 kas iskelet sistemi bozukluğu kanser-endometrial Servikal kolon	Örnek verme
	Dengeli bir enerji ve sağlıklı kiloya sahip olun her ne kadar ya yediğimizi sınırlayın biraz yemeliyiz ama çok fazla değil meyve ve sebzeleri artırın şekerleri sınırlayın çok günde egzersizi gün en az 30-60 dakikaya çıkarın	Nasihat etme/öğüt verme

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
37	Baykal Gölü, dünyanın en derin ve en eski Gölü özelliğine sahip olan göldür	Tanımlama
	Baykal Gölü Rusya'da Sibirya'nın güneyinde Irkutsk şehrin yakınında yer alıyor	Yer/yön/konumu ifade etme
	Baykal Gölü uzunluğuna uzanmış bu	

	yüzden genişliği bölgesi ne göre değişir en büyük genişlik 81 kilometre en küçük genişlik 27 kilometre uzunluğu ise 636 kilometre ortalama derinliği 730 metre ama en derin yeri 1642 metre kadar uzanıyor Gölü'nün yüzölçümü 31.494 kilometrekaredir Uzun ince bir göldür bu yüzden genişliği bölgeye göre değişiyor	Miktar/ölçü/dereceyi ifade etme, Niteliği/biçimi/tarzı ifade etme
--	---	---

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
38	En çok kadınlara yapıyor hocam ben düşünüyorum ki doğru değil erkek kadına elini hiç kaldırmamalı bu davranışlar sadece zayıf insanlar için Evet çünkü anlıyor ki haksız ve adaletsiz o yüzden yenilmemek için güç göstermek için.	Ne düşündüğünü ifade etmek, Sebebi ifade etmek,
39	Çok yanlış bir şey. Yani bence insanlar alışıyorlar eskiden de çok vardı ama maalesef bugüne kadar da var çok var çok hatta şu an yükseltmeye başladı dünyada genel olarak. Ama maalesef bugüne kadar da var çok var çok Hatta şu an yükseltmeye başladı dünyada genel olarak . Mesela şöyle diyorlar Siz çıkmamalısınız evde kalın çalışmayın Ben çalışıyorum ama genelde maaşını aldığın zaman güzel bir para vermiyorlar ya hem cimrilik bir şey var hem de kadına çalışma izin vermiyor o da bazen oluyor Psikolojik şiddet kötü laflar böyle şey yapacağım eğer sen şöyle yaparsan Bazen oluyor yani Başkasıyla evlenirim eğer şöyle bazen gerçekten kadın en güzel şekilde elbise giyiyor ya da bir şey yapıyor ama o hiç önem vermiyor	Kişisel görüşü ifade etme, Üzüntüyü ifade etme Genelleme yapma Örnek verme Örnek verme

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
40	Çok etkiler hocam, yani gerçekten çocukların anneyi bir tarafa gitse baba da bir tarafa gitse çocukların çocuklar için iyi olmuyor dışarıda ya da herhangi bir yere de ona kimse bakmayacak yok olacak belki senin yanında olacak baba gidince veya anne gidince çocuğu çok etkiler gerçekten	Kişisel görüşü ifade etme, Yorum yapma,
	Mesela sen öyle okula gidersem diğer öğrenciler onların babası gelir okuldan alır senin de kimseye alacağın yok çocuklar psikolojik etkiliyor Evet bizim dönemde bu çok var maalesef	Örnek verme, Üzüntüyü ifade etme

Konuşma Dersi

Öğrenci	Kurulan Cümleler	Kullanılan Dil İşlevleri
41	Gerçekten çocuk yetiştirmeye gelir ama bazıları çocuğu için hiç iyi gelmez daha mahvolur yani yurtların müdürleri ile ilgili bir şey gerçekten bazıları çocuklar daha iyi bir başlangıç için götürüyorlar ama maalesef istediğin gibi olmuyor	Yorum yapma, Çıkarım yapma, Kişisel görüşü ifade etme, Üzüntüyü ifade etme
42	Yani şöyle bir şey anlamıyorum bu huzurevleri nasıl olabilir insan kendi ebeveynleri nasıl huzurevine götürüyor. Bizim kültürümüzde hem kültürümüzde hem de dinimizde böyle bir şey yok. Diyorlar ki orada yaşlı insanları arasında beyinleri daha iyi olacak eğlenceli arkadaş edinmek eğlenebilir oyalan o sadece bahane Gerçekten böyle olmuyor biliyorsun eminim böyle olmuyor sadece bahane ama onlara yaşlı olunca da önem vermelisin dikkat etmelisin.	Kişisel görüşü ifade etme, Öğüt verme

Ek-5. Gazi TÖMER Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 09.02.2021-E.25248

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Türkçe Öğrenim Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü

Sayı : E-33972245-302.14.03-25248
Konu : İzleme

Sn. Honar M. AMEEN

İlgi : 08.02.2021 tarih ve E.23692 sayılı dilekçeniz.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bölümündeki yüksek lisans tezi için Merkezimizde çalışma yapmanız Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Nezir TEMUR
Merkez Müdürü

Belge Doğrulama Kodu : BENFAM4US

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>

Ek-6. Etik Komisyonu Formu

Evrak Tarih ve Sayısı: 19.06.2021-E.106081

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Etik Komisyonu

Sayı : E-77082166-302.08.01-106081

19.06.2021

Konu : Bilimsel ve Eğitim Amaçlı

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 17.05.2021 tarihli ve 80287700-302.08.01- 88169 sayılı yazı.

İlgi yazınız ile göndermiş olduğunuz, Enstitünüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Honar M.AMEEN, Prof. Dr. Aliye USLU ÜSTTEN'in danışmanlığında yürüttüğü "Pandemi Döneminde Uzaktan Eğitimde Konuşma Becerisinin Değerlendirilmesi Üzerine Araştırma: Gazi TÖMER Örneği" adlı tez çalışması ile ilgili konu Komisyonumuzun 01.06.2021 tarih ve 10 sayılı toplantısında görüşülmüş olup,

İlgilinin çalışmasının, yapılması planlanan yerlerden izin alınması koşuluyla yapılmasında etik açıdan bir sakınca bulunmadığına oybirliği ile karar verilmiş ve karara ilişkin imza listesi ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Araştırma Kod No: 2021 - 651

Prof. Dr. İsmail KARAKAYA
Komisyon Başkanı

Belge Doğrulama Kodu :BS5ZC2DNPY

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi : <https://belgedogrulama.gazi.edu.tr/belgedogrulama.aspx>

Bu be

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..